

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Transport
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
International Cooperation
Ukraine
Development
2030
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Balanced Production
Ecology
Energy Saving
Law And Order
Infrastructure
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Investment
Governance
Energy Saving
Law And Order

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України-2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук,
старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

М. Б. Кушнарьова, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук, Л. М. Степченко, молод. наук. співроб.
інформаційно-аналітичного відділу Фонду Президентів України

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

В. М. Удовик, Л. Г. Дем'яненко, Є. В. Глушук,

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2020

«Стратегія сталого розвитку України-2030»

Випуск 9

(огляд матеріалів ЗМІ за 5 червня – 2 липня 2020 р.)

Зміст

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ	7
Кагарлицький випадок: причини та контекст	7
Огляд зарубіжних ЗМІ	14
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку-2030»	18
Офіційна інформація	18
Загальна концепція реформування та її реалізація	23
Податкова реформа	24
Митна реформа	25
Дерегуляція та розвиток підприємництва	25
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	27
Програма розвитку українського експорту	27
Реформа системи національної безпеки та оборони	30
Реформа правоохоронної системи	30
Реформа державної служби та реорганізація державних органів	31
Оновлення влади та антикорупційна реформа	32
Децентралізація та реформа державного управління	32
Судова реформа	36
Конституційна реформа	37
Асоціація та безвізовий режим з ЄС	38
Реформа освіти та науки	39
Реформа охорони здоров'я	40
Пенсійна реформа	41
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	42
Новини із соціальних мереж	44
Експертний погляд	47
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи	83
Офіційна інформація	83
Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України	86
Проекти з відновлення регіону	89
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	89
Новини із соціальних мереж	99
Експертний погляд	100
Прогнози	104
Інфографіка	106

Головні новини

Протягом тижнів з 5 червня до 2 липня 2020 р. сталися такі найголовніші події:

[Верховна Рада підтримала в першому читанні президентський законопроект про всеукраїнський референдум.](#)

Проектом передбачено питання, які можна виносити на референдум (внесення змін до Конституції; питання загальнодержавного значення; питання зміни території України; питання втрати чинності законів чи їхніх положень) та такі, що не можна (податків, бюджету та амністії; питання, які належать до компетенції органів правопорядку).

[Глава Національного банку України Яків Смолій подав Президенту України заяву про звільнення.](#)

Глава Національного банку України пояснив своє рішення «систематичним політичним тиском», здійснюваним на центральний банк протягом тривалого часу.

[Президент України Володимир Зеленський затвердив персональний склад Нацради реформ.](#)

Очолив Нацраду Президент України.

[Комітет Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування рекомендував Верховній Раді прийняти проект постанови про утворення та ліквідацію районів.](#)

Уряд визначив адміністративні центри та затвердив території 1470 об'єднаних територіальних громад на основі перспективних планів областей, розроблених обласними державними адміністраціями.

[Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 677-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 4 червня 2020 року.](#)

Документ дає можливість обласним державним адміністраціям залучити додаткове фінансування у вигляді кредитних коштів на ремонти доріг місцевого значення вже у 2020 р.

[МБРР виділить Україні 350 мільйонів доларів США на підтримку економічного відновлення та розвитку.](#)

Це перший проект серії позик на підтримку політики розвитку загальним обсягом 700 млн дол. США.

[Уперше за майже сім років у Києві відбулося засідання українсько-угорської економічної комісії.](#)

Глави МЗС і урядові делегації України та Угорщини обговорили конкретні проекти співпраці українських і угорських компаній, збільшення обсягів двосторонніх інвестицій, зміцнення позицій бізнесу на ринках обох країн.

[Набрав чинності Закон України № 466-IX зі змінами до Податкового кодексу України.](#)

У системі ДПС змінюється та формується новий єдиний підхід до формування показників звітності.

[Підписано перший договір концесії морського порту в Україні.](#)

Херсонський морський торговельний порт передано в концесію ТОВ «Проектна компанія Рісоіл-Херсон».

[Військові частини в зоні бойових дій на Донбасі отримали американські протитанкові комплекси Javelin.](#)

Українські військові активно відпрацьовують тактику застосування «джавелінів». Напрацьовуються навички роботи розрахунків цих ПТРК.

[Для запобігання випадкам, аналогічним кагарлицькому інциденту, у всіх підрозділах Нацполіції України встановлять систему цілодобового контролю за поліцейськими Custody Records.](#)

Головне завдання системи – забезпечення прав і свобод кожної людини, яка звернулася, була запрошена чи доставлена в підрозділ поліції.

[Парламентський Комітет з питань бюджету рекомендував Верховній Раді України прийняти в першому читанні проект закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи» № 3614.](#)

Законопроект передбачає, що сільські, селищні, міські бюджети більше не залежатимуть від району. Усі 1470 територіальних громад, території яких уже затвердив уряд, перейдуть на прями міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

[Уряд визначив адміністративні центри та затвердив території 1470 громад і створив основу для проведення чергових місцевих виборів у територіальних громадах у 2020 році.](#)

Прийняті рішення забезпечують формування та функціонування спроможних територіальних громад і відповідних органів місцевого самоврядування та проведення чергових місцевих виборів 2020 р. на новій територіальній основі.

[Пенсійний фонд запровадив нову електронну послугу – автоматичне призначення пенсії.](#)

З 1 липня 2020 р. пенсія призначається автоматично при досягненні пенсійного віку. При цьому немає необхідності додатково звертатися та особисто відвідувати органи Пенсійного фонду.

[Президент Володимир Зеленський вніс до Верховної Ради законопроект № 3711 про судоустрій та статус суддів.](#)

Особливості порядку та методології кваліфікаційного оцінювання суддів Верховного Суду, показників відповідності критеріїв кваліфікаційного оцінювання та засобів їх встановлення затверджуються Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Законопроектом визначається порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України – одного з ключових органів суддівського врядування.

[Міністр охорони здоров'я України Максим Степанов представив зміни до другого етапу медичної реформи.](#)

Керівництво Міністерства охорони здоров'я України доповнить другий етап медичної реформи, який стартував з 1 квітня, низкою заходів, які покликані не допустити звільнення медиків та закриття лікарень.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

М.Кушнарьова,
наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. філос. наук

Кагарлицький випадок: причини та контекст

До закінчення 2020-го залишилась половина року, а людство вже чітко впевнено в тому, що запам'ятає цей рік надовго. Чомусь мовчать астрологи, не розповідаючи про якісь супернеординарні, такі, що трапляються раз на 100 (200, 500 тощо) років конфігурації небесних тіл, а вони мали б якось це все пояснити. Схоже, за концентрацією подій 2020 р. є унікальним, адже на коронавірусне і карантинне тло, яке спричинило загострення глобальних економічних проблем, депресивний емоційний стан помітної частини людства та уявлення про безглуздість будь-якого планування, наклалися, серед іншого, монархічні амбіції Путіна, каламутна передвиборча метушня та масові акції протесту у США з приводу вбивства при затриманні афроамериканця Флойда.

Якщо ці акції протесту хтось пов'язує з їхніми президентськими виборами, а хтось – використовує з тією самою метою, то наш, український варіант американського випадку – згвалтування жінки у відділку поліції в Кагарлику – з виборами не пов'язаний ніяк, бо до них іще далеко. Але якщо протести у понад 300 містах США – це набагато масштабніша версія подій в Лос-Анджелесі 1992 р., а це, все-таки, майже 30 років тому, то Україна стала порівняно спокійним свідком чергового інциденту в ланцюзі, що тягнеться принаймні з червня 2013 р., коли згвалтування жінки міліціонерами у Врадіївці призвело до протестів та підпалення відділку поліції. У 2016 р. у селищі Криве Озеро поліцейські впритул розстріляли закутого в наручники чоловіка. Рік тому сталося вбивство поліцейськими 5-річного хлопчика у Переяславі, і от Кагарлик... Змінювалася влада, міліція перетворилася на поліцію, керівництво МЗС зовсім інше, а все одно, як кажуть, «вони що хочуть, те й роблять». «Вони» – це люди в поліцейській формі та зі зброєю. І ясно, що справа не в кагарлицькій поліції, адже аналогічний випадок легко уявити в будь-якому місці України. Тому не дивно, що виникає дуже просте і передбачуване питання: «Чому?»

Чинників, що уможливили це жахіття, можна виокремити кілька. Один із них можна умовно назвати інституціональним, тобто обумовленим особливостями функціонування української поліції як органу влади. На думку експертів, актуальний інцидент демонструє: реформа поліції, яка

проводилася в Україні з 2014 р., так реально і не відбулася. «Ми отримали ту саму жорстоку, безконтрольну міліцію, тільки тепер із погонями поліцейських», – вважає директор Центру досліджень правоохоронної діяльності О. Мартиненко. Він стверджує, що під час розробки концепції реформи правоохоронних органів України у 2014 р. за основу взяли досвід розвитку поліцейських систем країн ЄС. Пропонувалося проводити комплексне реформування всіх ланок правоохоронної системи з поступовою переатестацією всіх співробітників. Натомість від цієї концепції в Україні відмовилися і віддали перевагу так званому «грузинському варіанту» швидких реформ, оскільки був суспільний запит та політична воля на блискавичні зміни. Унаслідок діяльності молодих грузинських реформаторок Е. Згуладзе та Х. Деканоїдзе «реформа була лише структурна: розділили департаменти, створили нові, перейменували. Набрали нову патрульну поліцію, від якої зараз залишилося 20 %, та провели поспішну переатестацію, внаслідок якої в поліції залишилося 95% старої міліції Януковича» ([Deutsche Welle](#)). Передбачувано, навіть надто, Хатію Деканоїдзе, яка була у 2015–2016 рр. очільником Національної поліції України, також вважає винною заступник міністра внутрішніх справ А. Геращенко: «Я конкретно та чітко заявляю і прошу це показати: реформа з переатестації, організована Хатією Деканоїдзе, призвела до того, що гвалтівник із кагарлицького відділку успішно пройшов переатестацію. І в результаті, після переатестації, організованою Хатією Деканоїдзе, вчинив тортури і насилля» ([Радіо Свобода](#)). Безумовно, частка здорового глузду в цьому твердженні є, але звинувачування в негараздах людини, яка три роки тому пішла з посади, вже надто нагадує відомий народний гумор про невістку, якої «в хаті не було». Адже якщо припустити, що пан Геращенко має рацію, то це означає, що треба «розібратися» з Деканоїдзе, і тоді все буде добре. На жаль, як кажуть, «їжаку зрозуміло», що це «просте рішення» не спрацює, хоча воно й дуже полегшило б життя теперішньому керівництву МВС.

На щастя, експерти висловлюють й інші думки. Зокрема, колишній старший слідчий з особливо важливих справ ГУ МВС Р. Сушко вважає, що причина цих випадків – у тому, що, за великим рахунком, мало що змінилося: «Усе це корумповане керівництво як бігало там, так і бігає. Подивіться на керівництво. Це нові обличчя поліції? Ні. І тепер виходить, що старі корумповані керівники керують людьми, у яких немає досвіду. Який ви від цього хочете результат?». З ним солідаризується експерт Центру політико-правових реформ Є. Крапівін: «Останні два-три роки особливо нічого не відбувається. А те, що було зроблено тоді, зараз якимось чином приживається в поліції, і це дуже довгий і болючий процес для самої поліції, яка не хоче змінюватися, хоче залишати собі якомога більше повноважень і позиціонувати себе як Міністерство силовиків, тих, хто має монополію на силу і хоче її скрізь застосовувати» ([Белсат](#)).

Чинниками, що зумовили таке «нелюдське ставлення», експерт Асоціації українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів М. Каменев вважає глибинні проблеми в діяльності МВС. Він зазначає, що нова поліція, з одного боку, дедалі більше нагадує стару міліцію, а з іншого – її відверто не бояться і зневажають. Звичними стали напади на поліцейських та випадки непокори. На думку експерта, «Поліцію не мають боятися – якщо народ боїться поліцію, то значить, що довіри між цими двома інститутами немає. Поліцію мають поважати, але повага не з'являється за принципом “поліцію треба поважати, тому поважайте її”, як це часто можна почути з боку МВС. Повагу потрібно заслужити якісною роботою, нормальним ставленням та людським поведінням. У світі немає країн, де не було б катувань, але на такі випадки повинна бути належна реакція. Вони мають належно розслідуватися і не закінчуватися просто показовим звільненням когось. Ми ж розуміємо, що потім таких людей можуть поновити через суд. Це має закінчуватися довгостроковими якісними управлінськими рішеннями» ([Українське радіо](#)).

Національна поліція в Україні – орган порівняно молодий. Вона була створена лише п'ять років тому, і її створення відбувалося з великою помпою та всіма характерними для того часу атрибутами: формою, що нагадувала копів з американських фільмів, новенькими автівками, конкурсами на посаду, майстер-класами від інструкторів зі США та модою на «селфі з копом», яке слід було запостити в соцмережах з гештегом #мояноваполіція. Міністр внутрішніх справ А. Аваков, який тоді ще перебував у ейфорії від оволодіння технікою роботи з фейсбуком, пишаючись собою, постив цифри про зростання довіри населення до нової поліції. Згадана Деканоїдзе демонструє неочікувану наївність, стверджуючи: «Ми знайшли 15 тисяч нових людей у патрульні служби, але багато з них потім ішли. Вони бачили, що нічого не помінялося» ([BBC NEWS Україна](#)). Наївність проявляється в тому, що вона вважає, що всі ці 15 тис. ішли боротися зі злом, але переважна більшість цих людей, ідучи працювати в поліцію, за якоюсь не зовсім зрозумілою логікою зовсім не збиралася ризикувати собою, охороняючи правопорядок, а спокусилася суто на обіцяну зарплатню та декорум. Зрозумівши, що американські фільми – це одне, а реалії роботи поліцейського – це зовсім інше, такі люди почали йти.

Так само експерти вважають такою, що провалилася, переатестацію особового складу правоохоронних органів. Голова Харківської правозахисної групи Є. Захаров, який у 2014 р. очолював експертну групу з реформування органів правопорядку при Міністерстві внутрішніх справ України, вважає: «Підстави для звільнення правоохоронців унаслідок переатестації були сформульовані неправильно і не підпадали під правове визначення. Ми попереджали, що через це всі звільнені оновляться в судах і треба щось міняти. Нас не послушали, а так і сталося» ([Deutsche Welle](#)). Справді, за

неофіційними даними, лише 7 % правоохоронців, які не здали тести, були звільнені. Решта 93 % з часом через суди відновилися на службі ([Белсат](#)).

Те, що робота поліцейського належить до таких, що пов'язані з набагато більшими як фізичними, так і емоційними ризиками, ніж переважна кількість інших професій, очевидно. І такі люди потребують відповідних умов, які наразі в Україні відсутні. Зокрема, як констатує Є. Крапівін, зараз у підрозділах правоохоронців відсутні штатні психологи, і поліцейські, які працюють в умовах стресу, не проходять консультації зі спеціалістами. Проте якщо запустити відповідні перевірки, не виключено, що доведеться звільнити 20–30 % людей, які не відповідають посадам. А в поліції – некомплект людей. В умовах, коли люди і так не йдуть у поліцію, жодного бажання когось звільняти немає» ([BBC NEWS Україна](#)). З іншого боку, як вважає М. Каменєв, «на зарплату поліцейського часто не хочуть іти і доводиться в поліцію набирати тих, хто є. Але це проблема не працівників, а системи, яка не спроможна забезпечити належний рівень оплати праці. Можливо, потрібно скорочувати кількість поліції та їхні функції, щоб ті поліцейські, які залишаються, були справжніми професіоналами з гідною зарплатою та розуміли, що їхня робота цінується» ([Українське радіо](#)).

Отже, проблема – в особливостях системи, тобто, у певних рисах організації, принципах та засадах функціонування та, відповідно, керування, за якими діє Нацполіція. Оцінка роботи певного органу державної влади неминуче веде до оцінки діяльності керівника цього органу. І якщо будь-який інший міністр в Україні тепер може послатися на те, що він надто недавно обіймає посаду, щоб відповідати за кожну найменшу ланку справи, то А. Аваков так сказати не може. Йому, власне, це і не потрібно. Попри все він абсолютно впевнений у собі. Настільки, що, як зауважив його відданий заступник Геращенко, «він спокійно ставить до будь-яких заяв депутатів про свою відставку» ([Радіо Свобода](#)). Як зауважив юрист В. Цокур, «шість років на посаді міністра внутрішніх справ. Другий президент, третій прем'єр. Нерозкриті злочини проти активістів, провалена реформа поліції, закриття справи по рюкзаках, загони охорони тощо» ([Українська правда](#)).

«Незмінність» А. Авакова скоро ввійде в історію, але її причини все одно цікавитимуть населення України. Світова практика підказує, що цих причин як мінімум дві. Одна – це висока ймовірність назбираного Аваковим на певних осіб компромату, але тоді постає питання: що ж він там такого на всіх назбирав, через що його всі так довго терплять? З іншого боку, який може бути в Авакова компромат на того самого Зеленського, наприклад? Офшори? Смішно. Фото з дівчатками в сауні? Сьогодні можна звалити все на технології. А саме В. Зеленський, попри реальність, називає його «найефективнішим» міністром. Друга причина, і це вже реальніше і серйозніше – підвладні Авакову формування: Нацгвардія, Нацполіція, прикордонна служба. За найприближнішими підрахунками, це понад 200 тис. особового складу. З огляду на це В. Цокур нагадує, що «Генеральний

прокурор призначається на посаду на шість років, директор НАБУ – на сім, директор ДБР – на п'ять, і всі вони не можуть обіймати посаду два строки поспіль. (...) Звідси висновок, що навіть попри бажання керівництва держави зберегти топ-посадовця на посаді, максимальний строк перебування на посаді потребує обмежень. Це доцільно і у випадку з очільником Міністерства внутрішніх справ» ([Українська правда](#)). Є ще багато інших варіантів вплинути на ситуацію, і вони добре відомі будь-якому досвідченому керівнику установи чи професійному заввідділу кадрів. Звісно, якщо на них нема компромату.

Утім, А. Аваков, звісно, щось визначає, але не все. Не Аваков наказував тим поліцейським робити те, що вони робили.

Вони робили це самі по собі, з якихось своїх причин. Згаданий Каменев слушно зауважує: «Я відверто не можу зрозуміти логіку, навіщо катувати свідків. Якщо раніше в цьому була хоч якась процесуальна логіка, тобто можна було вибити зізнання на етапі до суду, а потім суди були схильні їх приймати. Зараз у цьому немає жодного сенсу, тому що будь-які свідчення, які дані не суду на етапі досудового розслідування, не мають жодної сили. Навіщо ці поліцейські це робили? Мені цікаво було б почути їх логіку, якби вони хоча б спробували це пояснити. Оновлений кодекс у нас працює з 2012 року, і можна було б за цей час запам'ятати, що це вже не має сенсу» ([Українське радіо](#)). Справа в тому, що в діях тих поліцейських сенсу не було. Там було щось інше.

Видатний філософ ХХ ст. Еріх Фромм один зі своїх творів назвав «Людина: вовк чи вівця?». Мислитель, як і більша частина людства, вражений численними фактами прояву звірячої жорстокості одних людей стосовно інших, які мали місце в багатому на жахи ХХ столітті, намагався знайти відповідь на питання про причини, з яких люди так часто і так легко вдаються до насильства. У загальних рисах, його пояснення можна сформулювати так: легкість, з якою людина вдається до насильства щодо іншої людини – це прояв притаманного певним особам бажання відчутися вищими, у такий спосіб реалізуватися за рахунок приниження, як морального, так і фізичного.

Це можна вважати антропологічним чинником, що спричинив кагарлицький, та й усі схожі випадки. На користь цього твердження можна навести численні, на жаль, факти немотивованого застосування сили чи зброї поліцейськими різних країн, які, відповідно, мають різні закони, внутрішньополітичні особливості та національні традиції.

У 2019 р. у всьому світі поліція вбила 1 тис. 98 людей. Такі дані оприлюднив сайт Mapping police violence, де зазначається, що протягом року було тільки 27 днів, коли поліція нікого не вбила. Іншими словами, людина, що має зброю та право її застосувати, набагато частіше, ніж насправді потрібно, це право застосовує.

З одного боку, це нібито доводить, що кагарлицький випадок є проявом певної світової тенденції, з іншого боку – це аж ніяк не полегшує страждання жертви та не убезпечує всіх інших від того, щоб не стати жертвами схожої ситуації.

(Слово і Діло)

Спеціалісти зазначають необхідність комплексного аналізу таких випадків. Експерти Amnesty International вважають, що вбивства з боку поліції спричиняє поєднання факторів, включаючи неадекватні закони, расову чи інші форми дискримінації, незахищеність чи конфлікти та закріплену безкарність ([Amnesty International](#)). З огляду на події в Україні, ми можемо говорити про всі зазначені фактори, зокрема, якщо не расову, то гендерну дискримінацію, абсолютну незахищеність громадян та de facto безкарність. Саме безкарність обурило громадськість США. Нашу громадськість безкарність не обурює. Не знялися хвилі протестів через напрочуд гуманне ставлення суду до вбивць 5-річного хлопчика, котрі, за їхньою професією, мали б його захищати. На відміну від Врадіївки, в Кагарлику не спалили відділок. І це, мабуть, правильно. Але відсутність бодай якоїсь помітної реакції з боку суспільства вкупі з далеко не ідеальними законами, недоліками української поліції та керівництва галузі й є тими чинниками, які уможливають в Україні надалі випадки, подібні кагарлицькому. То як тоді мають ставитися до поліції пересічні українські громадяни? Їм залишається її боятися чи, у кращому випадку, триматися від неї якнайдалі.

Будь-який кваліфікований охоронець скаже, що для того, щоб захистити когось, треба триматися близько до цієї людини. З огляду на це виникає питання: як може поліція охороняти і захищати тих, хто намагається триматися від захисника якнайдалі? Тоді виникає ще одне питання: навіщо потрібен орган, який не виконує свої функції?

Безперечно, суто антропологічні чинники поліцейського беззаконня подолати складно, але недоліки державного органу однієї країни та безкарність – набагато легше. Звісно, якщо справді цього захотіти.

Огляд зарубіжних ЗМІ

([SFGate](#))

Україна у четвер попросила Європейський Союз та НАТО про допомогу у подоланні наслідків масштабних повеней на заході країни. Міністерство закордонних справ України заявило, що сподівається на те, що і ЄС, і НАТО допоможуть захистити критичну інфраструктуру та зменшити економічні збитки від повені.

Повені, спричинені проливними дощами цього тижня, призвели до загибелі чотирьох людей, а сотні – змусили покинути свої будинки. Від повені постраждали понад 200 міст і сіл у чотирьох західних областях, припинилося постачання газу приблизно 10 000 людей та пошкоджено близько 430 км (267 миль) доріг та 130 мостів.

Уряд України спрямував 1500 працівників надзвичайних ситуацій для негайного подолання наслідків.

Влада заявила, що відновлення після повені, найсильнішої з 2008 р., коштуватиме близько 1 млрд грн (приблизно 37 млн дол.).

([Human Rights Watch](#))

Десятки людей опинилися в «сірій зоні» між ворогуючими сторонами на Сході України, не в змозі перетнути межу, яка відокремлює територію, контрольовану урядом, від областей, підвладних контрольованим Росією збройними групами, заявила сьогодні Human Rights Watch. Україна відновила роботу цих пунктів пропуску 10 червня 2020 р. після закриття їх майже на три місяці у відповідь на пандемію Covid-19.

Але згідно з обмеженнями Covid-19, уряд вимагає від людей, які перетинають лінію розмежування, завантажувати додаток для контролю за дотриманням самоізоляції, забороняючи в'їзд тим, хто не має смартфона. Збройні групи, що підтримуються Росією, у Донецькій області повернули назад багатьох людей, які намагалися перейти у контрольовані ними райони, і змусили тих, хто виїжджає, підписувати документи, заявляючи, що не повернуться, поки ситуація з охороною здоров'я не покращиться. Влада України повинна припинити вимагати від людей завантажувати додаток для моніторингу, а озброєні групи, підтримувані Росією, повинні припинити відмовлятися приймати людей.

«Десяткам людей довелося перебувати просто неба, у деяких випадках протягом ночі, в умовах активного військового конфлікту лише тому, що у них не було смартфона для завантаження програми», – сказала Лаура Мілс, дослідниця відділу Європи та Центральної Азії з Human Rights Watch. «Україна все ще стикається з надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я та повинна вживати заходів, які захищають людей від вірусу, але ця

дуже “примусова” програма очевидно завдає людям, що перетинають лінію розмежування, ще більше шкоди».

6 квітня уряд почав вимагати від будь-кого, хто перетинає кордони в Україні, завантажувати додаток «Дій вдома», який відстежує, чи дотримуються вони самоізоляції протягом 14 днів за вказаною адресою. Люди, які не хочуть або не можуть завантажити додаток, можуть перенести карантин у медичну установу. Але влада на Сході України не пропонує такого варіанту людям, які перетинають пункти пропуску.

Спостерігачі на пункті пропуску «Новотроїцьке» в Донецькій області повідомили Human Rights Watch, що ця політика призвела до повного хаосу. Десятки людей, які намагаються перейти через контрольні пункти, не змогли завантажити додаток, оскільки в них немає смартфонів, і тому їм було заборонено в'їзд на підконтрольну уряду територію. Спостерігачі зазначають, що більше половини людей, яким не дозволили пройти – це люди похилого віку.

Коли деякі люди намагалися повернутися до неконтрольованих державою територій, їм цього не дозволили, оскільки вони, на вимогу цих органів влади з 21 червня, підписали документи, зазначивши, що вони не повернуться до «покращення епідеміологічної ситуації».

«Право на захист», українська група, яка надає юридичну та іншу допомогу людям, переміщеним через збройний конфлікт, повідомила Human Rights Watch, що понад 30 людей, які не могли ані в'їхати в Україну, ані повернутися в непідконтрольні державі райони, були змушені таборувати на вулиці протягом ночі без притулку 23 червня у семикілометровій «сірій зоні». Ця територія не контролюється з жодного боку, і досі є ареною активних боїв. Перебування там становить особливий ризик для здоров'я людей похилого віку, яким і так уже загрожують серйозні захворювання або смерть від Covid-19.

24 червня цій групі було дозволено переночувати на контрольованому Україною пункті пропуску в наметах, наданих Державною службою України з надзвичайних ситуацій. Але вранці їх погнали назад у сіру зону. «Право на захист» заявило, що група укрилася від сонця в сусідніх лісах, що вкрай небезпечно, враховуючи, що ця територія є однією з найзабрудненіших мінами у світі.

Люди з цієї групи можуть покинути сіру зону, якщо родич або знайомий прийде до пункту пропуску і дасть їм смартфон, який вони можуть використовувати для завантаження програми. Однак, враховуючи відстані та труднощі пересування, у родичів це може забрати кілька днів. Спостерігач «Права на захист» повідомив, що він розмовляв із жінкою, яка принесла смартфон для свого 90-річного батька, який, за її словами, змушений був затриматися у сірій зоні на два дні.

Перед пандемією Covid-19 на Сході України щомісяця в середньому 1,3 млн людей перетинали лінію розмежування. Переважна більшість – це пенсіонери, яким потрібно робити це регулярно, щоб отримати пенсію. Але

багато людей також перетинають через те, що у них є родичі, майно або робота на різних сторонах конфлікту. «Право на захист» зазначає, що у людей є різні причини для перетину лінії – від возз'єднання з родичами до повернення додому після отримання медичної допомоги.

Складне становище людей, які перетинають лінію розмежування, підкреслює ризики щодо прав людини, спричинені реалізацією урядових програм у відповідь на Covid-19, особливо коли не доступні нецифрові альтернативи, повідомляє Human Rights Watch.

Після завантаження програми «Дій вдома» у людини є 24 години, щоб дістатися до вказаної нею адреси, перш ніж активувати додаток і у такий спосіб почати 14-денний період самоізоляції за цією адресою. У цей період вони отримують підказки у довільний час і повинні відповісти протягом 15 хвилин селфі, що буде перевірено разом із місцем, де зроблено фото. Якщо вони не реагують протягом 15 хвилин, вони отримують кілька попереджувальних повідомлень, а якщо вони не реагують, може прийти співробітник міліції, і вони можуть зіткнутися з адміністративними або навіть кримінальними звинуваченнями, якщо їх не знайдуть удома. Станом на 15 червня 40 000 українців завантажили додаток.

Збір, обробка та зберігання даних про мобільне місцезнаходження можуть дати уявлення про рух людини та контакти способами, які порушують право на приватність, зазначив Human Rights Watch. Використання таких додатків суттєво ускладнюється тим, що не всі мають цифрову грамотність або доступ до смартфонів, які відповідають мінімальним технічним умовам, та надійне мобільне чи інтернет-з'єднання. За даними одного з опитувань 2019 р., лише 55 % українців мають смартфон.

«Право на захист» зазначає, що багато людей у контрольно-пропускних пунктах намагаються завантажити додаток, особливо зважаючи на слабке підключення на контрольно-пропускних пунктах. Група заявила, що в одному випадку людині, яка активувала додаток, занадто рано, у самому пункті пропуску, сказали, що вона не може виїхати. Оскільки додаток прив'язаний до SIM-картки людини, вона змушена була придбати іншу SIM-карту, щоб завантажити програму знову.

Забезпечення використання цього додатка без альтернатив буде непропорційно негативно впливати на маргіналізовані групи, а особливо на людей похилого віку, які рідше використовують спеціалізовані програми або смартфони, заявила Human Rights Watch. Це особливо неприємно, враховуючи, що так багато людей, які перетинають контактну лінію на Сході України, є старшими, і вже страждають від негативних наслідків для здоров'я через ці важкі подорожі.

Додаток «Дій вдома» призначений для охорони здоров'я населення в надзвичайних ситуаціях. Але уряд повинен припинити його обов'язкове використання, поки він не покаже, що додаток є необхідним для боротьби з розповсюдженням хвороби, і не запровадив належних гарантій запобігання зловживанням правами людини. Люди, особливо вразливі та маргіналізовані

групи населення, не повинні стикатися з будь-якими офіційними санкціями внаслідок неможливості використовувати його.

«Україна повинна негайно дозволити десяткам людей, що опинилися на лінії контакту, пройти до контрольованих урядом районів», – сказала Л. Мілліс. «Треба скасувати вимоги до завантаження програми та шукати нецифрові альтернативи для захисту людей від Covid-19».

([Gazeta Wyborcza](#))

Частина меблів шведської групи виготовлена із сировини, яка надходить із незаконних рубок в українських Карпатах, стверджує Earthsight. В Україні роками говорять про корупцію, пов'язану з торгівлею деревиною, а екологи б'ють на сполох через неконтрольовані вирубки деревини.

Уже у 2018 р. Earthsight опублікував перший звіт, який довів, що Україна незаконно експортує деревину до ЄС, де серед її кінцевих одержувачів є, зокрема, ІКЕА та Н&М.

Розслідування організації тривало 18 місяців, і в результаті Earthsight стверджує, що букові крісла, продані шведською компанією, виготовлені з дерева, отриманого незаконним шляхом. Ідеться насамперед про популярну серію Терґе, в якій ІКЕА продає близько 1,5 млн одиниць щороку. Але сировина з Карпат також використовується для виробництва ДСП, що широко використовується шведською корпорацією.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку-2030»

Офіційна інформація

На подолання наслідків стихії в західних областях потрібно ще близько двох мільярдів гривень, повідомив Прем'єр Денис Шмигаль у Верховній Раді ([Радіо Свобода](#)).

За словами Прем'єра, Кабінет Міністрів виділив 754 млн грн на ліквідацію наслідків негоди в західних областях.

Івано-Франківська область отримала 480 млн грн, по 30 млн – Закарпатська та Чернівецька області, 10 млн – Львівська область.

Виконання держбюджету за червень 2020: 105 % перевиконання розпису податковою і 100 % виконання плану митницею ([Урядовий портал](#)).

За оперативними даними Державної казначейської служби, у червні 2020 р. до загального фонду державного бюджету надійшло 112,9 млрд грн, розпис виконано на 105,4 %. При цьому відшкодування ПДВ становило 11,6 млрд грн.

У червні, другий місяць поспіль, спостерігається подальше зростання одного з ключових показників, які характеризують ефективність справляння ПДВ до загального фонду держбюджету – питома вага зібраних сум податку в обсягах постачання за даними податкових декларацій. Так, за даними ДПС, якщо у квітні 2020 р. такий показник становив 2,65 %, то у травні він збільшився до 3,14 %, а в червні – 3,47 %. Для порівняння, у 2019 р. він дорівнював 2,66 %, 2,53 % та 2,52 % відповідно.

За платежами, справляння яких контролює ДПС, надходження становили 89,1 млрд грн, у тому числі 62,4 млрд грн – у вигляді дивідендів та частини чистого прибутку, що сплачуються до бюджету підприємствами державного сектора економіки. У цілому виконання червня становило 107,7 %, що на 6,4 млрд грн більше від місячного розпису.

Основними платежами, за рахунок яких відбулось перевиконання, стали:

- податок на додану вартість (+5,0 млрд), у тому числі за рахунок боротьби зі зловживаннями при відшкодуванні податку з бюджету;
- акцизний податок з виробленої в Україні продукції (+0,6 млрд);
- податок на доходи фізичних осіб та військовий збір (+0,5 млрд);
- рентна плата за користування надрами (+0,3 млрд).

Находження до загального фонду держбюджету митних платежів становили 21,7 млрд грн, або 100 % від місячного розпису.

За підсумками січня – червня 2020 р. розпис доходів за загальним фондом державного бюджету було виконано на рівні 92,1 %, водночас як у січні – травні поточного року – 88,4 %.

За січень – червень 2020 р. соціальні видатки, видатки на оборону, на обслуговування боргу та дотації місцевим бюджетам повністю профінансовано відповідно до розпису на підставі платіжних доручень. Так, видатки за загальним фондом державного бюджету за січень – червень 2020 р. становили 479,6 млрд грн, або 90,4 % від розпису звітного періоду.

За підсумками шести місяців поточного року, державний бюджет було виконано з дефіцитом у розмірі 16,7 млрд грн, у тому числі загальний фонд – дефіцитом у сумі 27,9 млрд грн, при розписі загального фонду звітного періоду у сумі 42,1 млрд грн.

Фактичні державні запозичення до загального фонду державного бюджету за січень – червень 2020 р. становили 259,5 млрд грн, або 99,9 % від запланованих на цей період.

Усього від розміщення ОВДП на фінансування державного бюджету залучено 153,6 млрд грн (99,9 % від плану), у тому числі за рахунок випуску ОВДП в іноземній валюті – 61,7 млрд грн (1,6 млрд дол. США та 0,3 млрд євро). Із зовнішніх джерел залучено 105,8 млрд грн (100 % від плану), зокрема:

- 33,9 млрд грн шляхом розміщення 10-річних євробондів на суму 1,25 млрд євро під 4,375 % річних;
- 1,350 млрд грн (50,0 млн дол. США) – отримання коштів позики МБРР у рамках проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»;
- 55,2 млрд грн (1,5 млрд СПЗ) отримання кредиту МВФ у рамках програми Stand-by-2020;
- 15,0 млрд грн (500 млн євро) надходження коштів у рамках позики з макрофінансової допомоги ЄС.

При цьому платежі з погашення державного боргу за січень – червень 2020 р. становили 156,2 млрд грн (99,7 % плану), платежі з обслуговування – 61,4 млрд грн (89,7 % плану).

Верховна Рада підтримала в першому читанні президентський законопроект про всеукраїнський референдум із необхідністю його доопрацювання до другого читання ([Українська правда](#)).

Профільний комітет рекомендував відхилити законопроекти нардепів «Батьківщини» й ОПЗЖ, а президентський, як «більш комплексний та системний», прийняти за основу з необхідністю внесення пропозицій та поправок.

Президентський закон отримав 252 голоси, інші два недобрали голосів (проект «Батьківщини» – 68 «за», ОПЗЖ – 75).

Представник Президента у парламенті Р. Стефанчук сказав, що в проєкті відмовилися від консультативних референдумів і передбачили

обов'язковість положень результатів референдуму для Верховної Ради та Президента.

Президент передбачає чотири основних складових, що може бути винесено на референдум: внесення змін до Конституції, зокрема щодо виборів і референдуму; питання загальнодержавного значення; питання зміни території України; питання втрати чинності законів чи їхніх положень.

Також робоча група передбачила «4 запобіжники» щодо махінацій у питаннях зміни території України: не можна винести на референдум питання, які суперечать Конституції та нормам міжнародного права; питання, спрямовані на ліквідацію незалежності України, порушення державного суверенітету чи територіальної цілісності України, створення загроз національній безпеці, розпалювання міжетнічної, расової та релігійної ворожнечі.

Також не можна винести на референдум питання податків, бюджету та амністії; питання, які віднесені до компетенції органів правопорядку (призначення винних, винесення вироків).

Глава Національного банку України подав Президенту України заяву про звільнення у зв'язку з відставкою за власним бажанням ([Кореспондент](#)).

Глава Національного банку України Яків Смолій пояснив своє рішення «систематичним політичним тиском», здійснюваним на центральний банк протягом тривалого часу: «Це унеможлиблює ефективне виконання мною, як головою, покладених на мене обов'язків керівництва діяльністю Національного банку і взаємодії з іншими державними органами. Своєю відставкою я хочу застерегти від подальших спроб підірвати інституційні основи центрального банку в Україні.

Комітет Верховної Ради з питань фінансової, митної і податкової політики підтримав проект постанови про звільнення Якова Смолія з посади голови Нацбанку ([Кореспондент](#)).

Тепер постанову про звільнення голови Нацбанку може розглянути Верховна Рада на своєму засіданні.

Президент України Володимир Зеленський затвердив персональний склад Нацради реформ ([Урядовий портал](#)).

Президент України очолив Нацраду реформ. Також указом визначається перелік членів, які беруть участь у роботі Нацради реформ з усіх питань. До неї увійшли: Прем'єр-міністр Денис Шмигаль; віце-прем'єр-міністри Михайло Федоров, Ольга Стефанішина та Олексій Резніков; керівник Офісу Президента Андрій Єрмак і секретар РНБО Олексій Данилов.

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Сьогодні Україна потребує амбітних реформ, які можливо втілити, лише об'єднавши зусилля різних органів влади та громадськості. Завдяки роботі Нацради реформ ми зможемо ефективно трансформувати нашу державу та вивести життя українців на новий рівень.

Також за згодою у складі Нацради реформ працюватимуть: голова Верховної Ради Дмитро Разумков, голова Виконавчого комітету реформ Міхеїл Саакашвілі та його заступник Олександр Ольшанський, представник Американської торговельної палати в Україні Андрій Гундер, представниця Європейської Бізнес Асоціації Анна Дерев'янка, представник громадської спілки «Спілка українських підприємців» В'ячеслав Климов та інші.

1 липня Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування рекомендував Верховній Раді прийняти проект постанови про утворення та ліквідацію районів № 3650 ([Децентралізація](#)).

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:

Утворення нових районів забезпечить відповідність системи адміністративно-територіального устрою районного рівня сучасним вимогам та європейським стандартам. Це також сприятиме визначенню обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 677-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 4 червня 2020 року ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Документ забезпечує ефективне фінансування розвитку дорожньої галузі України. Завдяки цьому закону обласні державні адміністрації зможуть залучити додаткове фінансування у вигляді кредитних коштів на ремонті доріг місцевого значення вже у 2020 р.

Згідно з документом, 90 % загального обсягу субвенції розподіляється між відповідними місцевими бюджетами (крім бюджету міста Київ) залежно від протяжності автомобільних доріг місцевого значення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці станом на 1 січня року, що передує плановому. Вказані кошти можуть спрямовуватися на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць та доріг комунальної власності в населених пунктах у розмірі не більше 20 % обсягу такої субвенції, затвердженого законом про Державний бюджет України для відповідного місцевого бюджету.

Також ці кошти можна буде спрямувати на погашення та обслуговування місцевого боргу за місцевими внутрішніми й зовнішніми запозиченнями, залученими для виконання ремонтно-будівельних робіт на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення та комунальної власності, у розмірі не більше 30 % обсягу такої субвенції.

МБРР виділить Україні 350 мільйонів доларів США на підтримку економічного відновлення та розвитку ([Міністерство фінансів України](#)).

Україна отримає від Міжнародного банку реконструкції та розвитку 350 млн дол. США на підтримку проекту «Перша позика на політику розвитку у сфері економічного відновлення». Відповідне рішення 26 червня 2020 р. прийняла Рада директорів Світового банку.

Це перший проект серії позик на підтримку політики розвитку загальним обсягом 700 млн дол. США, який підтримує зусилля уряду України в реалізації реформ.

Новопризначений Директор Світового банку у справах Білорусі, Молдови та України Аруп Банерджи:

Пандемія COVID-19 спричинила стрімкий економічний спад, що позначився на доходах простих українців і малого бізнесу, та створив додаткове навантаження на державний бюджет. У рамках цієї позики на політику розвитку надається 350 млн дол. США на підтримку державного бюджету у скрутні часи. Світовий банк вітає зобов'язання уряду щодо реформ, спрямованих на підготовку економіки до відновлення, зокрема, суттєві кроки, зроблені для зняття мораторію на продаж сільськогосподарських земель та збільшення виплат вразливим групам населення похилого віку.

Заступник міністра фінансів з питань європейської інтеграції України Юрій Гелетій:

Ми високо цінуємо підтримку наших міжнародних партнерів. Адже це дозволяє нам утримувати незмінним курс України у проведенні політичних та економічних реформ, які є основою для макроекономічної стабілізації та збалансованого зростання. Кошти, виділені МБРР, надійдуть до державного бюджету, що допоможе нам скоротити його дефіцит.

Дмитро Кулеба і Петер Сійярто вперше за майже сім років провели у Києві засідання українсько-угорської економічної комісії ([Урядовий портал](#)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба і міністр зовнішньої економіки і закордонних справ Угорщини П. Сійярто вперше після майже семи років перерви провели у Києві засідання Спільної міждержавної українсько-угорської комісії з питань економічного співробітництва.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Під час коронавірусної кризи треба рятувати і людей, і економіки. Відновивши сьогодні роботу комісії, ми розблоковуємо цілу низку спільних економічних і транспортних проектів, модернізацію прикордонної та транскордонної інфраструктури, даємо новий імпульс співпраці в аграрній сфері, енергетиці, охороні навколишнього середовища.

Глави МЗС і урядові делегації України та Угорщини обговорили конкретні проекти співпраці українських і угорських компаній, збільшення

обсягів двосторонніх інвестицій, зміцнення позицій бізнесу на ринках обох країн.

Особливу увагу міністри приділили питанням розбудови прикордонної інфраструктури, зокрема, модернізації пункту Чоп-Загонь, та побудові нового пункту Дийда-Берегдароц.

Дмитро Кулеба та Зеве Елькін обговорили інфраструктурні проекти, розвиток торгівлі та інвестицій між Україною та Ізраїлем ([Міністерство закордонних справ України](#)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба провів телефонну розмову зі співголовою українсько-ізраїльської Комісії з торговельно-економічного співробітництва, міністром у справах вищої та компліментарної освіти, міністром водних ресурсів Держави Ізраїль З. Елькіним.

Співрозмовники обговорили ратифікацію Угоди про зону вільної торгівлі, яка очікується вже невдовзі. З. Елькін переконаний, що вона відкриє нову сторінку у відносинах двох держав.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба приділив значну увагу розвитку торгівлі, інвестицій та ІТ-сектору та висловив сподівання, що за цими напрямками спільної зацікавленості Україна та Ізраїль здатні досягти визначних результатів.

Сторони обговорили також інфраструктурні проекти в Україні, до яких можуть бути залучені ізраїльські інвестиції, зокрема, аеропорт у Черкасах, дорогу Черкаси – Умань, а також проекти у сфері ІТ-технологій та сільського господарства.

Загальна концепція реформування та її реалізація

Президент України Володимир Зеленський провів перше засідання Національної ради реформ за участю керівництва Кабінету Міністрів і Верховної Ради ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Глава держави оцінив якість і динаміку втілення змін в Україні. За його словами, говорити про ефективність будь-якої реформи можна лише в тому разі, якщо вона є результативною.

Президент України Володимир Зеленський:

«Будь-яка реформа – це перш за все результат. Коли ти йдеш по вулиці й почувашся в безпеці. Коли ти приходиш додому, а в кишені є гроші, тобто ти заробляєш. Тому для мене реформи – це можливість. Люди разом із владою побудують країну, в якій так хочеться жити. Ось про що реформи для мене.

Реформи – це ще й про відповідальність. Хтось повинен нести відповідальність та давати результат. Тому я думаю, що це головне завдання для Національної ради реформ. Зробити все, щоб нам усім хотілося жити в Україні».

Президент додав, що реформи також вимагають сміливості та швидких дій. Глава держави наголосив на потребі судової реформи, адже в Україні існує великий запит на справедливість та безпеку. Крім того, критично важливо зробити ефективною систему охорони здоров'я. Президент також акцентував увагу на необхідності доступних кредитів для населення, реформування податкової системи, пришвидшення приватизації, відзначив позитивний прогрес у сфері діджиталізації та успіхи в галузі інфраструктури, зокрема в реалізації проекту «Велике будівництво».

Податкова реформа

На засіданні Національної ради реформ була представлена попередня версія законопроекту про податок на виведений капітал ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Будь-яку реформу, якщо ви не готові впроваджувати, не треба її чіпати. Мені здається, що якщо ми запроваджуємо податок на виведений капітал, то запроваджуйте. Запроваджуйте – і все. Якщо він поліпшує життя людей – треба запроваджувати. Без цих «вправо», «вліво», «трішки», «спробуємо». Мені так здається.

Набрав чинності Закон України № 466-IX зі змінами до Податкового кодексу України ([ЛІГА:ЗАКОН](#)).

У системі ДПС змінюється та формується новий єдиний підхід до формування показників звітності. Звітний період тепер єдиний (у т. ч. для платників ЄП) і складає календарний місяць (раніше для деяких категорій платників це був один місяць + квартал).

Щодо порядку реєстрації платників ПДВ: якщо раніше реєстраційна заява при реєстрації особи платником ПДВ подавалась за 20 календарних днів до початку податкового періоду, то тепер строки зменшилися до 10 календарних днів до початку такого періоду. Для зміни ставки ЄП платниками єдиного податку 3 групи (неплатників ПДВ) змінилися також строки: якщо раніше було 15 днів до початку кварталу, то тепер 10 календарних днів до початку місяця, в якому застосовуватиметься ставка ЄП, що передбачає сплату платником ПДВ.

Якщо раніше можна було подати в паперовій або електронній формі, то тепер зазначена тільки електронна форма подачі заяви про реєстрацію платником ПДВ.

Для платників, що використовують касовий метод для обліку (при оплаті придбаних товарів або послуг більше ніж через 1095 календарних днів) є можливість формування податкового кредиту.

Що стосується пільг з ПДВ: тимчасово (до кінця календарного року) для виконання операцій з передачі ТЗ органам спецпризначення та

малозабезпеченим. Нульова ставка ПДВ передбачена для експортування ріпаку та сої.

Граничний термін реєстрації в ЄРПН, що стосується зведених накладних продовжено (з 15 до 20 числа місяця).

Внесені також зміни до ст. 200-1 Податкового кодексу України щодо електронного адміністрування ПДВ.

Митна реформа

На засіданні Національної ради реформ, яке відбулося під головуванням Президента України Володимира Зеленського, було представлено концепцію реформування митниці ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На засіданні наголошувалося, що митниця має відійти від бюрократичних процедур і стати зручним сервісом для бізнесу. Створення мережі «відкритих митних просторів» сприятиме підвищенню зарплат митників, модернізації інфраструктури митниць, відбудеться автоматизація та діджиталізація митної системи.

Голова Виконавчого комітету Національної ради реформ Міхеїл Саакашвілі:

Головною концепцією відкритого митного простору є те, що ми відходимо від класичного штампку й перетворюємо це на платний сервіс.

Реформа також передбачає посилення відповідальності за контрабанду. Крім того, пропонується уніфікувати митні ставки. Нині Україна є одним з антирекордсменів у світі за кількістю ставок мита.

Президент України Володимир Зеленський:

Якщо ми говоримо про митну реформу, у нас має бути менеджер – це керівник митниці, який зможе впровадити (реформу. – Ред.) в життя.

Глава держави наголосив, що людина, яка відповідає за реалізацію реформи, має також відповідати за терміни її впровадження.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Мінфін презентував Концепцію запровадження особливих умов оподаткування податком на прибуток підприємств ([Урядовий портал](#)).

25 червня у Міністерстві фінансів відбулася зустріч з представниками бізнес-спільноти.

Міністр фінансів Сергій Марченко:

Нам важливо напрацьовувати всі законодавчі зміни в податковому і митному напрямках спільно з представниками бізнес-середовища, адже ми зацікавлені в тому, щоб сумлінному бізнесу було комфортно працювати в нашій країні. Наше завдання – створити максимально комфортні умови для розвитку підприємництва, при цьому забезпечивши баланс між економічними інтересами бізнесу та держави.

Заступник міністра фінансів Світлана Воробей:

Сьогодні в парламенті перебувають законопроекти про запровадження податку на виведений капітал. Це важлива ініціатива, яка має переваги як для бізнесу, так і держави, але й несе ризики. Ключовим ризиком є значні втрати бюджету в перші роки його запровадження.

За попередніми оцінками, запровадження цієї моделі з 2021 р. може призвести до прямих втрат бюджету щонайменше у короткостроковій перспективі з розрахунку у сумі близько 53 млрд грн.

Водночас важливою є умова щодо дотримання фіскальної нейтральності зміни моделі оподаткування. Приймати модель податку на виведений капітал у чистому вигляді в умовах, у яких держава існує сьогодні, неможливо. Тому ми пропонуємо запровадити спеціальний податок на прибуток підприємств для платників у межах окремих регіонів, у яких є незначні надходження цього податку.

За експертною оцінкою, сума втрат надходжень податку на прибуток підприємств від запровадження такої моделі оподаткування може становити близько 1,0 млрд грн у перший рік запровадження, але з іншого боку, це дасть додаткові стимули для розвитку бізнесу і не так сильно вплине на бюджет.

Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на прибуток підприємств» вже оприлюднено на сайті Мінфіну.

178 нових позик для бізнесу за тиждень: програма «доступні кредити 5–7–9 %» набирає обертів ([Урядовий портал](#)).

У рамках Державної програми «Доступні кредити 5–7–9 %» уповноважені банки за минулий тиждень видали 178 нових кредитів на загальну суму 381 млн грн.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Ігор Петрашко:

Кожного тижня кількість виданих позик зростає, це свідчить, що і банки-партнери, і підприємці відпрацювали все необхідне задля участі в програмі «Доступні кредити 5–7–9 %». Цього тижня також є перший кредит на поповнення обігових коштів.

Загалом, станом на 30 червня 2020 р. вже видано 899 кредитів на загальну суму 810,401 млн грн.

Крім того, на цьому тижні було видано перший кредит на поповнення обігових коштів у рамках антикризового пакету, яким було доповнено програму «Доступні кредити 5–7–9 %». Сума позики – 1 млн грн.

У межах ініціативи Президента України Володимира Зеленського щодо створення програм для підтримки малого та середнього бізнесу під час епідемії коронавірусу Національний проект із розвитку підприємництва Дія.Бізнес офіційно відкрив свій перший Центр

підтримки підприємців разом з консалтинговою зоною для представників мікро-, малого та середнього бізнесу в Харкові ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Малий та середній бізнес сьогодні страждає найбільше, адже не може працювати та не має великої фінансової «подушки». А саме бізнес – це робочі місця та податки.

До кінця 2020 р. Мінцифри планує відкрити в різних куточках України ще два такі центри.

Голова Харківської ОДА Олексій Кучер:

Мені дуже приємно, що перший офіс такої потужної платформи відкривається саме в Харкові. Мені дуже приємно, що саме наші бізнесмени відчують цифрову трансформацію.

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Компанія «Нафтогаз України» в червні знизил ціни на газ для населення й виробників тепла, а з липня підвищить ціни на газ для промислових споживачів ([Радіо Свобода](#)).

У червні гуртова ціна на природний газ для потреб населення, виробників тепла й інших захищених споживачів, яким НАК «Нафтогаз України» постачає газ у рамках спеціальних обов'язків (ПСО), знизилась до 2,14 грн за кубометр (без урахування ПДВ, націнки газзбутів і витрат на транспортування газу магістральними і розподільними трубопроводами). Це на 6 % менше порівняно з травнем.

Водночас внутрішні ціни в Україні залишаються нижчими за імпорتنний паритет.

Зміна цінових тенденцій можлива ближче до опалювального сезону.

Програма розвитку українського експорту

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко заявив, що в Україну залучено сім потенційних американських інвесторів ([Урядовий портал](#)).

Наразі міністерство веде з ними активні переговори, одні з яких відбулися за участі міністра І. Петрашка, радника міністра та члена наглядової ради UkraineInvest А. Чопівської і безпосередньо інвесторів, включаючи колишнього керівника ЕСМ (ринки власного капіталу) для General Electric Capital and General Electric Ventures, який зацікавлений у створенні в Україні інвестиційного фонду в розмірі 50 млн дол.

За результатами активної співпраці Мінекономіки і Офісу UkraineInvest вже вдалося розпочати дискусії з сімома американськими інвесторами, зокрема, з таких сфер, як фармацевтичне виробництво, автомобільне

виробництво, оборонне виробництво, кіноіндустрія, біоенергетика, інвестиційні фонди.

Підписано перший договір концесії морського порту в Україні (Міністерство інфраструктури України).

26 червня у присутності Президента України В. Зеленського Міністерство інфраструктури України в особі державного секретаря В. Бучка, ДП «Адміністрація морських портів України» в особі в. о. голови О. Голодницького, ТОВ «Проектна компанія Рісоїл-Херсон» в особі директора В. Талаха та ТОВ «Рісоїл-Херсон» в особі директора Ш. Хаджишвілі підписали договір про передачу в концесію Херсонського морського торговельного порту.

Відповідно до договору, компанія-концесіонер ТОВ «Рісоїл-Херсон» інвестує в розвиток порту близько 300 млн грн. Крім того, понад 18 млн буде вкладено в місцеву інфраструктуру.

Міністр інфраструктури України Владислав Криклій:

Завдяки модернізації порту Херсона ми створимо сприятливі умови для зростання економіки країни. Ми планували підписати концесійні договори портів «Ольвія» та Херсон в один день, але карантин вніс свої корективи. Проте, незважаючи на різні обставини, пройшовши цей непростий шлях, сьогодні ми доводимо роботу до кінця. Разом з тим, концесія порту «Ольвія» буде підписана найближчим часом. А наступним концесійним проектом, який зараз активно готується, стане Чорноморський морський торговельний порт.

Регіональний менеджер IFC в Україні, Білорусі та Молдові Джейсон Пеллмар:

Ми хочемо привітати уряд з успішним підписанням першої в Україні угоди з державно-приватного партнерства відповідно до найкращих міжнародних практик. Проект було розроблено на основі прогресивного досвіду IFC у підготовці концесійних угод та державно-приватних партнерств, що досягли високих результатів. Херсонський морський торговельний порт буде модернізовано за підтримки консорціуму Risoil S.A. та Georgian Industrial Group, що став переможцем конкурсу. Саме такі проекти сприятимуть економічному зростанню держави, розвиватимуть її інфраструктуру та розширять експорт. Додатково до проекту концесії морського порту «Ольвія», що відбудеться невдовзі, IFC вже розробляє понад п'ять пілотних концесійних проектів для мобілізації інвестицій приватного сектору в дороги, аеропорти, залізницю та енергетику, а також у сектор охорони здоров'я.

Заступник директора Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні Марк Магалецький:

ЄБРР пишається своєю участю в підготовці цього вкрай важливого концесійного проекту. Херсонський проект ілюструє можливості для інвестицій у транспортний сектор України, відкриваючи її для глобальних

перевізників і стивідорних компаній, а також сприяє реалізації концесійних проєктів в інших секторах. Ми вітаємо уряд України з цим досягненням і бажаємо успіхів Risoil і Georgian Industrial Group в реалізації проєкту.

Відповідно до договору, концесіонеру ТОВ «Рисоїл-Херсон» надається виключне право створювати, будувати і управляти Херсонським морським торговельним портом з метою його модернізації та подальшого розвитку. Період дії концесії триватиме 30 років.

Концесіонер зобов'язується:

- щорічно сплачувати концесійний платіж у розмірі щонайменше 12 млн грн з урахуванням індексації та 7 % від чистого доходу концесіонера;
- протягом перших 3,5 років з дати закінчення перехідного періоду інвестувати в об'єкт щонайменше 216 млн грн, а протягом перших 10 років – ще додатково щонайменше 62 млн грн (у цінах 2019 р.);
- забезпечити обсяги перевалки вантажів порту у 2030 р. на рівні не менше 1,36 млн т;
- здійснити внесок у розвиток місцевої інфраструктури щонайменше 18 млн грн, у тому числі, забезпечити співфінансування капремонту дорожнього покриття вулиць на шляху до порту та нового майданчика для стоянки вантажівок за межами міста;
- сприяти збільшенню до 80 % частки вантажів, що прямують до порту з використанням залізничного, внутрішнього водного та інших видів транспорту, крім автомобільного;
- забезпечити безперервну діяльність порту;
- перевести всіх працівників Херсонського морського порту та частину працівників Адміністрації морських портів України, не допускаючи їх звільнення за своєї ініціативи чи ініціативи уповноваженого ними органу протягом 10 років з моменту прийняття концесіонером на роботу;
- не допускати зниження заробітної плати працівників протягом перших трьох років з моменту прийняття їх концесіонером на роботу, підвищуючи рівень ЗП відповідно до законодавства та з урахуванням Галузевої угоди;
- дотримуватися необхідних вимог природоохоронного законодавства та виконувати заходи щодо охорони навколишнього природного середовища тощо.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль та Посол Республіки Казахстан Дархан Калетаєв обговорили торгово-економічне співробітництво країн ([Урядовий портал](#)).

У зустрічі також узяв участь міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України І. Петрашко.

Сторони порушили питання торгово-економічного співробітництва між Україною та Казахстаном.

Прем'єр-міністра України Денис Шмигаль:

Україна зацікавлена в подальшому розвитку співпраці. Наш пріоритет – знайти нові шляхи подолання негативних тенденцій у двосторонній торгівлі.

Глава уряду висловив сподівання, що 14-те засідання Міждержавної українсько-казахстанської комісії з економічного співробітництва відбудеться найближчим часом.

Посприяти цьому може проведення в онлайн-режимі 2-го засідання Робочої групи зі збільшення товарообігу.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан Дархан Калетаєв:

Казахстан зацікавлений брати участь в інвестиційних проектах в Україні.

Реформа системи національної безпеки та оборони

Укроборонпром передав ЗСУ ще чотири нових бронетранспортери БТР-4Е в рамках держзамовлення 2019 року ([Кореспондент](#)).

Бронетранспортери створені Харківським конструкторським бюро машинобудування імені Морозова. У такий спосіб виконано вже 80 % контракту з Міністерством оборони, військовим передано 37 із 45 бронемашин. Усі бронемашини укомплектовані кулеметами виробництва київського заводу «Маяк».

Військові частини в зоні бойових дій на Донбасі отримують американські протитанкові комплекси Javelin ([Кореспондент](#)).

Головнокомандувач Генштабу Руслан Хомчак:

«Джавеліни» отримують бригади ЗСУ під час заходу щодо ротації в район бойових дій. Зараз на базі однієї з бригад, яка завершує підготовку на полігоні перед заходом на Донбас, «активно відпрацьовується тактика застосування “джавелінів”. Напрацьовуються навички роботи розрахунків цих ПТРК. Особисто хочу переконатися, що наші воїни можуть ефективно застосовувати ці ПТРК. <...> Крім того, при підготовці цієї бригади до ротації відпрацюємо і застосування безпілотників Bayraktar з бойовим ураженням цілі».

Кількість Javelin, які перебуватимуть на озброєнні українських військових, не називається.

Реформа правоохоронної системи

У всіх підрозділах Нацполіції України встановлять систему цілодобового контролю за поліцейськими Custody Records ([Слово і Діло](#)).

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков:

Головне завдання системи – забезпечення прав і свобод кожної людини: хто звернувся, запрошеного чи доставленого в підрозділ поліції.

Механізм онлайн-реєстрації затриманих дасть можливість, починаючи з моменту фактичного затримання, подачі скарги, контролювати дії посадових осіб в режимі 24/7.

За словами А. Авакова, система Custody Records вже реалізована як пілотний проект у декількох ізоляторах тимчасового тримання – в Сарнах, Кропивницькому, Херсоні та Дніпрі. Найближчим часом МВС планує розширити її функціонування на всі підрозділи поліції.

Співробітники ДБР продовжують розслідування зґвалтування жінки у поліцейському відділку в Кагарлику в ніч з 23 на 24 травня 2020 року ([Кореспондент](#)).

Слідчі спільно з прокурорами повідомили про підозру ще двом працівникам Кагарлицького районного відділу поліції Київської області.

Крім того, було встановлено два нових факти застосування катувань з метою отримання зізнання. Підозрюваними є раніше затримані за зґвалтування і тортури два працівники поліції і ще один їхній колега. За вказаними фактами всім трьом повідомлено про підозру у катуванні (ч. 2 ст.127 КК).

За інформацією слідства, у січні 2020 р. підозрювані з метою отримання зізнань у крадіжках били затриманих, катували електричним струмом, перевозили їх у багажнику автомобіля на околиці міста, після чого прикували наручниками до батареї в коридорі до наступного дня.

У травні 2020 р., вибиваючи зізнання, підозрювані завдали іншому затриманому тілесні ушкодження легкої та середньої тяжкості.

Поліцейські провини заперечують. Вони заарештовані без права виходу під заставу.

Реформа державної служби та реорганізація державних органів

Мінрегіон із залученням експертів розробив проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування окремих питань діяльності та організації органів державної влади, органів місцевого самоврядування у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів» ([Децентралізація](#)).

Заступник міністра розвитку громад та територій України В'ячеслав Негода:

За планом реформи, до середини липня цього року передбачаємо, що Верховна Рада прийме постанову про утворення в Україні нових районів. У зв'язку з цим, уже зараз треба розуміти, як після ліквідації нинішніх і створення нових районів будуть реорганізовуватися місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, як вирішуватимуться між ними питання правонаступництва комунального і державного майна, бюджетних ресурсів, прав та інших зобов'язань.

Проект закону, серед іншого, пропонує врегулювати питання призначення виборів старост, правонаступництва майна, прав та обов'язків районних рад ліквідованих районів, завершення повноважень та правонаступництва органів місцевого самоврядування.

Оновлення влади та антикорупційна реформа

З початку 2020 року уповноваженими підрозділами з питань запобігання корупції Міністерства оборони було проведено 105 попередніх перевірок повідомлень про можливі факти вчинення порушень антикорупційного законодавства, а також заходів контролю за дотриманням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів ([Міністерство оборони України](#)).

Перевірялося дотримання антикорупційного законодавства та надавалася методична допомога у 14-ти органах військового управління, 15-ти обласних та районних центрах комплектування та соціальної підтримки (військових комісаріатах), 36-ти військових частинах, трьох військово-медичних центрах, 11-ти територіальних підрозділів Квартирно-експлуатаційної служби та 17-ти державних підприємствах, які належать до сфери управління Міністерства оборони.

Зокрема, досліджувались питання наявності корупційних ризиків у будівництві об'єктів житлово-казарменого фонду. За результатами, встановлені факти порушень антикорупційного законодавства та нанесення збитків державі на суму понад 2,5 млн грн (м. Слов'янськ та м. Бахмут). Матеріали направлені до Державного бюро розслідувань, досудове слідство триває.

У галузі корупційних ризиків у діяльності Концерну та філій «Військторгсервіс» за результатами виявлено факти порушення Антикорупційного законодавства та нанесення збитків державі. Сума збитків уточнюється, а матеріали службового розслідування будуть направлені до правоохоронних органів.

У сфері відновлення боєздатності та постачання бронетехніки до ЗСУ встановлено факт незаконних оборудок, пов'язаних з розкраданням державних коштів на суму понад 2,3 млн грн. За результатами перевірки матеріали направлено до ДБР, відкрито кримінальне провадження, слідство триває.

Загалом у 2020 р. до правоохоронних органів передано 130 матеріалів про корупційні та пов'язані з ними правопорушення (з них – 15 кримінальних та 115 адміністративних).

Децентралізація та реформа державного управління

Парламентський Комітет з питань бюджету рекомендував Верховній Раді України прийняти в першому читанні проект закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи» № 3614 ([Новини Полтавщини](#)).

Цей законопроект – один з пакету нормативно-правових документів реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Законопроект передбачає, що сільські, селищні, міські бюджети більше не залежатимуть від району. Усі 1470 територіальних громад, території яких уже затвердив уряд, перейдуть на прями міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

Виходячи із законопроекту, доходи і видатки між бюджетами районів та територіальних громад розмежують. Районні бюджети пропонується виключити із системи горизонтального вирівнювання. Тобто районні бюджети не отримуватимуть базову дотацію і не будуть на прямих міжбюджетних відносинах з державним бюджетом.

Формування районних бюджетів здійснюватиметься за рахунок:

1) власних доходів:

– податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності, засновником яких є райрада;

– плата за ліцензії та сертифікати господарської діяльності, що видані РДА;

– орендна плата за користування майном, що перебуває в комунальній власності, засновником яких є райради;

– орендна плата за водні об'єкти, що надаються РДА та райрадами (до розмежування між громадами);

– інші доходи;

2) дотацій та субвенцій, які можуть спрямовуватися з інших бюджетів.

Бюджети 1470 територіальних громад, згідно з чинним бюджетним та податковим законодавством, будуть на прямих міжбюджетних відносинах з державним бюджетом. Серед їх основних надходжень:

– ПДФО 60 %;

– місцеві податки і збори;

– рентні платежі;

– акцизний податок;

– доходи від використання комунального майна;

– плата за надання адміністративних послуг;

– трансферти (дотації, субвенції) тощо.

Отже, всі 1470 територіальних громад будуть незалежними – органи влади районного рівня не матимуть на них жодного адміністративного та фінансового впливу.

Мінрегіон спільно з ОДА посилює комунікацію з громадськістю щодо децентралізації ([Урядовий портал](#)).

Важливим кроком у впровадженні децентралізації стало визначення урядом адміністративних центрів та затвердження територій 1470 об'єднаних територіальних громад на основі перспективних планів областей, розроблених обласними державними адміністраціями. Прийняті 12 червня рішення забезпечують формування та функціонування спроможних територіальних громад і відповідних органів місцевого самоврядування та проведення чергових місцевих виборів 2020 р. на новій територіальній основі.

Проте ці рішення викликали чимало питань від громадськості, зокрема, щодо роз'яснення принципів та методики формування конфігурації тієї чи іншої новоутвореної громади. Відповідні запити та звернення продовжують надходити до уряду, Мінрегіону та народних депутатів України. У більшості випадків ці звернення свідчать про недостатню поінформованість громадян щодо процесу моделювання громад.

Успіх реформи передбачає прозорість та доступність інформації про неї громадськості. Мінрегіон дотримується цього принципу від самого початку децентралізації і регулярно надає роз'яснення. Було проведено сотні зустрічей, консультацій, онлайн-конференцій, публічних обговорень, консультацій та інших заходів, але зараз Мінрегіон значно посилює інтенсивність інформування, щоб донести концепцію реформи до всіх громадян України.

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:

На цьому етапі реформи маємо посилити комунікацію з громадськістю, адже, як виявляється, докладених раніше зусиль було недостатньо. Тому у співпраці з ОДА плануємо надати більш широкі роз'яснення щодо процесів, які відбуваються. Роз'яснення мають стосуватись завдань реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади і здійснення децентралізації повноважень, основних параметрів до спроможних громад, визначених методикою, а також переліку основних повноважень та формування місцевих бюджетів відповідно до концептуальних положень проектів нових редакцій законів про місцеве самоврядування, місцеві державні адміністрації та зміни до Бюджетного кодексу.

Тексти законопроектів «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації» та «Про внесення до Бюджетного кодексу України щодо фінансового забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування» для громадського обговорення розміщені на сайті Мінрегіону.

Відбулося засідання Консультативної ради з питань місцевого самоврядування щодо стану реалізації реформи територіальної організації державної влади та місцевого самоврядування і законодавчої стратегії в умовах її завершального етапу ([Децентралізація](#)).

Голова Верховної Ради України Дмитро Разумков:

Ми підходимо до завершення реформи децентралізації. Вона не проста. (...) Реформа децентралізації є одним з ключових питань, які перебувають на порядку денному як на центральному рівні – Верховної Ради України, Офісу Президента, Кабінету Міністрів, так і на рівні областей, міст, районів, ОТГ і всіх тих громад, які сьогодні тим чи іншим чином долучені до цього процесу.

Декілька років Консультативна рада не працювала. Я впевнений, що сьогодні прийшов час її відновити. Підписана нова редакція положення про Консультативну раду з питань місцевого самоврядування. Також Комітет з питань організації державної влади створив постійно діючу робочу групу і одразу після того, як ми завершимо нашу роботу, ви в рамках цієї робочої групи зможете вгадувати багато актуальних поточних питань, які будуть виникати і під час законодавчої роботи, і під час інших аспектів, які будуть безпосередньо пов'язані з реформою децентралізації.

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:

Ми проводимо реформу у два етапи. Перший етап – у рамках чинної Конституції охоплює 2020-й і частково 2021 рік. Другий – після внесення змін до Основного Закону (орієнтовно 2021–2023 рр.), стосуватиметься формування повноцінних спроможних ОМС, зокрема, виконавчих органів облрад.

Уряд визначив адміністративні центри та затвердив території 1470 громад і створив основу для проведення чергових місцевих виборів у територіальних громадах у 2020 році. ([Децентралізація](#)).

Також було схвалено проєкт постанови ВРУ про утворення та ліквідацію районів, який наразі зареєстрований у парламенті та потребує якнайшвидшого прийняття.

Із затвердженням територіальної основи наступним кроком є формування системи територіальної організації влади та визначення повноважень, ресурсів і відповідальності органів влади. Робоча група при Мінрегіоні за участі інших ЦОВВ та Асоціацій органів місцевого самоврядування підготувала проєкти нових редакцій законів про місцеве самоврядування, місцеві державні адміністрації та зміни до Бюджетного кодексу.

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:

Сьогодні триває дискусія щодо доцільності утворення районних рад. Але ми виходимо з того, що на цьому етапі реформа відбувається в рамках чинної Конституції, якою передбачено утворення райрад. За районними радами закріплено незначний обсяг повноважень, у першу чергу управління майном на перехідний період та розмежування майна між територіальними громадами. На обласному рівні суттєвих змін не передбачено. Серед делегованих повноважень облрад – це перш за все питання регіонального розвитку. За місцевими державними адміністраціями залишаються повноваження, визначені Конституцією.

Повноваження ОМС мають бути підкріплені відповідними фінансовими ресурсами для їх забезпечення. Саме тому Мінрегіон розробив зміни до Бюджетного кодексу України, якими, зокрема, передбачається, що бюджети базового рівня – сільські, селищні та міські – матимуть однакові доходи та видатки, розмежовується перелік доходів бюджетів базового рівня та районних бюджетів. Левова частка доходів районних бюджетів передаються на базовий рівень, а саме ПДФО, рентна плата за ліс, нафту і газ, орендна плата за водні об'єкти, плата за адміністративні послуги. Також усі бюджети базового рівня будуть на прямих відносинах з Держбюджетом.

Представництво Європейського Союзу в Україні закликала Верховну Раду прийняти постанову про створення нових районів і законопроект, який розмежовує повноваження та ресурси громад і районів ([Децентралізація](#)).

«Ми вітаємо схвалення нових районів/округів і змін до Бюджетного кодексу відповідними парламентськими комітетами як важливого кроку для подальшої децентралізації в Україні. Ми закликаємо до остаточного ухвалення законопроектів 3614 і 3650 в пакеті до літньої перерви», – ідеться в дописі представництва в Twitter.

Судова реформа

Президент України Володимир Зеленський доручив у липні обговорити на засіданні Національної ради реформ фундаментальну концепцію революційної судової реформи ([Українська правда](#)).

Голова Національної ради реформ Міхеїл Саакашвілі:

Президент доручив до наступного засідання Нацради реформ підготувати фундаментальну концепцію революційної судової реформи. Ні половинчастих заходів, ні півзаходів, Президент чітко сказав: судова система... До наступної Нацради, яка відбудеться в липні...

М. Саакашвілі додав, що влада має намір ввести концепцію, яка фундаментально відрізняється від нинішнього стану судової реформи в Україні, при цьому «Президент у цьому питанні дуже радикально налаштований».

Президент Володимир Зеленський вніс до Верховної Ради законопроект № 3711 про судоустрій та статус суддів ([Українська правда](#)).

Законопроект В. Зеленський визначив як невідкладний.

Проектом, зокрема, пропонується визначити, що судді Верховного суду України зараховуються до штату Верховного суду у касаційний суд тієї юрисдикції, яка відповідає юрисдикції судової палати ВСУ, в якій суддя здійснював правосуддя, та підлягають кваліфікаційному оцінюванню упродовж одного року з дня такого зарахування.

Особливості порядку та методології кваліфікаційного оцінювання

таких суддів, показників відповідності критеріїв кваліфікаційного оцінювання та засобів їх встановлення затверджуються Вищою радою правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Законопроектом визначається порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України – одного з ключових органів суддівського врядування. Так, новий склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (16 членів) буде призначено Вищою радою правосуддя за результатами відкритого конкурсу, в якому зможуть узяти участь правники, які мають відповідний стаж професійної діяльності.

Добір здійснюватиметься конкурсною комісією у складі представників суддівського корпусу та міжнародних експертів. Зокрема, пропонується, щоб до складу комісії входили три особи з числа суддів або суддів у відставці, запропоновані Радою суддів України, та три особи з числа міжнародних експертів, визначені Вищою радою правосуддя на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, які надають Україні міжнародну технічну допомогу чи провадять свою діяльність у сфері юстиції та/або у сфері судової влади, та/або у сфері запобігання і протидії корупції.

Законопроектом пропонується виключити ст. 28-1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» щодо створення та діяльності Комісії з питань доброчесності та етики.

Документом пропонується виключити із Закону України «Про судоустрій і статус суддів» положення щодо встановлення максимальної кількості суддів Верховного суду. Натомість пропонується встановити загальне правило для визначення кількості суддів у суді, за яким ця функція покладається на Вищу раду правосуддя за поданням Державної судової адміністрації України.

Також законопроектом з урахуванням позиції Конституційного Суду України змінюються процедури здійснення дисциплінарного провадження щодо судді.

Конституційна реформа

Протягом кількох тижнів Комісія з питань правової реформи завершить роботу над текстом проекту закону щодо змін до Конституції України ([Децентралізація](#)).

Народний депутат України, представник Президента України в Конституційному Суді Федір Веніславський:

Останні кілька місяців відбувається широке обговорення майбутніх змін до Основного Закону із зацікавленими сторонами, в тому числі, з асоціаціями органів місцевого самоврядування, експертним середовищем. Уже є загальне розуміння майбутнього закону. Неузгодженими залишаються три питання: чи потрібні органи місцевого самоврядування на рівні повітів; чи повинен місцевий голова очолювати виконавчий комітет ради та головувати на сесіях ради; чи можуть міста-мільйонники мати статус повіту.

Більшість учасників обговорення схиляються до того, що місцеве самоврядування на рівні районів не потрібне. Але остаточної узгодженої позиції немає. Щодо другого – то тут більшість схиляється до того, що голова має очолювати виконавчий комітет і головувати на сесіях, інакше позиції голови будуть послаблені, чого не варто робити. Щодо третьої неузгодженої позиції – дискусія ще триває. Все решта – узгоджено, як, наприклад, питання компетенції префекта. Це буде контрольно-наглядовий інститут, який здійснюватиме нагляд за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування та територіальних органів центральних органів виконавчої влади Конституції та законам України. Рішення місцевого самоврядування префект зможе оскаржувати виключно в судовому порядку, і лише адміністративний суд зможе зупиняти акти органів місцевого самоврядування. Але тоді, коли рішення нестимуть загрозу цілісності і суверенності держави, за поданням префекта їх зупинить Президент з одночасним зверненням до Конституційного Суду.

Асоціація та безвізовий режим з ЄС

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:
Проевропейський курс залишається пріоритетом для Мінрегіону
([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Наразі, зокрема, реалізуються програми U-LEAD з Європою, Мери за економічне зростання (M4EG), Інституційна підтримка в рамках архітектури підтримки реформ в Україні – Команда підтримки реформ та проект «Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) для впровадження сталих енергоефективних рішень» (HOUSES).

Уряд визначив план заходів з комунікації євроінтеграції на 2020 рік ([Урядовий портал](#)).

25 червня Кабінет Міністрів України затвердив план заходів на 2020 р. з реалізації Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 рр.

Мета – налагодити інформування та комунікацію з українським суспільством про можливості та перспективи, які відкриває для громадян Угода про асоціацію Україна – ЄС, на прикладі ключових пріоритетів та реформ.

Віце-прем'єр-міністр Ольга Стефанішина:

Європейська інтеграція України – це, передусім, про спільні цінності. Серед них – кращі умови для життя громадян в Україні, більше демократії, сильніша економіка, краща медицина та соціальна підтримка. Цей процес потребує підтримки громадян в усіх куточках нашої країни, але передусім – розуміння про те, як і коли ми плануємо робити кожен наступний крок і в

чому полягатиме його реальний результат. Ми розуміємо, що потрібно пояснити на практиці, як інтеграція до ЄС допоможе українцям втілювати свої плани та мрії, мати кращі можливості для життя, навчання та самореалізації. Для цього важливий постійний і системний діалог, щоб показувати реальний зв'язок між реформами, виконанням Угоди про асоціацію та позитивними змінами в житті громадян.

Серед цілей, що визначені планом, є, зокрема:

- підвищення поінформованості населення про європейські цінності;
- інформування про можливості та перспективи, які відкриває для держави Угода про асоціацію, на прикладі результатів впроваджених реформ;
- протидія дезінформації, спрямованої на дискредитацію відносин України з ЄС та майбутнього членства України в ЄС;
- удосконалення комунікаційних навичок у представників органів державної влади та місцевого самоврядування тощо.

Реформа освіти та науки

МОН не переводить школи на дистанційну освіту, формат навчання з 1 вересня залежатиме виключно від епідеміологічної ситуації ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Навчальний рік 2020/2021 розпочнеться 1 вересня, а формат роботи шкіл залежатиме виключно від епідеміологічної ситуації. Про це заявила т. в. о. міністра освіти і науки Л. Мандзій сьогодні, 23 червня 2020 р.

Т. в. о. міністра освіти і науки Любомира Мандзій:

МОН не переводить школи на обов'язкову дистанційну форму навчання. Рішення про те, чи безпечно буде учням повертатись за парти 1 вересня, прийматимуть Комісія ТЕБ і НС та головний державний санітарний лікар на основі епідеміологічної ситуації й не раніше серпня, ближче до старту навчального року. Наразі МОН готується до нового навчального року. Зокрема, спільно з головним санлікарем ми готуємо вимоги для роботи шкіл в умовах пандемії – щодо правил дезінфекції, підготовки приміщень, перебування учнів у школі тощо.

Міністерство також систематизує досвід освітнього процесу з використанням дистанційних технологій під час карантину в березні – травні 2020 р. й оновлює законодавство, щоб учням, учителям і директорам було зрозуміло, як працювати під час карантину та в умовах пандемії.

Зокрема, це стосується Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти, проект якого [запропоновано для громадського обговорення](#).

Документ має на меті врегулювати особливості дистанційного навчання саме в закладах загальної середньої освіти, зокрема на основі досвіду, отриманого під час дистанційного навчання на карантині наприкінці 2019/2020 навчального року.

Почали роботу «гарячі лінії» та приймальня громадян щодо вступу 2020 (Урядовий портал).

30 червня розпочали роботу консультативні лінії та приймальня громадян щодо вступної кампанії-2020. Вони працюватимуть до 15 вересня включно.

Вступники, їхні батьки, члени приймальних комісій зможуть отримати відповіді щодо проведення вступної кампанії-2020, зокрема, реєстрації електронних кабінетів та подання заяв, сертифікатів ЗНО, надання пільг тощо.

Реформа охорони здоров'я

Міністр охорони здоров'я України Максим Степанов представив зміни до другого етапу медичної реформи (Міністерство охорони здоров'я України).

Керівництво Міністерства охорони здоров'я України доповнить другий етап медичної реформи, який стартував з 1 квітня, низкою заходів, які покликані не допустити звільнення медиків та закриття лікарень, а також забезпечити українців якісною медициною. Цю ініціативу МОЗ підтримує Президент України В. Зеленський та уряд на чолі з Прем'єр-міністром Д. Шмигалем.

Проектом акта пропонується встановити з 1 вересня доплати медичним та іншим працівникам закладів охорони здоров'я. Лікарям у розмірі 70 % від посадового окладу, визначеного за 14 тарифним розрядом. Фахівцям із базовою вищою та неповною вищою медичною освітою всіх спеціальностей – у розмірі 50 % мінімальної заробітної плати, а молодшим медичним сестрам – у розмірі 25 % зарплати.

Також серед актів, ухвалених на засіданні уряду, передбачається, що тариф гострого інфаркту буде змінено із 16 001,43 грн до 30 109 грн, а тариф на гострий мозковий інсульт замість 19 332,31 грн становитиме 26 947 грн. Ми будемо так соціально-економічну модель медицини, яка дасть можливість досягти якості та доступності медичної послуги для пацієнтів та гідної оплати праці для медичних працівників.

У результаті прорахунків у підготовці до другого етапу реформи, яку здійснювало попереднє керівництво МОЗ, виникла диспропорція у фінансуванні медичних закладів, невиконання анонсованого безоплатного лікування пацієнтів, заробітна плата медпрацівників залишилася на такому самому рівні, а тарифи на медичні послуги виявилися несправедливими та не відповідають реаліям життя.

Серед медичних установ, які опинилися під загрозою закриття, як підкреслив М. Степанов, опинилися психіатричні лікарні, районні та обласні лікарні, медико-генетичні центри, протитуберкульозні заклади,

реабілітаційні центри та центри медичної допомоги, дитячі та інфекційні лікарні, а також спеціалізовані медичні центри.

Нинішнє керівництво МОЗ налаштоване виправити ситуацію і, крім вищезазначених ініціатив, представило ініціативи щодо фінансування інтернатури, а також фінансування закладів охорони здоров'я на рівні не нижчому, ніж у 2019 р.

Міністр охорони здоров'я Максим Степанов заявив, що ми врятуємо українські лікарні і дофінансуємо їх з 1 липня, це рішення вже прийняте ([Міністерство охорони здоров'я України](#)).

У нас запроваджується так званий пакет антикризових дій, за яким медичні заклади, які внаслідок другого етапу реформи отримали менше фінансування з державного бюджету, ніж це було минулого року, будуть дофінансовані до рівня минулого року. Ця постанова вже вступила в дію. Усе фінансування відбуватиметься, починаючи з 1 липня і до кінця 2020 р. Зараз НСЗУ укладає договори з відповідними закладами. Це рішення, яке вступило в дію. Ми врятуємо наші медичні заклади, як і обіцяли, у тому числі, Президент і я.

Наразі в Україні 332 медичних заклади опинилися на межі існування – оскільки при плануванні другого етапу медичної реформи, який стартував з 1 квітня, мають дефіцит державного фінансування понад 50 %.

Пенсійна реформа

Пенсійний фонд запровадив нову електронну послугу – автоматичне призначення пенсії ([Економічна правда](#)).

З 1 липня 2020 р. пенсія призначається автоматично при досягненні пенсійного віку. При цьому немає необхідності додатково звертатися та особисто відвідувати органи Пенсійного фонду.

Сервіс дає змогу надати всю потрібну для призначення пенсії інформацію заздалегідь і провести перевірку наявних у фонді даних.

З початку роботи сервісу заяви подали вже 813 майбутніх пенсіонерів. Для призначення пенсії потрібно авторизуватися на порталі фонду (portal.pfu.gov.ua) за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), заповнити анкету, додати копії документів, підписати заяву КЕП і відправити її до органу фонду.

Після обробки заяви користувач отримає повідомлення щодо автоматичного призначення пенсії, дати та розміру виплат.

Незабаром послуга буде доступна також користувачам, які не мають КЕП. Вони зможуть авторизуватися через BankID або систему електронної ідентифікації id.gov.ua. Документи, що підтверджують трудову діяльність (трудова книжка, документи про навчання, військову службу й т. ін.), можна

подати завчасно. Трудову книжку може подати як роботодавець, так і сам користувач. Пенсійний фонд уже розпочав роботу щодо впровадження електронної трудової книжки.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

ВГО Українська бібліотечна асоціація реалізує проєкт «Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності», покликаний зробити бібліотеки в Україні концептуально новим інноваційним простором з низкою сервісів та можливостей ([Децентралізація](#)).

Проєкт здобув перемогу в грантовій програмі Українського культурного фонду та реалізується у партнерстві з Фондацією Дарини Жолдак.

У результаті реалізації проєкту буде розроблена інноваційна модель бібліотеки, що поєднуватиме чотири простори: навчання, натхнення, зустрічей та подій. Такий формат дасть змогу залучити більшу кількість молоді в бібліотеки, що стануть для них плацдармом для реалізації творчого потенціалу та отримання знань і навичок, які допоможуть у дорослому житті. Особливо актуально це для невеликих містечок, селищ та сіл, де можливості для розвитку потенціалу молоді обмежені.

Проєкт «Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності» проходитиме в два етапи. На першому експертна рада, до складу якої входять фахівці Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого та дизайнери, розробить концепцію дизайну чотирьох просторів інноваційної бібліотеки, а також ідеї послуг та сервісів, які там надаватимуться. Весь креатив зберуть в електронному практичному посібнику, онлайн-презентація якого відбудеться у вересні.

На другому етапі планується залучити 50 міні-команд об'єднаних територіальних громад, відібраних на конкурсній основі. Для них проведуть онлайн-форум із запровадження моделі інноваційної бібліотеки та розкажуть про інструменти, які допоможуть організувати новий формат бібліотек в їхніх громадах.

Баранівський міжшкільний ресурсний центр «Мрії в дії» (Житомирська область) виконав свій перший тендер від Програми «U-LEAD з Європою» на пошиття захисних масок. 10 червня 8 500 захисних масок було відправлено в Київ для подальшого поширення серед найбільш вразливих громад ([Децентралізація](#)).

Швейний коворкінг став одним із переможців тендеру, оголошеного МБФ «Карітас України» в рамках ініціативи «Підтримка об'єднаних

територіальних громад у боротьбі з пандемією COVID-19» Програми «U-LEAD з Європою».

Перший радник Представництва ЄС в Україні Фредерік Куне:

Маленькі кроки творять великі зміни, і «Молодіжний кластер органічного бізнесу» в Баранівській ОТГ є прекрасним прикладом цього! Швейний коворкінг у Баранівці – це маленький крок до нового конкурентного та інклюзивного середовища в громаді.

Цей проєкт громада реалізує спільно з ГО «Інститут громадянського суспільства» та фермерським господарством «Галекс-Агро».

Усть-Путильська ОТГ Чернівецької області реалізувала в себе низку антикорупційних інструментів ([Децентралізація](#)).

Одним із таких інструментів було обрано створення Громадської антикорупційної ради – тимчасового консультативно-дорадчого органу, утвореного задля сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, зокрема у сфері запобігання та протидії корупції. Однак замість того, щоб створювати окрему Антикорупційну раду, громада вирішила оптимізувати свої ресурси, та частину її функцій додали до вже затвердженої Громадської ради.

За півроку роботи нової Громадської ради (з липня 2019 р. до січня 2020 р.), було подано три заяви про конфлікт інтересів. В основному – з питань протидії корупції.

Іншим антикорупційним інструментом, який громада вирішила запровадити в себе, стала Антикорупційна програма – визначений комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності відповідного органу влади або юридичної особи.

Крім того, за допомогою експертів Громадського партнерства «За прозорі місцеві бюджети!» та проєкту ДІЄМО в ОТГ створюються Наглядові або Піклувальні ради при закладах освіти та Опікунські ради при закладах медицини, до складу яких можуть увійти всі охочі та небайдужі жителі громад.

Радсадівська громада (Миколаївська обл.) за три роки існування, демонструє чудові результати ([Децентралізація](#)).

Протягом 2018 р. Стратегія розвитку громади була розроблена і затверджена на сесії сільської ради. Вона має економічно-соціальний напрям розвитку, передбачає розвиток культури і дозвілля, туризму, підтримку нових форм сільського господарства, молоді, активізацію громадян та стимулювання здорового способу життя.

Голова Радсадівської ОТГ Юрій Пінковий:

Громада має вже як виконані проєкти, так і ті, що в процесі реалізації: встановлення нових насосних станцій та башт Рожновського для забезпечення якісного водопостачання; відновлення причалу в Новобогданівці; підвищення енергоефективності комунальних закладів

шляхом їх термосанації та встановлення енергоощадних систем опалення; ремонт та обладнання фестивальної площі для проведення культурно-масових заходів; закупівля камер відеоспостереження, що вже дало свої результати – розкрито два злочини; створення пришкольніх розсадників, де з використанням сучасних технологій будуть вирощуватися паркові культури для озеленення громади; підвищення якості надання медичних послуг шляхом ремонту приміщень та закупівлі нового обладнання, збудовано новий сучасний стадіон зі штучним покриттям на території ЗОШ у селищі Радісний Сад тощо. Восени 2020 р. очікується відкриття ЦНАПу.

Громада запустила річковий трамвайчик «Миколаїв – Новобогданівка», за допомогою якого мешканці громади за 10 хвилин можуть потрапити в Корабельний район міста Миколаїв, а мешканці обласного центру – швидко виїхати в екологічно чисті місця на правий берег Бузького лиману.

У Лановецькій ОТГ (Тернопільська обл.) активно діють Молодіжна рада та Культурний центр Єловицьких ([Децентралізація](#))

До складу «молодіжки» входить 20 абсолютно різних людей – 15-річні та 30-річні, школярі, студенти, підприємці, юристи, вчителі, молоді мами, письменник і байкер.

Перші тренінги, перший виграний проєкт та грант Молодіжна рада отримала саме завдяки участі громади у програмі USAID DOBRE. Сьогодні на етапі реалізації великий молодіжний проєкт – відпочинковий майданчик з інклюзивними елементами «Твій безмежний простір».

Вагомою подією в житті громади та Молодіжної ради стало відкриття Культурного центру Єловицьких у рамках святкування Дня міста Ланівці. Центр став місцем зустрічей молодіжки, їх офісом та просто комфортним простором для відпочинку. Усі чергові та позачергові засідання, підготовка до заходів, зустрічі з молоддю та владою відбуваються саме в центрі Єловицьких.

Сьогодні тут збираються і молоді, і зрілі, і зовсім маленькі. За 9 місяців роботи ланівчани переглянули тут близько 70 фільмів та мультиків. Найпершим став показ стрічки «Сторожова застава».

Новини із соціальних мереж

Президент Володимир Зеленський вимагає від уряду системного рішення щодо вирішення проблеми щорічного підтоплення в західних областях України. Про це він заявив під час селекторної наради щодо наслідків негоди на заході країни, на якій Прем'єр-міністр Д. Шмигаль доповідав останню інформацію про надзвичайну ситуацію в Івано-Франківській області. «Ми щороку від 500 до 800 мільйонів витрачаємо на

ліквідацію наслідків. А цього року, мабуть, буде більше мільярда гривень. Час знайти системне рішення, зайнятися укріпленням берегів річок. Щоб укріпити береги Дністра, Тиси, щоб вирішити це питання раз і назавжди. Треба розробити справжню велику програму із залученням іноземного досвіду, а не щороку втрачати людей та гроші», – заявив В. Зеленський, звертаючись до глави уряду ([Офіс Президента України](#)).

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 677-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 4 червня 2020 року ([Офіс Президента України](#)).

Документ забезпечує ефективне фінансування розвитку дорожньої галузі України. Завдяки цьому закону обласні державні адміністрації зможуть залучити додаткове фінансування у вигляді кредитних коштів на ремонти доріг місцевого значення вже у 2020 р.

Наступними кроками у реформі МВС мають бути:

- заміна застарілого Кодексу про адміністративні правопорушення, прийнятого ще 1984 р.;
- реформа кримінального блоку поліції;
- забезпечення участі громадськості у запобіганні знущань над затриманими у відділках поліції;
- виключення Нацгвардії зі сфери управління МВС і позбавлення її правоохоронних функцій;
- створення єдиного незалежного органу фінансових розслідувань з упором на аналітику, а не на обшуки з «маски-шоу» ([Реанімаційний Пакет Реформ](#)).

Спеціальний представник уряду Німеччини з питань реформ Георг Мільбрадт позитивно оцінив той факт, що всі територіальні громади України отримуватимуть до своїх бюджетів 60 % податку на доходи фізичних осіб, як сьогодні отримують міста обласного значення та об'єднані територіальні громади.

«Реформа надала об'єднаним громадам такий вид надходжень до бюджетів, як 60 % податку на доходи фізичних осіб. Із завершенням процесу добровільного об'єднання нічого не змінилося – всі громади (1470 територіальних громад, межі яких затвердив уряд. – Ред.) отримуватимуть 60 % ПДФО. Укрупнення районів не змінює картину. І це логічно. Адже нові райони не отримають нових повноважень, більшість їхніх функцій переходять на рівень громад. Я із задоволенням побачив зареєстрований народними депутатами законопроект, де про це йдеться. Приємно, що документ підтримує Мінрегіон. Сподіваюся, Верховна Рада України теж його підтримає», – сказав Г. Мільбрадт.

Заступник міністра розвитку громад та територій В'ячеслав Негода підтвердив, що всі 1470 територіальних громад, межі яких днями затвердив уряд, матимуть однакові повноваження, доходи та видатки.

«Ми пропонуємо чітко розмежувати податки базового рівня і ті, які є на рівні районів. Не передбачається залежності громад від бюджетів районів чи областей. Це принципова позиція. Щодо районних бюджетів, то їх пропонується виключити із системи горизонтального вирівнювання, як це є сьогодні, оскільки на рівні районів не буде повноважень, які необхідно фінансувати з державного бюджету. Більшість податків разом з повноваженнями передаються на рівень територіальних громад: 60 % ПДФО, рентна плата за ліс, рентна плата за нафту і газ, орендна плата за водні об'єкти, які в користуванні РДА, плата за адміністративні послуги та інші», – сказав В. Негода ([Децентралізація](#)).

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:

Маємо посилити комунікацію з громадськістю, адже, як виявляється, докладених раніше зусиль було недостатньо. Тому у співпраці з ОДА плануємо надати більш широкі роз'яснення щодо процесів, які відбуваються. Роз'яснення мають стосуватись завдань реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади і здійснення децентралізації повноважень, основних параметрів до спроможних громад, визначених Методикою, а також переліку основних повноважень та формування місцевих бюджетів відповідно до концептуальних положень проєктів нових редакцій законів про місцеве самоврядування, місцеві державні адміністрації та зміни до Бюджетного кодексу ([Мінрегіон](#)).

Зареєстрував законопроект № 3614. Запрошую долучатися та вносити свої пропозиції.

Коротко про проблему, яку регулює № 3614.

Новий адміністративно-територіальний устрій базового та районних рівнів потребує відповідних змін правових засад функціонування бюджетної системи України, основи міжбюджетних відносин та відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

№ 3614 передбачає створення належної ресурсної бази для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на новій територіальній основі.

Що це означає:

Перше. Має бути чіткий розподіл бюджетів. Розмежування доходів і видатків між бюджетами районів та територіальних громад.

Друге. Встановлення складу доходів та видатків бюджетів територіальних громад, які будуть сформовані за рішенням Кабінету Міністрів України, в обсягах які були закріплені за бюджетами міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад.

Третє. Встановлення рівних умов для сільських, селищних, міських територіальних громад у бюджетному забезпеченні, які наразі відсутні.

№ 3614 закладає основу бюджетної системи України відповідно до дворівневої концепції місцевого самоврядування «громада – область». Це означає, що такі податки, як ПДФО та рентна плата мають залишатися на місцях та наповнювати бюджети об'єднаних територіальних громад.

Законопроект не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

Очікувані результати:

Унормування розмежування доходів і видатків між бюджетами районів та територіальних громад.

Встановлення складу доходів та видатків бюджетів територіальних громад, які будуть сформовані за рішенням Кабінету Міністрів України.

Забезпечить стабільність функціонування бюджетної системи України.

Наразі законопроект №3614 перебуває на розгляді профільних комітетів ([Зиновій Андрійович](#)).

Експертний погляд

([Слово і Діло](#))

Верховна Рада повернула на доопрацювання програму діяльності Кабінету Міністрів.

Голова центру «Ейдос», політолог Віктор Таран:

За час роботи Кабміну впали всі можливі показники, й результати варто оцінювати, як негативні.

Оцінку уряду дала так звана монобільшість, яка відправила на доопрацювання програму свого уряду. І цю оцінку дали навіть не опозиційні фракції, а монобільшість. Це означає, що уряд не має ані програми, ані стратегії, ані бачення.

За час тримісячної роботи Д. Шмигалья спостерігалось падіння за всіма показниками. Це падіння показників промисловості, падіння ВВП, падіння зборів ЄСВ, подальша конфронтація із ФОПами та підприємцями, конфронтація із профспілками.

Епідемія коронавірусу не може бути виправданням негативних показників роботи уряду через те, що урядовці уникали консультацій з експертами та бізнес-середовищем. Уряд провалив усю комунікацію на цьому етапі, й це вплинуло на те, що нічого не було зроблено. Помилка в іншому – треба було об'єднуватися в інтересах України.

([Радіо Свобода](#))

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування рекомендував Верховній Раді прийняти проект постанови про утворення та ліквідацію районів № 3650.

Експерт Інституту політичної освіти Олександр Солонтай:

Затвердження нового районування поширить необґрунтовану трирівневу систему державного управління навіть на ті населені пункти України, де її раніше не було.

Місцеві питання можуть вирішуватися на рівні окремої громади або області, глобальніші – на рівні держави. Для районів «жодних функцій не лишається». Крім того, більшість українців наразі живе в містах, де давно існує дворівнева модель управління.

У містах є бюджет, гроші, права, обов'язки, повноваження, субвенції, дотації, лікарні, школи, усі можливості ремонтувати громаду. Люди обирають мера, міську раду і обласну раду. Немає ніяких районів. Уряд замість того, щоб підтягнути нові громади, підтягнути ті ОТГ, які створилися, місцевості, які зараз почали активно розвиватися в результаті децентралізації до цього дворівневого рівня, хоче і пропонує Верховній Раді (а сьогодні чорний день календаря, бо і комітет Верховної Ради це підтримав) утворити мегарайони, куди засунути не тільки новостворені ОТГ, але й ті міста, які взагалі ніколи ускладі громад не були.

Парламент, перш ніж розглядати новий поділ на райони, повинен переглянути законодавство і виключити звідусіль роль районних рад та органів самоврядування районного рівня, а потім переходити до районування.

Вони б сказали: так, проєкт постанови районів маємо, а тепер займемося законодавством. Будемо правити законодавство, щоб, коли ми запровадили новий устрій, нову діжку, туди потекло нове вино. А вони кажуть: давайте ми візьмемо нову діжку і заллємо туди старе вино.

Ухвалення реформи призведе до двовладдя в містах і конфліктів між місцевим обраним самоврядуванням і міським головою, з одного боку, та райдержадміністраціями і представниками Президента – з іншого. Він озвучує припущення, що Кабмін ухвалив, а парламент готується розглядати районування за вказівкою з Банкової, хоча офіційно Офіс Президента не коментував реформу. При цьому, стверджує експерт, у влади немає резерву в 150 держслужбовців, які можуть очолити районні державні адміністрації.

Складається враження, що вони хочуть зараз ухвалити нові райони, потім провести вибори великих нових районних рад, а лише потім вирішувати, чи треба їм давати бюджет і повноваження, чи ні, залежно від результатів виборів. Такого ставлення воза перед конем в історії України не було за 30 років ніколи.

Засновник Центру політико-правових реформ Ігор Коліушко:

Постанова про районування не досконала, але голосувати за неї треба. Якщо цього не зробити до кінця поточної сесії парламенту, місцеві вибори, заплановані на осінь, пройдуть у 490 районах, а не в 129, які передбачає нова постанова. Відтак у своїй аргументації на користь нового районування І. Коліушко виходить з тієї ж таки потреби уникнути утворення районних

рад, а доводи заочного опонента називає «відвертою брехнею та маніпуляцією».

Я це відверто в очі позавчора чи днями Солонтаю сказав, тому що ми з ним брали участь у харківській конференції разом. Він зробив прекрасний аналіз проблем, з якими стикається сьогодні місцеве самоврядування і, замість того, щоб зробити висновок, що для того, щоб їх вирішити, треба негайно внести зміни в Конституцію, змінити райони і ще низку змін, бюджетний процес і так далі, він сказав: жодних змін у Конституцію, жодної реформи районів, поки «щось не відбудеться». Але воно не відбудеться, тому що воно відбувається через внесення змін до Конституції.

Районні ради можна ліквідувати тільки змінами в Конституції. Внести їх до кінця сесії Верховна Рада не встигне, проте встигне затвердити нове районування. Тоді вибори в нових районах можна буде відтермінувати, адже вони фактично ще не будуть утворені.

Проводити в них вибори в кінці жовтня буде дійсно дуже складно. Тому є багато підстав прийняти рішення принаймні про відтермінування цих виборів, а за той час внести навесні наступного року зміни в Конституцію і вирішити це питання остаточно. Іншого способу просто не існує.

Якщо ж цього не зробити, Верховна Рада оголосить вибори в усіх районах автоматично. І станеться це в липні, тому районування народні депутати мусять ухвалити до того, як підуть на літні канікули.

[\(Кореспондент\)](#)

Президент Міжнародного центру з податків та інвестицій (ITIC)

Деніел Вітт:

Нинішній стан зношеної української електромережі радянських часів дійсно ставить під загрозу розвиток промисловості в Україні. Щоб поліпшити якість життя, українцям потрібно модернізувати електромережу. Їм необхідно забезпечити надійну енергію для громадян на підприємствах, і саме в цьому полягає основна причина, чому необхідні реформи.

Перевіреною рішенням проблеми модернізації електромереж є впровадження РAB-тарифів (стимулюючого тарифоутворення). В Угорщині, Румунії, у Грузії за рахунок впровадження стимулів для бізнесу ця реформа допомогла досягти поставлених цілей з модернізації інфраструктури мереж.

РAB-тариф створює стимули, якщо все зроблено правильно, не тільки розширення і модернізації, а й технічного обслуговування, а ми знаємо, що для колишніх радянських республік технічне обслуговування і ремонт – це постійна проблема.

[\(Слово і Діло\)](#)

У Верховній Раді зареєстрували президентський проєкт закону про народовладдя через всеукраїнський референдум, який В. Зеленський визнав невідкладним.

Експерт з конституційного права Богдан Бондаренко:

Згідно з пояснювальною запискою, закон регулюватиме ініціювання, підготовку та проведення референдуму, а також підрахунок результатів та їх оприлюднення.

Передбачалося, що спочатку Венеційська комісія дасть свій висновок до цього законопроекту, а потім його зареєструють. Імовірно, висновки будуть враховані між першим і другим читанням.

Законопроект передбачає консультативний і обов'язковий референдуми. Обов'язковий референдум може стосуватися питань, чітко передбачених Конституцією.

Таких, як зміни до 1-го, 3-го, 13-го розділів, які мають погоджуватись референдумом. Зміни до території України. Це теж чисто конституційний випадок. А також випадок, якщо буде проводитися всеукраїнський референдум за народною ініціативою. За цим референдумом за народною ініціативою можна провести так званий скасувальний референдум, коли можна скасувати закон, ухвалений парламентом.

Тобто якщо парламент ухвалить якийсь закон, а ініціативній групі не сподобається, вона збере підписи й сформулює питання на всеукраїнський референдум. Якщо Конституційний Суд дасть свою згоду щодо конституційності питання, тоді плебісцит відбудеться. Якщо КСУ заблокує, референдуму не буде.

Проект закону також передбачає дрібні нюанси, пов'язані з формуванням агітації під час виборчого процесу. Є також блок щодо агітації під час збору підписів.

У законопроекті з'явилася новація, якої не було в попередньому тексті, про те, що суб'єктами референдумного процесу можуть бути громадські організації.

Громадські організації та політичні партії можуть виступити як прихильниками, так і опонентами питання, що виноситься на референдум і мати по 50 % у складі територіальної виборчої комісії. Громадські організації або політичні партії мають визначитися, зареєструватися як прихильники чи опоненти ідеї референдуму, потім іде жеребкування.

У законопроекті пропонується запровадити обмеження – тільки одне питання, яке може виноситься на референдум.

[Український кризовий медіа центр](#)

**Екс-радник Генерального прокурора, засновник StateWatch
Олександр Лемєнов:**

ДБР стало інструментом помсти колишньому керівництву держави. При тому, що ми самі критикували і колишню владу, і Петра Порошенка, чий рейтинг зріс через смішні спроби притягти його до відповідальності за незрозумілі злочини.

Ми обрали ряд кейсів, таких, як убивство Кирила Тлялова, прослуховування співробітниками СБУ приватних осіб, побиття

працівниками ірпінської поліції громадянина тощо. Ми запитували інформацію про номери кримінальних проваджень, кваліфікацію, проведені слідчі дії, слідчих, які здійснювали розслідування.

Я мав надію, що після зміни керівництва ДБР зміняться і підходи до утаємничення тих чи інших даних. Під час реалізації проекту ми зіштовхнулися з проблемами, які перешкоджають моніторингу та сприянню просуванню справ, пов'язаних із порушенням прав людини в Україні.

Колишній Генеральний прокурор Руслан Рябошапка:

Владі вигідно законсервувати ситуацію. Можливо, продовжиться історія з вибором керівництва ДБР, у роботі якого нема наразі стабільності. Сьогодні нема можливості для якісних змін через ситуацію в парламенті.

[\(Економічна правда\)](#)

Екс-голова Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру (2019-2020) Денис Башлик:

До фактичного запуску ринку сільськогосподарських земель в Україні залишився рівно рік.

Згідно з ухваленим наприкінці березня законом, обіг паїв розпочнеться 1 липня 2021 р. та нарешті розблокує штучні обмеження на розпорядження громадян своєю власністю.

(...) Але низка завдань є і у держави, адже ухвалення закону про обіг – це не кінець земельної реформи, а навпаки, її розпал.

Щоб зробити ринок сільгоспземель максимально комфортним для громадян та забезпечити захист їхніх прав, потрібна сукупність адміністративних і законодавчих кроків. Навіть за наявності політичної волі, яка була безальтернативно продемонстрована протягом усього земельного процесу, для їхньої реалізації потрібен, навіть із суто процедурних вимог, значний запас часу. Тому попри те, що залишається ще рік на підготовку, враховуючи масштабність завдання, працювати над ним треба уже вчора.

Отже, як виглядає check list завдань держави за рік до запуску ринку сільськогосподарських земель.

Упровадження системи моніторингу земельних ресурсів на базі Державного земельного кадастру. Система моніторингу земельних ресурсів має багато рівнів та шарів, але наразі йдеться про одну її складову – інформацію щодо угод купівлі-продажу землі. Система має інтегруватись із базою речових прав Мін'юсту, щоб нотаріус, реєструючи угоду, бачив, скільки вже земель сконцентровано на ІПН покупця. Більше того, в українських реаліях цей функціонал має не просто інформувати, а блокувати посвідчення угод у разі недотримання умови «100 га в одні руки». Коротко нагадаю, що система моніторингу – це наріжний камінь ефективного управління землями, принципово необхідний територіальним громадам, щоб зрозуміти, скільки в них земель та що з ними відбувається.

Ортофотозйомка та внесення актуальних ортофотопланів до Державного земельного кадастру. На кадастровій карті поле – а насправді

давно заправка. Це не настільки рідкісний випадок, щоб нехтувати необхідністю фактичної зв'язки очікування та реальності. Ортофотозйомка робиться з прицілом на ОМС, але в контексті ринку землі корисна і громадянам. Зокрема, потенційним покупцям, які, умовно, планують купити 50 га в Чернівецькій області, але не мають наміру їхати на них дивитись і хочуть довіряти інформації від держави. Власникам паїв теж потрібні найактуальніші дані про свою та суміжні до неї ділянки, щоб одного разу не приїхати і не побачити по сусідству нафтопереробний завод (перебільшую, звичайно, але не набагато).

У частині інвентаризації сільськогосподарських земель державної форми власності пророблена, без перебільшення, колосальна робота. Тільки за попередній рік було проінвентаризовано 1 млн га. На сьогодні не інвентаризованою залишається відносно невелика площа державних сільгоспземель – близько 250 тис. га. Ухвалена модель ринку не передбачає їх продаж, але державні ділянки можуть: а) межувати з приватними землями; б) землями громад, і некоректне їх оформлення може створити проблему власникам-сусідам під час угод.

Державному кадастру часто дорікають за «незаповненість» – це один із найпоширеніших міфів та один із маніпулятивних аргументів противників земельної реформи. Насправді в частині державних земель сільгосппризначення наповненість ДЗК становить понад 90 %, а загальна наповненість – на рівні 75 %. Для порівняння, лише половина країн-членів ЄС має наповненість кадастрів понад 80 %.

У частині приватних земель реєстрація відбувається за заявницьким принципом, і багатьох власників відлякує уявна складність цього процесу і цілком неілюзорна його вартість.

Щоб стимулювати дооформлення земельних ділянок, на які у громадян на руках є лише держакти, держава може створити окрему програму, наприклад, для державних підприємств, або інструмент державно-приватного партнерства для встановлення уніфікованої прийнятної ціни на виготовлення технічної документації. Наприклад, 1000 грн. Для пенсіонерів та/або представників незахищених верств населення, можливо, держава могла б узяти на себе 100 % витрат на таку послугу.

Запуск повноцінного ринку землі неспроможний без інвестицій у покупця. Право на купівлю землі має бути підкріплене фінансовою можливістю здійснити таку транзакцію. Уряд послідовно декларував надання фінансової підтримки, і не тільки на словах: кошти в обсязі понад 4 млрд грн на здешевлення земельних кредитів були закладені в Державному бюджеті на поточний рік. Оскільки запуск ринку відтерміновано, то відповідна стаття повинна зберегтися і в бюджеті на 2021 р. Ідеться про фактичну вартість кредитів на рівні європейської у 3–5 %.

Екстериторіальність торгів – це задача із зірочкою, адже щоб сумістити можливість онлайн-купівлі землі для громадян та норми Земельного кодексу, треба ухвалити низку нормативних актів. Але воно того варте.

Екстериторіальність торгів одразу додасть +100 до зручності, мультиплікує кількість покупців і, відповідно, сформує найвигіднішу ціну на ділянку.

Ухвалення законопроекту 2194 щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин дасть змогу скоротити кількість дозвільних процедур, що суттєво дебюрократизує ринок і значно спрощує життя майбутнім покупцям і продавцям ділянок. Центральна складова цього законопроекту добре всім відома – передача земель державної власності за межами населених пунктів громадам.

Фактично, в Україні формується нова індустрія, у центрі якої перебуває соціально чутливий та невідновлюваний актив. Угоди із землею мають бути повністю свідомими та виваженими. Крім того, землевласники, багато з яких є людьми похилого віку, банально потребують покрокового мануалу – як їм діяти, якщо вони хочуть продати земельну ділянку.

Це класична соціальна інформкампанія, аналогічна до тієї, яка в попередні роки супроводжувала аграрні програми держпідтримки і яка допомогла багатьом аграріям скористатись дотаціями.

Формування реєстру пов'язаних осіб – цей пункт на майбутнє, оскільки на першому етапі купувати землю зможуть лише громадяни України. Але допуск на ринок юридичних осіб – лише питання часу. І коли цей час настане, то для відповіді на питання «хто кому “дочка”» має бути підготований масив повної і постійно поновлюваної інформації.

Рейдерство – це виклик, і до нього слід бути готовим. Спроби недобросовісних гравців, особливо на першому етапі земельного ринку, маніпулювати угодами гарантовано будуть, і їм треба давати відсіч. Функцію випередження та протидії зловживанням може взяти на себе окремо створений відділ/дивізіон Антирейдерської комісії Мін'юсту, який буде профільно займатись земельними питаннями.

Також на рівні адміністрацій, як мінімум районних, має бути впроваджений функціонал земельного радника, «земельної няні» для оперативного вирішення проблемних питань у цій сфері. Досвід роботи в земельних ресурсах мені підказує, що в другому півріччі 2021 р. це буде найзатребуваніша няня в Україні.

Загалом усвідомлення, що хай навіть поки теоретично, у країні є ринок сільгоспземлі, не може не тішити. Україна залишила сумнівний перелік держав із підмораторною сільгоспземлею та має достатньо (хоч і небагато) часу, щоб зробити перехід до нової ринкової реальності плавним, ефективним та запобігти можливим ризикам.

[\(Слово і Діло\)](#)

Торговельна угода з Європейським Союзом може бути переглянута з урахуванням інтересів України.

Економіст, голова Союзу підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств В'ячеслав Биковець:

Український бізнес відчуває, що не виправдалися очікування, які були після підписання угоди між Україною та ЄС. Це стосується і квот, і співробітництва, і всього іншого, тому що на нашу продукцію, на наш бізнес там не очікують, а перевага віддається місцевим виробникам. Якщо взяти з практики, у нашому об'єднанні є багато представників, що працюють у країнах ЄС. Коли ми спілкуємося про можливість розглянути питання щодо експорту української продукції до європейських країн, то наші представники кажуть, що ЄС не зацікавлений, щоб українська продукція туди надходила, незважаючи на те, що вона якісна, відповідає стандартам тощо. Євросоюз передусім зацікавлений у тому, щоб постачати свою продукцію до України та інших країн, скажімо, щоб імпортувати, зацікавленості немає.

Європейський Союз не піде на значні поступки Україні, навіть якщо угоду буде переглянуто. Уряду краще було б зайнятися питаннями розвитку української економіки, підтримкою українського виробника, підтримкою українського малого та середнього бізнесу, тоді можна було забезпечити розвиток. Але не бачу перспектив, що ця угода може бути переглянута на користь України. Якщо це й станеться, то буде чисто формальним і не принесе для нас позитивних результатів.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Голова НБУ Яків Смолій подав у відставку.

Економіст Андерс Ослунд:

Програма реформ в Україні зазнала серйозного удару 1 липня, коли високоповажаний керівник Національного банку України (НБУ) Яків Смолій подав у відставку через те, що він назвав «систематичним політичним тиском».

У той час, коли багато українських реформ припиняється або розвертається назад, Я. Смолій і його колеги-реформатори з НБУ були одними з останніх реформаторів, які намагалися вистояти. Відхід Смолія ставить важливі запитання щодо майбутнього напрямку країни.

Я. Смолій прийшов до центрального банку в команді В. Гонtareвої у 2014 р. Її команда провела реформу банківської системи, заклавши понад 100 з тодішніх 180 банків в Україні в той час, коли звичайною справою для власників банків було «позичити» у свого ж банку 80–90 % активів і ніколи їх не повернути. Серед таких банків був і найбільший банк країни – «Приватбанк», який державі довелося націоналізувати. Але могутні власники банку олігархи І. Коломойський та Г. Боголобов чинили на Гонtareву такий тиск, що, можливо, саме через нього їй довелося піти у відставку у 2017 р. Потім вона стала жертвою кількох тривожних інцидентів – на неї наїхало авто в Лондоні, згорів її замський будинок під Києвом і машина її невістки.

Я. Смолій залишився в Національному банку і продовжував програму реформ її команди. Цій команді вдалося досягти макроекономічної стабільності, зменшити інфляцію до найнижчого рівня в історії України,

поповнити золотовалютні резерви з 5 до 28 млрд дол. і стабілізувати обмінний курс.

Відставка Я.Смоля може означати, що Президент В. Зеленський не може сказати «ні» І. Коломойському, хоча незалежність центрального банку є ключовою для співпраці України з Міжнародним валютним фондом і для фінансової стабільності України.

Я досить добре знаю Смоля особисто. Він – історія успіху України. Протягом усієї своєї кар'єри він робив добре і робив добро. (...) Якщо В. Зеленський хоче зробити добро для своєї країни, він повинен відхилити відставку Я. Смоля і благодати його залишитися.

Звичайно, Україна зараз не може продати ніяких єврооблігацій, як було заплановано, бо адміністрація Зеленського просто виштовхнула шанованого голову НБУ Якова Смоля. Просто божевілля!

Голова фінансової компанії Dragon Capital Томаш Фіала:

Упродовж останніх п'яти місяців влада робила прямо протилежне тому, що інвестори, як внутрішні, так і міжнародні, очікують від неї і їй радять. Це остання соломинка. Можна лише здогадуватися, які мотиви за цим стоять. Це або повна некомпетентність, або саботаж, мотивований Росією.

[\(Слово і Діло\)](#)

На Закарпатті буде створено Берегівський район, про який раніше не йшлося. Там проживають українські угорці.

Політолог, історик Олександр Палій:

Це не створить сепаратистських настроїв, проте може бути використано в політичних цілях Будапештом у майбутньому.

Насправді, ніякого угорського регіону не буде. Лише угорський осередок у рамках однієї об'єднаної територіальної громади. Окремого виділення там не буде. Рішення ухвалено, щоб заспокоїти угорців, що нацменшину не будуть розділяти по різних ОТГ, щоб вони заспокоїлися.

Ризики в тому, що українські угорці в рамках однієї ОТГ будуть становити більшість, і Будапешт у майбутньому може ними маніпулювати. Наразі там ситуація така, що населення зменшується, дуже багато угорців виїжджає до Угорщини.

Зараз ідеться просто про те, щоб цих людей зберегти. Наразі українські угорці масово від'їжджають до Угорщини, й кількість населення в регіоні завищена.

Водночас побоювання щодо сепаратистських настроїв, що можуть з'явитися в інших регіонах, де проживають представники національних меншин, перебільшено через те, що громади не проживають локалізовано.

Румуни та болгари розселені дисперсно, у різних ОТГ і, найімовірніше, потраплять до різних ОТГ. Як би це не вимагалось, це неможливо.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Прем'єр-міністр України (2019–2020 років) Олексій Гончарук:

Якщо парламент не демонструє готовності підтримати ідеї уряду з самого початку, то це означає, що уряд буде працювати у підвішеному стані. А працювати у підвішеному стані – це означає, що горизонт планування становить тиждень або місяць. У такому горизонті планування взагалі не можна говорити про якісь структурні реформи. Дії уряду впливають не з сьогодні на завтра, а вони впливають через півроку, через рік, а іноді через три, п'ять, сім і навіть більше років.

Небажання парламенту підтримувати програму уряду Шмигала – це сигнал Кабінету Міністрів, що парламент йому не довіряє, а також це сигнал Президенту про те, що комунікація між урядом та парламентом зіпсована. «Якщо Президент звернувся до депутатів, а депутати не проголосували, це означає, що комунікація Офісу Президента і фракції не працює.

Політична криза буде неминучою, якщо нинішній уряд не перегляне кадрову політику. Мовляв, парламент, не голосуючи за програму уряду, протестує проти окремих урядовців та чиновників Кабміну.

Замість того, щоб звільняти корупціонерів, в уряді розповсюджується практика звільнення антикорупціонерів. Це не може не лякати і не дивувати. Я знаю величезну кількість депутатів, які здивовані внаслідок звільнення Є. Фірсова та О. Стародубцева. У таких умовах потрібно перезавантажувати відносини між урядом та парламентом. Інакше доведеться приймати рішення або щодо перезавантаження уряду загалом, або щодо перезавантаження парламенту. І те, і інше для країни погано. Це знову невизначеність, це знову турбулентність, і ми знову втрачаємо час.

Прем'єр-міністр України (2005–2006 років) Юрій Єхануров:

Наявність чи відсутність імунітету для уряду нічого не означає, проблема в іншому. Монобільшість показала, що її немає. А «єдина команда Президента – це бажаний результат», а не дійсність.

Верховна Рада, скоріше, поставила собі оцінку, що вони не здатні сформувати уряд. Якщо читати нашу Конституцію, то парламент формує уряд, і виходить, що він сформував уряд, якому не довіряє. І тепер Верховна Рада задала собі питання: а хто вони такі взагалі? Вони правляча команда («Слуга народу». – Ред.) в парламентсько-президентській республіці. Вони розписалися в тому, що не здатні сформувати і підтримати уряд, який вони, здавалося б, мали підтримати.

Якщо парламент продовжить чинити опір і не буде підтримувати програму уряду та Президента, то є всі ознаки того, що Президент достроково розпустить Верховну Раду дев'ятого скликання. Треба в березні готуватися до наступних парламентських виборів, і кожен депутат має собі засвоїти: або вони тримають разом з Президентом ситуацію, або до побачення у березні місяці.

[\(Слово і Діло\)](#)

Міжнародний валютний фонд уже направив Україні перший транш у 2,1 млрд дол., затверджений напередодні за програмою stand-by.

Директор економічних програм Центру Разумкова Василь Юрчишин:

Здається, що це політизоване рішення. Така собі подачка... Хоча це не дуже добре слово в такому контексті, зважаючи на те, що МВФ задоволений, що Україна виконує всі розпорядження. Той самий ринок землі, який ухвалювався під політичним тиском і всупереч настроям переважної більшості людей. Сьогодні траншу МВФ більше потребує МВФ, ніж Україна. Україна, як не дивно, вже два роки працює без коштів МВФ і не було й натяку на те, що Україна не платоспроможна.

Останні великі виплати із заборгованості відбулися наприкінці травня, коли Україна сплатила 1 млрд за облігації, які були гарантовані урядом США. Причому це сталося без суттєвого тиску на валютні резерви.

Кредит МВФ не має бути кроком до посилення боргової залежності. Якщо МВФ уже вирішив надати допомогу Україні, то радше треба списати частину української заборгованості перед МВФ. Зараз Центральний банк винен близько 6 млрд і списати ті ж самі 2 млрд й обнулити відсоткові виплати. Це істотно б зменшило в перспективі тиск на український дефіцит, на обслуговування боргу і на ті ресурси, які Україна могла б мати. Україна не в плачевному стані. Це добре розуміють у МВФ. Ці гроші вкрай необхідні, й доречнішим був би інший інструмент щодо полегшення боргового тиску в середньостроковій перспективі.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

Народні депутати мають розглянути проект постанови № 3650 про утворення та ліквідацію районів, а також законопроект № 3614 про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи.

Голова правління Центру політико-правових реформ Ігор Коліушко:

По-перше, райони мають бути укрупнені з точки зору зручності й ефективності організації виконавчої влади. У нас давно саме життя заставило всі органи виконавчої влади піти шляхом укрупнення. В усіх 490 районах давно немає ні податкових, ні поліції тощо – усі пішли шляхом укрупнення. Але оскільки це відбувалося з відомчої ініціативи, то це відбувалося хаотично. Друге завдання – захистити місцеве самоврядування в громадах. Для того, щоб захистити місцеве самоврядування в громадах, районний рівень треба віддалити від громад. Якщо в районі сьогодні є одна-дві громади, вони неминуче будуть конфліктувати з районними державними адміністраціями, тому що вони не можуть поділити територію.

Третє – це питання виборів. На цих виборах треба знайти спосіб, як не оголошувати вибори районних рад, адже для них наразі немає повноважень, важко зрозуміти їхню роль і місце. І єдиний спосіб знайти правове обґрунтування не оголошувати вибори райрад – це змінити районний рівень.

У зв'язку з тим, що ми не встигаємо організувати нові райони до виборів, їх можна пролонгувати на півроку-рік, а за той час внести зміни в Конституцію. Наступне – це переділ майна. Сьогодні на балансі 490 районних рад є багато спільного майна місцевого самоврядування територіальних громад. Найкращий спосіб – ліквідувати ці райони, а новим, укрупненим районам, більшість майна буде непотрібним, і воно має залишитися в громадах. І останнє – це адміністративно-територіальний устрій. Якщо він правильно організований, він завжди стимулює розвиток і політичної системи, і культурних заходів, і, зрештою, інвестиційний, економічний розвиток.

Це те, чого ми досягаємо реформою районів у цьому році. Якщо вона не відбудеться впродовж двох тижнів – не буде затверджена Верховною Радою, ми, на жаль, швидше всього політично її відкладемо щонайменше на п'ять років. Ми п'ять років втрачаємо у своєму розвитку в перспективі.

Я б хотів закликати народних депутатів України проголосувати за законопроект № 3614 і проект Постанови № 3650. Це два законодавчі акти, які роблять цю реформу, тобто, реформують райони і реформують міжбюджетні відносини у зв'язку з реформою районів. Це те, що необхідно зробити на цих двох пленарних тижнях, які залишилися. Якщо це не буде зроблено, це дійсно загроза реформі.

Друге – звичайно, було б добре, щоб внесли врешті-решт проект закону про зміни в Конституцію, щоб усі побачили, до чого ж домовилися в результаті довгих дискусій, які тривають із лютого. Не знаю, чи є шанс його проголосувати – це вже інше питання. Найголовніше – побачити, яка ж політична воля нашої влади, що вони почули на тих консультаціях, на яких витрачено дуже багато часу, починаючи з лютого.

І я думаю, що у підтримці цих двох законодавчих актів ми всі є тут одностайними, і це говорить про те, що на цьому етапі це найважливіше. А далі будемо дивитися, як розвиваються події, і робити нові дослідження, шукати обґрунтування для нових кроків.

Директор з науки та розвитку Інституту громадянського суспільства Анатолій Ткачук:

Робота спізнилася на півроку. Якби у вересні, маючи всі можливості, влада змогла затвердити райони – це було б спокійніше, бо не почалася б виборча кампанія.

Сьогодні вона по суті вже стартувала, і будь-які інформаційні приводи, які дозволяють бути присутнім на мітингах, на телебаченні, де завгодно – використовуються. Тому треба враховувати, що основна хвиля спротиву не тому, що хтось захищає місцеве самоврядування, а тому, що хтось на ньому піариться.

Чому потрібно завершити ситуацію з ухваленням районів? Тому що у нас 25 жовтня мають пройти місцеві вибори на новій територіальній основі. П'ять років ішла реформа. Перша сторінка її перегортається, і ми маємо перейти в новий політичний цикл на новій територіальній основі. Територіальним громадам ніби все зрозуміло, і більшість уже змирилася,

навіть ті, хто п'ять років не хотів об'єднуватися. Щодо районів починається дискусія. Навіщо райони, а що вони будуть робити поганого, а що будуть робити доброго? Мені прикро бачити сьогодні, що ті, хто свого часу погодили Концепцію реформи місцевого самоврядування (яка передбачає утворення великих районів, передбачає районні ради та адміністрації), сьогодні криком кричать, що це знищує реформу. Це не реформу знищує, а амбіції окремих людей, які хочуть частково бути в новій системі, а частково – залишатися в старій і бути першими серед рівних. Так не буває.

Перше – треба не боятися, треба проголосувати утворення районів. Пункт другий – треба сісти з міністерством, спеціалістами і дуже швидко зробити ясність, у першу чергу для себе, для депутатів, для міністерства і для багатьох експертів – хто за що буде відповідати в новій системі. Тому що, на жаль, ясність, яка була в Концепції, сьогодні зруйнована.

Експерт з питань реформування системи місцевого самоврядування Юрій Ганущак:

У нас є законопроект 3614 про внесення змін до Бюджетного кодексу, який передбачає, що на районному рівні повноважень близько до нуля, доходів теж близько до нуля. Я хочу побачити депутата районної ради, точніше людину, яка буде балотуватися в орган, який не має повноважень. У районну раду підуть люди, які матимуть одне єдине призначення – «кошмарити» голову райдержадміністрації, через день його знімати через висловлення недовіри. Консервація районної ради на етапі, поки не прийнято зміни до Конституції, означає консервацію феодального ладу в Україні. Якщо ми не призначаємо вибори до районних рад, ми вирішуємо величезну кількість проблем. Перше – ОТГ всі стають однакові і в них немає підозри, що їх хочуть обдурити. Чому вони всі кажуть, що негайно треба затверджувати 3614, а потім райони? Бо ОТГ хочуть побачити, що ресурс залишається за ними. Але так не можна робити, все потрібно робити одночасно. Тому що почнеться, як у 2015 р., коли гроші дали, а відповідальність – ні. Друга позиція – голова РДА стає повноцінним префектом, який представляє державу, а не місцевих князьків. Третя позиція – ми нарешті бачимо, як працює державна система на місці, фактично державна адміністрація і як працює самоврядування. І тоді зміни до Конституції будуть можливі, тому що вони будуть уже не страшні.

Потрібно голосувати за постанову зі 129 районами, бо якщо ми ще почекаємо, то їх буде 200. Відповідно до методології, доречно було б 100 районів. Але ми протягом п'яти років не зуміли показати приклад, як із громадами: спочатку 150 громад, потім 200, і стало не страшно. По районах у жодній області ми не зуміли зробити модель, як виглядає районний устрій. Останні два роки ВРУ не працювала, тому нинішнє рішення далеке від оптимального, але його потрібно якнайшвидше приймати. Навіть якщо ми приймемо рішення з потенційно слабкими районами, то ми зможемо потім відпрацювати таке рішення, якщо воно в деяких районах не відповідає методології. Якщо ми чекаємо ще далі, то вірус невігластва і дилетанства

може перемогти, і ми отримаємо 490 районів і міста із незрозумілими статусами. Ми отримаємо хаос і матимемо п'ять років тупцювання на місці. Потрібно зробити дуже швидко: у першому читанні прийняти Бюджетний кодекс, голосувати постанову за райони. Далі, коли для всіх стане зрозуміло, що цей етап пройшли і змиряться навіть ті, хто вважає, що районна рада потрібна, тоді можна не оголошувати вибори до районних рад.

(...) Прийняти проект постанови 3650. Законопроект 3614 проголосувати в першому читанні. І маємо два тижні для того, щоб політикум дозрів, щоб прийняти постанову про оголошення виборів. І в цій постанові не буде районних рад. І тоді – друге читання Бюджетного кодексу. Це ідеальний варіант на сьогодні. Все інше хаос.

Голова Волинської обласної ради Ірина Вахович:

Волинська область не дуже чисельна за кількістю жителів (мільйон людей), вона має середню територію. У нас 16 районів, і деякі з них повністю покриті ОТГ. Перший такий район – Володимир-Волинський. Більше року тому голова цього району склав свої повноваження. Чому? Тому що це серйозна відповідальна людина, яка просто розуміла, що в нього вже на той момент немає повноважень, бо їх забирає ОТГ. Людина, яка має чим зайнятися в житті і розуміє свій потенціал, здає цей пост. Учора я запитала голів наших районних рад їхню думку про доцільність районів. Однозначно районний рівень у нинішньому складі себе вичерпав. Наразі вони попрошайки, бо не можуть навіть забезпечити зарплату своєму апарату ради.

Треба укрупнюватися і робити порядок із субрегіональним рівнем. По Волинській області ми зупиняємось на чотирьох районах. Я переконана, що районним радам як таким не потрібна модель децентралізації, яка на сьогодні вибудовується. Адже це фактично буде орган без повноважень, який буде забирати на себе частину бюджетних коштів, а функціонального навантаження не буде. У того функціонального навантаження, яке зараз прописується як компроміс, немає жодного підґрунтя.

[\(Слово і Діло\)](#)

У Верховній Раді зареєстрували президентський проект закону про народовладдя через всеукраїнський референдум.

Політолог Валентин Гладких:

Законопроект про народовладдя регламентує надання громадянам додаткових важелів впливу на процес ухвалення тих чи інших політичних рішень. Нічого поганого в цьому немає. Але це не залучить більшість громадян у політичний процес, тому що нерідко люди уникають політики. Не тому, що в них немає можливості, а просто їм це не цікаво, вони в це не вірять тощо. Треба розуміти, що запровадження нових практик для однієї частини людей може стати певним стимулом більш активно включатися в політичний процес.

В Україні сьогодні немає обмежень для участі в політичному процесі, проте законопроект про народовладдя може створити додаткові механізми

залучення активних громадян у процес ухвалення рішень. Це просто надання громадянам додаткових інструментів для більш активної участі в процесі ухвалення політичних рішень.

Закон про народовладдя – це одна з обіцянок Президента В. Зеленського впродовж його виборчої компанії, тому зусилля, що спрямовані на виконання цієї обіцянки, заслуговують на повагу. Справді, поняття народовладдя є доволі дискусійним. На сьогодні так звана представницька, електоральна демократія – можливість обирати й обиратися, можливість брати участь у роботі партій, громадських організацій, в обговореннях, у роботі громадських рад – це також є формами участі громадянина в здійсненні влади.

([Дзеркало тижня](#))

Наприкінці минулого року в Україні стартувала так звана програма «Велике будівництво». У рамках цієї програми Президент В. Зеленський пообіцяв українцям серед іншого збудувати 2020 р. 4000 км доріг.

Засновниця «Ліга антитрасту» Агія Загребельська:

На фінансування програми виділяються чималі кошти. За очікуваннями, розмір «дорожнього» бюджету перевищить 100 млрд грн, і до нього буде включено в тому числі частину коштів, отриманих від «Газпрому» та з антикоронавірусного фонду. Крім того, «дорожній» бюджет частково юридично, частково «понятійно» захищений від зменшення фінансування, на відміну від інших, навіть медичних, програм.

2018 р. тодішній Президент П. Порошенко у виборчій кампанії зробив ставку на «Армію. Мову. Віру». (...) На місцевих виборах 2020 р., судячи з усього, діючий Президент В. Зеленський вирішив зробити одну із найбільших ставок на «Велике будівництво», яка є не менш ризикованою, ніж ставка П. Порошенка на «армію». І от чому.

Корупція та старі схеми в дорожньому будівництві нікуди не зникли.

Робити передвиборну ставку на просякнуту зловживаннями галузь – великий ризик. Адже навіть якщо сам Президент не бере з дорожнього будівництва відкати, у що я охоче повірю, то «почет» не викликає навіть 1% такої довіри. Численні журналістські розслідування, викривальні матеріали, зв'язки між членами президентської команди та гравцями дорожньої галузі, дороговартісні закупівлі асфальту та щебеню, звернення працівників автодору до правоохоронних органів і Президента щодо корупції в галузі та інше є яскравим свідченням того, що за півроку дива не сталося, і корупції в дорожньому будівництві не подолано.

Узагалі говорити про можливість подолання корупції на дорожніх тендерах за півроку чи навіть рік – трохи наївно. І абсолютно недосяжною така мета стає, коли особи, яким ввірений дорожній бюджет, проводять непослідовну та маніпулятивну політику, приймають непрофесійні, а іноді навіть емоційні рішення та спираються на досвід тих, кого ще вчора звинувачували в розкраданні дорожніх коштів.

Усім відомо та ні для кого не є таємницею, що понад 80 % тендерів, оголошених цього року в системі «Укравтодору» за новими правилами, було розіграно між шістьма компаніями – лідерами ринку, які входять до однієї професійної асоціації. Компанії або взагалі не конкурують між собою на тендерах, або знижують вартість під час аукціону на мізерні 1–5 %. Крім того, між компаніями є сталі господарські відносини, вони наймають одна одну на субпідряд. Іноді навіть можемо спостерігати відкриття однією компанією своєї пропозиції на користь іншої або ознаки, що можуть свідчити про спільну підготовку пропозицій на тендер. Під час розмов із представниками галузі відсутність конкуренції між лідерами позиціонується як необхідна складова виконання планів з будівництва значної кількості кілометрів за короткий термін.

(...) Паралельно з цим «Укравтодор» почав застосовувати так звану типову тендерну документацію, яка не дає можливості іншим компаніям пробитися на тендери та позмагатися з лідерами. Отже, ми бачимо не тільки явні ознаки присутності картелю, учасники якого заздалегідь розподіляють між собою дороги, тендери та перемоги. А й закриття (консервацію) ринку під такий картель, що обезпечує картелістів від конкурентів ззовні.

За звітом Світового банку, присутність картелю на ринках дорожнього будівництва підвищує вартість ремонту кілометра дороги на 40 %. У цьому ж звіті Світовий банк стверджує, що картелізація сприяє корупції. Адже тільки відсутність конкуренції дає можливість завищити вартість так, щоб вистачило на відкат чиновникам. А враховуючи те, що відкати зазвичай розраховуються у відсотковому відношенні від вартості контракту, то чиновники мають мотивацію дозволяти картелістам дедалі більше завищувати вартість, бо від неї прямо залежить рівень їхніх корупційних доходів.

Додамо сюди ще той факт, що лідерами є ті компанії, які за останні понад п'ять років освоювали найбільші суми бюджетних коштів на дорожньому будівництві за процедурами, які здійснювалися, як каже нова влада, «корумпованими папередніками». Тож очікувати на те, що корупція в дорожній галузі вже подолана, однозначно не варто.

(...) Відмова влади здійснювати перевірки за повідомленнями про корупційні оборудки на дорожньому будівництві знищує будь-які шанси на подолання корупції.

В останні місяці будь-які повідомлення у ЗМІ чи офіційні звернення про корупційні оборудки в галузі ігноруються. Президент пішов шляхом надання безумовного карт-бланшу «Укравтодору» та підрядникам-фаворитам. Схоже, що готовність заплющити очі на зловживання є свідомою та сприймається як втрати, яких неможливо уникнути під час великого і швидкого будівництва. «Крадуть, але ж будують».

(...) Обіцяне створення десятків тисяч робочих місць завдяки «Великому будівництву» як інструмент виходу з коронакризи – також фейк. У дорожніх кошторисах на заробітні плати виділяється в основному до 5 %

коштів і близько 50 % спрямовується за кордон на закупівлю матеріалів і техніки. Є величезна кількість ринків, вливання коштів у які забезпечить набагато більший відсоток залишених в Україні коштів і зайнятості населення. А згадування «Великого будівництва» у США як ліків від Великої депресії через створення робочих місць – смішний приклад, бо кількість задіяних на дорожніх роботах працівників тоді була в десятки разів більшою, ніж сьогодні, враховуючи здобутки прогресу та автоматизацію процесів. Левова частка матеріалів у США також була вітчизняного виробництва. Та й самі витрачені на будівництво кошти поверталися до бюджету через запровадження платних доріг.

Суттєво перебільшений і вплив «Великого будівництва» на виборців. Адже останні здебільшого рухаються дорогами в містах і селах, і лише незначний відсоток постійно користується міжміськими та міжобласними трасами. Стан місцевих українських доріг настільки жалюгідний, що розповіді Президента з екранів телевізора про «Велике будівництво» можуть сприйматися українцями як цинічне знущення.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Президент України знову подав до Верховної Ради законопроект № 3711, який має привести законодавство у відповідність до Конституції через рішення Конституційного Суду, а також пропонує внести зміни в судоустрій. На Національній раді реформ (тепер іще має назву «Офіс простих рішень і результатів», під головуванням М. Саакашвілі) В. Зеленський доручив до наступного засідання розробити «концепцію радикальної судової реформи».

Член Громадської ради доброчесності Голова Фундації Dejure Михайло Жернаков:

Замість реформи, оновлення судів, звільнення недоброчесних суддів і перезавантаження, зокрема, Вищої ради правосуддя, вчергове Президент В. Зеленський віддає всю владу в руки цього ж самого органу, який уже довів, що ніяким оновленням і перезавантаженням займатися не буде.

(...) Порошенко казав, що за судову реформу йому не соромно, а тепер розповідає про залежних суддів.

Необхідні зміни для повного перезавантаження ключових судових органів можна провести і за півроку. Але тоді «посиплються» всі політично вмотивовані справи. Реформа судів першої інстанції, точніше, кваліфікаційне оцінювання суддів першої інстанції почалося ще з 2015 р. Уже три тисячі суддів встигли перевірити, з яких менш ніж 1 % звільнили за результатами тієї перевірки.

Президент не має відповідати за кожного з суддів, для цього є спеціальний орган – Вища рада правосуддя, яка має право звільняти недоброчесних суддів, чого вона не робить наразі.

Тож питання саме в перезавантаженні цього органу, яке має відбутися з участю громадськості і незалежних міжнародних експертів.

Що це означає (доручення Президента розробити концепцію судової реформи. – Ред.) в дійсності і чи має шанси на життя, особливо коли Президент уже вніс на розгляд Ради законопроект № 3711, який нічого не вирішує, а радше навпаки – незрозуміло. Така комунікація скоріше заплутує, аніж дає щось зрозуміти. За Порошенка була хоча б якась затверджена стратегія, хоч якась комунікація, хоч якісь були формальні рухи, консультації. Нічого такого зараз немає.

Народний депутат Ярослав Юрчишин:

Пропонуємо міняти органи, які відбирають суддів. Якщо добросовісними, професійними будуть люди, які обирають суддів, то, відповідно, по судовій драбині будуть просуватися не судді а-ля Вовк чи Царевич, тобто ті, які ухвалювали політично заангажовані рішення, а ті люди, які відповідають високому статусові суддів, і, насправді, їх у системі достатньо багато.

Через наявність альтернативних законопроектів, які мають розглянути в комітеті, судова реформа, ймовірно, перенесеться на осінь.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

У межах Закарпатської області буде створено Берегівський район.

Народний депутат України, голова підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою Віталій Безгін:

По-перше, так видається, що є певна медійна атака, що Берегівський район – це неправильно, і нібито це справа інтересів, що є насправді повною маячнею. На карті України є Берегівський район. Далі відбувається укрупнення, підсилення районів – Берегівський район у цій пропозиції об'єднується з Виноградівським районом. Нам не треба роздмухувати версію, начебто, сепаратизму, тому що, незалежно від свого етнічного походження, всі є громадянами на теренах України. У нас будуть кейси в інших областях, коли саме робота над утворенням спроможних ефективних громад демонструє взаємодію представників будь-яких національностей.

Що стосується району – ми говоримо про державну владу і державний нагляд. Концепція ґрунтується на тому, що чим більше ризиків є в територій, тим краще мати там представництво державного нагляду. Що стосується п'ятого району на Закарпатті – Тячівський район чи Рахівський район, хто як його називає. Там дійсно досі тривають консультації з приводу того, який із населених пунктів має бути центром району, яка має бути конфігурація. Тячів трохи менший, але навколо нього утворилася велика кількість достатньо потужних громад. Тим часом Рахів, крупніший сам по собі, але віддалений – це гірська частина Закарпаття. І плюс Тячів ближче до Хусту, фактично в зоні доступності Хусту. Тому тут тривають ще консультації і міністерства, і Верховної Ради, і обласної державної адміністрації. Я думаю, що найближчим часом рішення буде ухвалено.

[\(Слово і Діло\)](#)

Кабінет Міністрів затвердив останні плани створення об'єднаних територіальних громад.

Доктор юридичних наук, експерт із конституційного права Михайло Савчин:

Побоювання щодо сепаратизму в рамках реформи децентралізації пов'язані з тим, що ми роками жили в Російській імперії, де було самодержавство, а місцеве самоврядування – це самодостатня, незалежна влада, яка діє на основі Конституції та законів, які визначають повноваження цих рад. Але коли Верховна Рада щось вирішує замість місцевих рад, це неправильно з точки зору конституційного принципу поділу влади. Інше питання, коли місцева рада ухвалює рішення, яке не стосується їхньої компетенції. Тоді – так, можна розпустити місцеву раду, звільнити з посади. Це вже інше питання. Але коли центральна влада втручається в прерогативи місцевої влади, то це «радянщина».

Процес децентралізації скасував «владну ієрархію» та запроваджує механізми ухвалення рішень на місцях усупереч «радянським стереотипам».

При формуванні рад повинні бути враховані питання національної безпеки й історична перспектива. Це питання з Угорщиною, дипломатичне, щодо поділу на територіальні громади, імовірно, стався після зустрічі Кулеби та Сійярто. Раніше, за часів Австро-Угорщини, тут було п'ять районів, а зараз у Берегівський район об'єднують три. Застороги з боку істориків можуть бути, оскільки питання в тому, що далі буде з Європейським Союзом, що з Росією буде. Угорці сприймають питання Трансильванії, як елемент збереження власної ідентичності, і для румунів це також проблема. Але з точки зору конституційного права – конституційна ідентичність.

Процес децентралізації відбувається навколо перерозподілу владних повноважень, зокрема між місцевими адміністраціями з метою, щоб податки залишалися на місцях і використовувалися громадами на їхній розсуд. Це означає запровадження певних моделей розподілу влади, місцеве самоврядування. У нас унітарна держава з деякими винятками: автономія була в Криму, але це було недобре реалізовано. Тепер питання в тому, щоб провести децентралізацію влади. Об'єднання територіальних громад – на другій стадії.

Запускається дискусія, що держава на це дає багато грошей. Це ж не держава дає гроші, це ж гроші людей, які там працюють, це їхні податки, й вони мають залишатися на місцях і фінансувати деякі функції держави.

[\(Нове время\)](#)

Директор Світового банку у справах України, Білорусі та Молдови Аруп Банерджі:

У країнах ЄС, як і в Україні, через епідемію значно скоротилися як попит, так і пропозиція; водночас стрімко впали і доходи населення. За оцінками Світового банку станом на сьогодні, спад економіки в країнах

Єврозони у 2020 р. прогнозується на рівні 9 %, причому найбільше постраждають країни Південної Європи, такі як Іспанія, Італія та Греція.

Насправді, Україна відчула перші наслідки кризи в січні – лютому 2020 р., ще до того, як у країні було діагностовано перший випадок захворювання. Уже тоді спостерігалось уповільнення попиту на український експорт та зниження світових цін на сталь. Наші попередні оцінки показують, що економіка в першому кварталі (січень – березень) скоротилася на 1,3 %. З часу запровадження карантину в середині березня виробництво, фінансовий сектор та сільськогосподарська галузь України зазнали менших струсів, якщо порівнювати з іншими країнами регіону. Але у ширшому плані, в Україні спостерігається різке зниження споживання та купівельної спроможності – через масові звільнення (за оцінками, загальна кількість безробітних зросла на 28 %) та падіння грошових переказів (адже приблизно 10 % від 2 млн українських тимчасових працівників у Польщі повернулися в Україну, а решта має труднощі через сповільнення економіки в ЄС).

[\(Слово і Діло\)](#)

Верховна Рада відклала на невизначений термін розгляд президентського законопроекту про подвійне громадянство.

Експерт з конституційного права Богдан Бондаренко:

По-перше, сам факт можливості існування навіть не подвійного, а множинного громадянства. Він не те, що сумнівний з точки зору Конституції, але треба почути позицію Конституційного Суду з цього приводу. Чи допускається множинне громадянство в нашій ситуації, чи ні. Формулювання, яке передбачено Основним Законом, створює абсолютно різні позиції, тому без рішення КСУ не обійтись. По-друге, якщо ми говоримо про множинне громадянство, то ми маємо розуміти, що громадянство – це правовий зв'язок між державою та людиною. Якщо ми почнемо визнавати множинне громадянство, це означає, що ми визнаємо можливість для особи мати зв'язок з Україною та іншою державою. Чи можна в цьому разі виключити окрему країну – Російську Федерацію як країну-агресора? Чисто теоретично, мабуть, можна прописати цей механізм на рівні закону. Але чи буде це правильно з точки зору логіки, не знаю. Це дискусійне питання.

Таку ініціативу буде складно реалізувати і на технічному рівні через те, що Україна не має доступу до такої інформації в інших країнах. Ми не матимемо повного доступу, імовірно, до баз російського громадянства, і не зможемо розробити механізм, як встановлювати факт існування одночасного громадянства. Інше питання в тому, що тут не виникає наслідків.

Окремі рішення повинні також врахувати і ситуацію на окупованих територіях, включно з Кримом. Адже від інституту громадянства буде залежати і процес реінтеграції територій.

Політолог Ігор Петренко:

Треба подивитися, як цей закон буде змінений. Якщо говорити про практику подвійного громадянства, то це достатньо поширено у світі, але тут немає єдиного підходу. Ми повинні дивитися на українські реалії. У нас дуже багато громадян, які мають більше одного громадянства попри відсутність законного дозволу.

Додаткові механізми повинні бути передбачені для осіб, які перебувають на державній службі. Справді, тут дуже багато нюансів, які треба врахувати. Зрозуміло, що в ситуації конфлікту буде виникати багато делікатних моментів. Таку дискусію може зняти норма в українському законодавстві, яка фіксує, що Росія – країна-агресор.

([Радіо Свобода](#))

Повінь у Карпатському регіоні загострила проблему незаконної вирубки лісів.

Голова Державного агентства лісових ресурсів України Андрій Заблоцький:

За останні п'ять років вирубка лісів у Карпатах зменшилася на 20 %. Інформація про те, що на повінь впливає вирубка лісів – це стереотип.

Вирубка лісу є далеко не основним фактором, який впливає на повені. Основна функція лісу – це затримувати вологу. Хочу звернути увагу на те, що в нас є заборона на суцільну вирубку ялицево-букових лісів. Це ліси, що розташовані на рівні 1100 м і вище. Саме на цьому рівні формується основна маса вологи та опадів, які далі спускаються з гір.

Незаконна рубка є тоді, коли є попит на таку деревину. Коли ми прийшли і подивилися на ситуацію, то зрозуміли, що для того, щоб прибрати незаконні рубки, треба прибрати попит на цю деревину. У нас є різні шпарини в законодавстві, які дозволяють використовувати нелегальну деревину, а потім домішувати її до легальної і, в окремих випадках, продавати. Ми чітко зрозуміли цю проблему і прописали механізм, який її блокує, в законопроекті.

Законопроект, який має поставити крапку в незаконній вирубці, вже переданий до профільних комітетів Верховної Ради України.

Тимчасовий виконувач обов'язків голови Державної екологічної інспекції (2019–2020 рр.) Єгор Фірсов:

Коли я працював у Державній екологічній інспекції, ми провели півтисячі перевірок і зафіксували порушення і збитків на понад 135 млн грн. Тобто хтось безпосередньо з чиновників, із керівників лісгоспів зрубав величезну кількість дерев на більш ніж 135 млн. Матеріали ми передали в правоохоронні органи. Вони ці матеріали мали б вивчити, провести слідство, передати в суд. Десятки карних справ були порушені. Тому ось це твердження, що рубок незаконних немає або вони там суттєво зменшилися, то практика нашої Державної екологічної інспекції доводить зворотне.

Історія ІКЕА також доводить, що нелегальні рубки українських лісів не припинялися.

Рубка лісів не просто є. Порушуючи закон, ці ліси перетинають кордон і перетинають митницю, і якимсь дивовижним чином опиняються в Європейському Союзі. Ці два фактори доводять – рубка незаконна є, вона продовжується і вона нікуди не дінеться.

Самого лише законопроекту мало. Україні потрібна реформа у сфері лісового господарства.

Я вам скажу – в 99 % незаконні рубки здійснюють працівники лісгоспів. Лісове агенство – це корупційний монстр, який прогнів. Корупційно прогнів. І він вміщує в собі такі функції: вони висаджують ліс, вирощують його, вони рубають його, вони його продають і – увага – вони ж самі його охороняють. За таких умов жодне нормальне агенство не може існувати, їхні функції треба розділити. Потрібен закон і чітка інституційна реформа на рівні міністерства чи навіть під контролем Президента.

Журналіст Віталій Мацьоцький:

Обсяги вирубки лісів у його регіоні протягом останнього року не змінилися. Проте рубка лісу – таки не єдина причина руйнівних повеней. Основна проблема полягає у відсутності якісних берегоукріплень.

[\(Слово і Діло\)](#)

Україна стала учасником програми партнерства розширених можливостей (EOP) НАТО. Україна отримала статус партнера.

Експерт із питань національної безпеки й оборони Українського інституту майбутнього Іраклій Джанашія:

Ця програма передбачає можливість більш детального обміну розвідувальних даних, можливість України відрядити до штаб-квартири НАТО на постійній основі декількох українських представників. Чи означає це для нас якесь покращення? Залежить від того, як покажуть себе ті особи, які вирушать туди на роботу.

На такому етапі подальший успіх України щодо євроатлантичної ситуації залежатиме від того, як українські представники повинні себе показати, бо від цього залежить ставлення до всієї країни.

Зазвичай у таких місіях вітається амбіційність і, як кажуть, треба максимально показати себе. Проблема в тому, що в наших структурах так не заведено. Тому я б сказав, що для нас це може бути виклик.

Щоб пролобіювати свої інтереси, ми повинні показати свою значущість. Якщо порожнє місце лобіюватиме свої інтереси, на це ніхто не зверне увагу.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Академік НАН України, голова ради НБУ Богдан Данилишин:

Станом на травень 2020 р. за ступенем жорсткості монетарних умов – ставкою процента та міцністю національної валюти – Україна залишається регіональним лідером Східної Європи. У країнах Східної Європи – не членах ЄС середня реальна ставка становить 1,2 %, а в Україні – 6,2. При тому, що

інфляція України перебуває нижче визначеного цільового діапазону, починаючи з січня 2020 р.

Тому вжиті Національним банком на початку року антикризові заходи не дають бажаного ефекту, не створюють достатніх стимулів для активізації банківського кредитування економіки і не мають істотного впливу на цінову конкурентоспроможність українських виробників.

За підсумками квітня 2020 р., обсяг кредитування економіки в річному вимірі скоротився на 4,3 %, а рівень кредитування становить лише близько 12 % ВВП (без непрацюючих кредитів).

Коронакриза для багатьох країн світу відкрила нові можливості. У країнах ЄС, зважаючи на рекордно низькі процентні ставки, активно зростає кредитування підприємств, підвищується рівень монетизації економіки. За даними ЄЦБ, обсяг кредитів, наданих суб'єктам євросони в квітні 2020 р., у річному обчисленні зріс на 4,9 %, у тому числі кредитів корпораціям – на 6,6 %, кредитів домашнім господарствам – на 3 %. Тому відсутність кредитної активності в національній економіці загрожує поглибленням розриву в рівні життя між Україною та розвинутими країнами світу.

Об'єктивною вимогою часу для України є пом'якшення монетарної політики та стимулювання банків до спрямування їх ресурсів на розширення кредитування й активний пошук перспективних інвестиційних проєктів. Однак вирішення цих завдань неможливе без удосконалення законодавчих засад діяльності НБУ та кардинальних змін у дизайні монетарної політики.

(...) Кошти, які банки зараз залучають на депозити, значною мірою спрямовуються не на кредити, а у безризикові депозитні сертифікати НБУ та ОВДП Мінфіну. У перспективі непродуктивна «експлуатація» банківських заощаджень населення лише посилиться. Частка депозитних сертифікатів та ОВДП у структурі внутрішніх активів банків зросте з нинішніх 37 % до 60 % у 2021 р. і залишатиметься на рівні не нижче за 54 % упродовж усіх прогнозних років.

Не дивно, що за такого дизайну монетарної політики стагнація кредитування економіки та інвестиційної діяльності не лише не припиниться, а й істотно посилиться. За 2020–2021 рр. реальне падіння банківських кредитів для економіки становитиме майже 30 %. Частка кредитів до ВВП скоротиться з нинішніх 25 % ВВП до 18,4 % у 2022-му і не відновиться до докризового рівня навіть через п'ять років (21,4 % у 2025-му).

Оскільки доступ підприємств реального сектора до кредитного ресурсу буде обмеженим, то інвестиції впадуть нижче 10 % ВВП (у 2020-му і 2021-му). Падіння валового нагромадження нижче 10 % ВВП ніколи не спостерігалось в історичній ретроспективі України. Це буде абсолютним історичним мінімумом за часи незалежності України (і навіть із часів Другої світової війни).

В історії країн світу з 1990 р. є небагато прикладів, коли рівень нагромадження падав нижче 10 % ВВП і спостерігався впродовж двох і більше років.

([Слово і Діло](#))

Перший транш кредиту Міжнародного валютного фонду в розмірі 2,1 млрд дол. США в п'ятницю, 12 червня, надійшов до України.

Директор Інституту соціально-економічної трансформації Ілля Несходовський:

Україна навряд чи отримає другий транш через те, що падіння економіки зумовить неможливість виконання умов меморандуму. МВФ висунув певні вимоги щодо співпраці, в основному вони стосуються продовження того курсу, який Україна просуває у сферах економіки, енергетичного сектора, оподаткування, боротьби з корупцією, медицини, а також реформ у судовій гілці влади тощо. Якщо Україна продовжуватиме ці реформи, то ми отримаємо наступний транш. Хоча це ризиковано, бо Україна, найімовірніше, свої зобов'язання не виконає. Цей транш ми отримали, але другий наприкінці року ми не отримаємо.

Крім об'єктивних факторів, таких як, наприклад, епідемія коронавірусу, на економічну ситуацію негативно вплинули й суб'єктивні чинники. Зокрема, зміни уряду. Україна перебуває в складному становищі, почнеться дефіцит, падіння економіки, падіння доходів населення і кроки уряду, які зараз здійснюються, недостатні. Іншими словами, ми зараз впали.

Україна не зможе виконати зобов'язання, взяті на себе, відповідно до програми. Це було очікувано, тому що Україна виконала ті зобов'язання, які на себе взяла: ухвалення змін до банківського законодавства, відкриття ринку землі, зміни щодо незаконного збагачення тощо. Крім того, МВФ відзначає, що з 2015 р. економічна ситуація покращилася, макроекономічні показники це підтверджували.

([Дзеркало тижня](#))

Засновниця «Ліги антирасту» Агія Загребельська:

Демонізація – один із найголовніших кроків, що відділяє українців від гідного життя. (...) Малий і середній бізнес не витримує нечесного змагання із впливовими гравцями та закривається, консервуючи бідність. Це все результат монополізації економіки та повальної безкарності для картелістів, що продукується слабкістю, беспорядністю та політичною залежністю найважливішого економічного регулятора країни – Антимонопольного комітету.

Є десятки світових прикладів, які доводять, що посилення інституційної спроможності та незалежності конкурентного відомства робило економічні дива, підвищувало рівень доходів населення, якість товарів і сприяло встановленню справедливих цін.

Розумію, що порівняно, наприклад, із США, де перші антимонопольні закони було ухвалено у ХІХ ст., ми є молодістю в цьому сенсі країною. Але те, що за більш як два десятки років жоден президент і парламент не наважилися посилити АМКУ та оголосити справжню війну монополіям – доведений факт. І виправдання щодо відсутності знань і досвіду в цьому питанні – безпідставні, бо різноманітні міжнародні організації не раз надавали

конкретні, детальні та офіційні рекомендації нашим високопосадовцям, як упоратися з цим викликом. Однак між впливовим монополістом і пересічним українцем держава тенденційно обирала першого. Рекомендації ігнорувались, а монополії забезпечували, щоб за таку бездіяльність чиновники не несли відповідальності.

Однак усе може змінитися, бо саме зараз ми стали свідками важливого історичного моменту. Уперше в історії України реформа Антимонопольного комітету з'явилася в Меморандумі про співпрацю з Міжнародним валютним фондом. І хочеться вірити, що через кілька років ми будемо згадувати ці дні як старт успішної антимонопольної реформи та українського економічного дива.

На відміну від наших можновладців, які пачками реєструють законопроекти про зміни до антимонопольних норм, що лише імітують реформу, зберігаючи статус-кво, МВФ знає, що робити. У Меморандумі викладений невеликий перелік нескладних заходів, виконання яких створить реальні можливості для позбавлення монополістів не тільки ринкової влади, а й політичного впливу.

Усвідомлюючи, що взяті на себе Україною зобов'язання в цій частині суттєво псує настрої насамперед олігархам, очікую, що найближчим часом має розпочатися дискредитаційна інформаційна кампанія проти таких положень. Можуть використовуватися меседжі на кшталт «це тиск на бізнес», «посилення втручання держави у вільний ринок» тощо. Однак це все неправда та маніпуляції.

Так, у розділі «Приватизація та реформування підприємств державної власності та ринків» Україна взяла на себе зобов'язання щодо прийняття законів, які посилять АМКУ відповідно до передових міжнародних практик. А саме: 1. Забезпечити фінансову та операційну незалежність відомства. 2. Забезпечити прозору, на конкурентних засадах і захищену від політичного втручання процедуру призначення і зняття з посад голови АМКУ та державних уповноважених. 3. Посилити повноваження АМКУ щодо проведення фізичних обшуків, конфіскації документів та забезпечення обміну інформацією з іншими правоохоронними органами. 4. Надати рішенням АМКУ статус правозастосовних виконавчих документів і в такий спосіб забезпечити відсутність необхідності використовувати судовий процес для забезпечення виконання рішень.

(...) Якби ми виконали ці чотири пункти самі, то не було б потреби звертатися за грошима до Міжнародного валютного фонду. Натомість в українських президентів і парламентаріїв далі передвиборних обіцянок про демонополізацію та деолігархізацію справа не йшла. Сподіваюся, що до обіцянок, даних Міжнародному валютному фонду, політики поставляться сумлінніше. І необхідність у майбутньому знову позичати в міжнародних інституцій гроші відпаде. Адже тих коштів, що ми переплачуємо внаслідок конкурентних порушень, більш ніж вистачить для життя не в борг.

(Слово і Діло)

У Верховній Раді зареєстровано проєкт закону про народовладдя через всеукраїнський референдум. Ініціатива передбачає й запровадження електронного голосування під час референдумів.

Експерт Інтернет-асоціації України Максим Тульєв:

Електронне голосування не може застосовуватися для ухвалення важливих рішень як з політичної точки зору, так і з технічної.

Нині тільки паперове голосування може задовольняти три критерії водночас. Перший – анонімність, другий – можливість перевірити систему, щоб нікого не обманули і третій – це тиск на людину під час голосування. На жаль, тільки папір може забезпечити всі три пункти і, на жаль, жодна система, яка розробляється, не кажучи вже про нинішні, не може це забезпечити.

Застосовувати електронне голосування можна для ухвалення незначних рішень. Водночас використовувати електронні механізми не надійно через те, що це розкриє анонімність виборців при перевірці результатів голосування.

Анонімність голосу означає, що ніхто не дізнається, за кого людина віддала голос. Незважаючи на те, що в розвинутих демократіях іноді кажуть, що людина повинна віддавати свій голос відкрито й нести відповідальність за свій вибір, у нас півкраїни – це люди, які залякані або залежні від когось. І такі люди проголосують за кого завгодно. І виходить, що технічно ми повинні або просто довіряти системі, або передбачити перевіряльний механізм, який розкриє анонімність.

([Центр політико-правових реформ](#))

Президент України вніс до Верховної Ради України законопроект «Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування».

Експертна оцінка Центру політико-правових реформ:

У разі ухвалення закону:

– ВРП зможе повністю контролювати процес відбору членів ВККС через затвердження положення про конкурс. Під час імплементації першого закону Президента Володимира Зеленського про судову реформу ВРП так і зробила, встановивши правила проведення конкурсу, які спотворили зміст конкурсної процедури (див. щотижневі аналізи 2–9 грудня, 9–16 грудня 2019 р., 13–20 січня, 20–27 січня, 4–10 лютого, 24 лютого – 2 березня 2020 р.). Запропонований порядок формування ВККС створює широкі межі для маніпулювання конкурсом ВРП. Також ВРП зможе сформувати повноважний склад конкурсної комісії з порушенням паритетного представництва українських суддів і міжнародних експертів, нівелювавши роль останніх;

– розширення суб’єктів, які можуть вносити кандидатури міжнародних експертів до складу конкурсної комісії, може призвести до формування підконтрольної ВРП конкурсної комісії. Зокрема, законопроект передбачає включення до цих суб’єктів будь-яких міжнародних чи іноземних

організацій, які провадять діяльність у сфері юстиції, судової влади, протидії корупції. При цьому навіть не вимагається, щоб Україна співпрацювала з такими організаціями або вони надавали їй міжнародну технічну допомогу. Тобто будь-які організації з відповідною сферою діяльності та іноземною реєстрацією зможуть подати кандидатури експертів до складу конкурсної комісії. Натомість обрання міжнародних експертів з-поміж поданих пропозицій є цілковитою дискрецією ВРП, яка перебуває поза будь-яким контролем;

– наділення ВРП додатковими функціями без проведення реформи самої ВРП може призвести до ще більшого падіння ефективності роботи ради.

Крім того, законопроект не відповідає взятим Україною зобов'язанням щодо судової реформи перед Міжнародним валютним фондом. Зокрема, усупереч наданим зобов'язанням (див. щотижневий аналіз 8–15 червня 2020 р.), не запропоновані механізми перевірки доброчесності чинних членів ВРП та кандидатів до складу ради та не передбачено вдосконалення процедури притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності шляхом створення інспекційного підрозділу у складі ВРП.

З огляду на це законопроект потрібно істотно інклюзивно доопрацювати в таких напрямках:

– забезпечення доброчесності в діяльності ВРП: незалежна комісія з міжнародними експертами в її складі має перевірити чинних членів ВРП на предмет відповідності їхньої поведінки вимогам доброчесності та професійної етики з можливістю подальшого припинення їхніх повноважень; таку перевірку мають проходити також кандидати до складу ВРП;

– формування ВККС (принаймні до виконання попереднього завдання) має здійснюватися поза будь-яким контролем ВРП незалежною конкурсною комісією з вирішальною роллю міжнародних експертів. Спори щодо діяльності такої комісії, зважаючи на предмет її діяльності, мають належати до виключної підсудності Верховного Суду. Повноваження ВРП у доборі членів ВККС мають бути обмежені церемоніальним призначенням відібраних комісією членів;

– нова ВККС у своїй діяльності має мати необхідний рівень незалежності від ВРП, передусім у частині самостійного затвердження процедурних актів, які стосуються добору та оцінювання суддів. Зміцнення ролі ВРП можливе лише після успішного виконання першого завдання.

[\(Слово і Діло\)](#)

З 1 липня набудуть чинності нормативні зміни, які дозволять фінансувати медустанови на торішньому рівні. Часто це пов'язують з подальшим закриттям медустанов.

Глава БФ «100 % Життя» Дмитро Шерембей:

У реформи немає завдання щось закрити. Основне завдання медичної реформи – щоб у людей були доступні гарантовані послуги. Загальний

контекст такий: наприклад, у Німеччині з населенням близько 80 млн осіб систему охорони здоров'я обслуговують близько 150 тис. лікарів, водночас населення України, що становить 40 млн осіб, обслуговують теж 150 тис. лікарів та інфраструктура вдвічі більша, ніж у Німеччині, з точки зору будівель. На такі ресурси в українському бюджеті витрачаються кошти нерівномірно.

Оптимізація медичної інфраструктури перенаправить кошти на надання послуг. Нас лікують люди, а не стіни, тому завдання – з цих ресурсів вичавити елементарну користь для пацієнта й лікаря.

[\(Слово і Діло\)](#)

У Верховній Раді зареєстровано проєкт закону про народовладдя через всеукраїнський референдум.

Виконавчий директор Центру прикладних політичних досліджень «Пента», політолог Олександр Леонов:

Існує ризик, що референдуми можуть застосовуватися для маніпуляції суспільною думкою. Тут є достатньо питань щодо застосування референдумів у транзитних суспільствах, де людей завжди використовують не стільки для того, щоб запитати думку, скільки для того, щоб легалізувати вже ухвалені рішення. Достатньо подивитися на пострадянський простір, де легітимізувалися авторитарні режими. У такий спосіб деякі лідери використовують механізм референдуму, щоб залишитися при владі.

Наприклад, ми бачимо зараз і в Російській Федерації референдум, який дозволить В. Путіну залишатися при владі. Тому закон про народовладдя відкриває можливості для маніпуляцій.

Існує практика, коли демократичні країни саме через такі ризики відмовляються від практики застосування референдумів взагалі.

Крім того, за час незалежності України вже була спроба еліт закріпитися при владі, коли ініціювали референдум щодо створення двопалатного парламенту.

Весь час парламент мав свою суб'єктність і фактично протистояв Президенту. Це дратувало. За часів Л. Кучми вже була ідея провести референдум, щоб створити двопалатний парламент. Тоді це не вийшло, і зараз також можуть з'явитися ідеї.

[\(Слово і Діло\)](#)

Верховна Рада не підтримала доопрацьовану програму дій уряду.

Політолог, директор Агентства моделювання ситуацій Віталій Бала:

Нині немає сенсу змінювати міністрів, хоча, безумовно, деякі речі, які робить уряд, є дуже шкідливими для майбутнього України. Наприклад, меморандум, який підписали щодо відновлюваної енергетики, та багато іншого. Але те, що депутати не підтримали свій уряд, удруге означає, що в монобільшості серйозні проблеми.

Політичний експерт, керівник Центру військово-правових досліджень Олександр Мусієнко:

Імовірно, те, що програму не підтримали, цілком закономірно, тому що не було команди Президента голосувати, а фракція визначалася самостійно. Це свідчить про те, що не хочуть давати уряду імунітет та, найімовірніше, його замінять восени. Водночас у влади є прорахунки, щоб у всіх невдачах звинуватити уряд.

[\(Слово і Діло\)](#)

Президент України Володимир Зеленський вніс до Ради проєкт закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності Верховного суду та органів суддівського врядування.

Заступник голови правління Центру політико-правових реформ, член Громадської ради доброчесності Роман Куйбіда:

Наразі в команді В. Зеленського ставлення є непередбачуваним тому, що цей законопроект не проходив публічні консультації. Були витоки травневої редакції цього законопроекту в ЗМІ, але загалом багато речей могли змінитися.

Наразі необхідно забезпечити доброчесність у Вищій раді правосуддя, впровадити відповідні вимоги, а також створити в належний спосіб Вищу кваліфікаційну комісію України.

Венеціанська комісія висловилася щодо цього, реагуючи на попередній закон, який був ініційований Президентом В. Зеленським: насамперед реформа повинна продовжуватися на рівні апеляційних та місцевих судів. У принципі, Верховний суд створений. Так, він створений з певними проблемами, але це єдина інституція, яка функціонує в нормальному режимі. Імовірно, цей закон може бути спрямований на вирішення проблем, які почалися після рішень Конституційного Суду України: було ухвалено два рішення, які стосувалися закону й Президента Порошенка і Президента Зеленського стосовно реорганізації Верховного суду України у Верховний суд без слова «Україна» у назві та щодо скорочення складу Верховного суду. Тому, можливо, цей закон буде спрямований на виправлення помилок, яких раніше припустилися.

[\(Слово і Діло\)](#)

Місцеві вибори в Україні заплановані на 25 жовтня, водночас восени очікується друга хвиля епідемії коронавірусу.

Політолог Микола Давидюк:

Найголовнішим трендом цієї кампанії є те, що вони можуть бути проведені водночас із парламентськими, тому ідея національного порядку денного буде переважати над місцевими, і тоді буде більше уваги до партійних брендів, ніж, наприклад, до місцевої риторики. У такому разі рейтинговим партіям буде легше заводити своїх кандидатів до місцевих рад.

Якщо цього не станеться і 1 вересня не розпустять раду, тоді будуть порушувати питання компетентних місцевих керівників, умовно кажучи, проти некомпетентних Президента та Прем'єр-міністра.

По суті, сильні місцеві еліти, які виступають проти популістичного президента, – це тренд цього року в умовах пандемії, і він буде розіграний і в Україні. Щонайменше, цей порядок денний будуть формувати самі місцеві лідери, а партія «Слуга народу» буде їх дискредитувати. Когось зловлять на хабарі, когось буде компрометувати особисто В. Зеленський у стилі Робін Гуда, як він це робив, і це буде такий порядок денний.

Також передчасні парламентські вибори можуть відбутися через те, що фактично монобільшість втратила свою монолітність, і парламент став некерованим.

[\(Слово і Діло\)](#)

НАК «Нафтогаз України» встановив оптову ціну на газ для потреб населення, виробників тепла для населення та інших споживачів, яким газ постачається на умовах ПСО.

Директор спеціальних програм науково-технічного центру «Психея» Геннадій Рябцев:

Більшість домогосподарств використовують газ винятково для приготування їжі. У платіжках це дуже невелика частка від загальної суми, оскільки газ не використовується для опалення й підігріву гарячої води. До того ж у містах зараз теплокомуненерго переходять на профілактичні роботи, і гаряче водопостачання або вимикається повністю, або скорочується. Тому це суттєво не може вплинути на платіжки.

Коли розпочнеться опалювальний сезон, тарифи знову підскочать. Також на подорожчання впливатиме перехід на формування тарифу за ринковою ціною з 1 липня.

З 1 липня поточного року припиняється дія спеціальних обов'язків, які покладені на НАК «Нафтогаз України». Ці обов'язки полягали в тому, щоб тримати меншу ціну на газ для домогосподарств. Ціна для промисловості сьогодні приблизно на 60 % вища, ніж для домогосподарств. Це означає, що з липня навіть ці невеликі числа в платіжках, які стосуються газу, збільшаться. На початку опалювального сезону великий вплив матиме вартість послуги з централізованого опалення, яка буде визначатися за середньою ціною газу за минулий опалювальний сезон. Тому в найкращому разі ціни на централізоване опалення та гаряче водопостачання в наступному опалювальному сезоні будуть на рівні минулого року, але можуть бути й вищими через економічні наслідки кризи.

[\(Слово і Діло\)](#)

Уряд України має намір працювати над впровадженням ще трьох «безвізів» на шляху до Євросоюзу: промислового, продовольчого та авіаційного.

Економіст, аналітик Борис Кушнірук:

Україна повинна ухвалити низку законів, щоб отримати наступні преференції в економічних галузях.

Ідеться про те, щоб наша продукція мала можливість без обмежень надходити на ринки Євросоюзу. При цьому на сьогодні, якщо ми беремо агропродукцію, то, крім декількох позицій, у нас це – без обмежень. Єдине – треба дотримуватися певних стандартів. Те саме й щодо продовольчого та промислового безвізів. Наприклад, перед тим як ми отримали класичний безвіз, нам треба було схвалити близько 150 законодавчих актів, які привели українське законодавство та українську юридичну практику до вимог Євросоюзу, включно з контраверсійними, які спричинили незадоволення.

Перед Україною поставлять нові вимоги для того, щоб продукція відповідала європейським стандартам. Такі вимоги повинні бути закріплені на рівні законодавства. Зараз для цього щоразу потрібно отримувати дозвіл. Це, як із подорожами: ми ж і так могли відвідувати Європу, але щоразу треба було отримувати візу. Для того, щоб не було потреби щоразу отримувати дозвіл на постачання української продукції, Україна прагне отримати так званий продовольчий та промисловий безвізи. Але ж необхідно, щоб наше внутрішнє законодавство відповідало європейським нормам. Це можуть вимоги щодо підвищення стандартів безпеки, обробки, виробництва тощо.

[\(Слово і Діло\)](#)

22 червня Володимир Зеленський вніс до парламенту законопроект № 3711 про судову реформу.

Експерт з конституційного права Богдан Бондаренко:

Вища рада правосуддя – це конституційний орган, завдання і повноваження якого чітко прописані в Конституції. ВРП вирішує питання притягнення судді до дисциплінарної відповідальності та може рекомендувати призначити чи навіть звільнити суддю. Концептуально новий законопроект щодо судової реформи передусім має вирішити, хто персонально буде здійснювати добір суддів до судів загальної юрисдикції. Такий добір здійснюється Вищою кваліфікаційною комісією (ВККС), але над цим процесом перебуває Вища рада правосуддя. Ось чому найбільша дискусія розгорнулася саме через те, як будуть формуватися ВККС і які персоналії увійдуть до складу ВРП.

Юридична спільнота поділилась на два табори. Одні стверджують, що ВККС та ВРП необхідно перезавантажити, причому роблять наголос на тому, що саме участь представників міжнародних організацій може збалансувати рішення щодо формування та добору членів комісії та ради правосуддя.

Їхні опоненти дотримуються того, що недостатньо просто змінити «поганих на хороших», а на формування вищого органу суддівської гілки влади – ВРП – не повинні впливати, не кажучи вже про те, щоб мати вирішальний голос чи можливість вето, міжнародні експерти.

Тобто основний камінь спотикання в питанні функціонування комісії, яка має оцінювати членів Вищої ради правосуддя. Чи матиме ця комісія контроль над відбором членів ВРП? Це серйозне питання, у межах якого і перебуває дискусія.

Основна ідея законопроекту щодо ВККС полягає в тому, що пропонується створити спеціальну конкурсну комісію, до якої будуть входити як представники від Ради суддів, так і представники від міжнародних організацій. Законопроект передбачає, що можна обрати члена ВРП лише в разі, якщо щонайменше два міжнародні експерти підтримають цю ідею. Тобто в міжнародних експертів, якщо вони діятимуть спільно, буде можливість вето будь-яких рішень.

Щодо ВРП законопроект не передбачає створення конкурсної комісії, яка має оцінювати доброчесність чи перевіряти чинних членів Ради правосуддя.

(...) Крім того, законопроект передбачає вирішення питання щодо проблеми із суддями Верховного суду України, які під час судової реформи П. Порошенка опинилися в підвішеному стані: вони не вважаються звільненими, але й не можуть здійснювати правосуддя.

Є рішення КСУ щодо попереднього закону в рамках судової реформи, яким було встановлено, що ліквідація Верховного суду України була здійснена неконституційно, але створення Верховного суду відповідає Конституції.

Законопроектом пропонується приєднати Верховний суд України до Верховного суду, а судді, які досі перебувають у штаті Верховного суду України, перейдуть на роботу до Верховного суду. Також передбачається, що ці судді пройдуть кваліфікаційне оцінювання.

Поки рано робити висновки про новий президентський законопроект, бо маємо досвід розгляду попереднього проекту закону щодо судової реформи. Пам'ятаємо, скільки часу пройшло між першим і другим читанням і як його змінювали. Тому я точно не можу сказати, що в цьому законопроекті суцільна зрада, як уже поспішили висловитися окремі постаті. Зважаючи на предмет, як оцінювати цей законопроект. Якщо на предмет Меморандуму із МВФ, то в ньому не все ідеально, а якщо розглядати загалом, то не можна казати, що законопроект поганий.

[\(Слово і Діло\)](#)

Однією з обіцянок Володимира Зеленського було покращити інвестиційний клімат України.

Директор Інституту соціально-економічної трансформації Ілля Несходовський:

Якщо ми говоримо про інвестиції, то це питання насамперед правової системи та боротьби з корупцією. Україна постійно показує, що вона не готова змінити судову систему, щоб ефективно боротися з корупцією. Тому

інвестори не розглядають Україну, незважаючи на гарні макроекономічні показники, щонайменше 2019 р., як об'єкт своїх інвестицій.

Глобально під час кризи ухвалюються рішення, пов'язані з тим, щоб економіка не падала, щоб утримати економіку на тому рівні, який є. Інвестиції – це завжди тривалий процес. Нормальні інвестиції – це від трьох років. Тому щось вирішувати з цього приводу зараз – це однозначно не боротьба з коронавірусом. З точки зору, чи треба щось робити, щоб збільшити інвестиції в Україну та покращити інвестиційний клімат – однозначно.

(Слово і Діло)

Українські компанії та підприємства, які мають право на експорт військової продукції, більше не зобов'язані погоджувати ціни за зовнішніми контрактами з держконцерном «Укроборонпром».

Військовий експерт Олег Жданов:

Сьогодні ми, на жаль, не є суверенними, у нас зовнішнє управління. Щоб не потрапити в «незручні ситуації» з продажем зброї, ми змушені консультиватися з нашими кураторами. Якби ми були суверенною державою, ми могли б продавати нашу зброю, кому вважаємо за потрібне. Дуже великим попитом наше озброєння користується в арабських країнах. Якщо Європа й США, образно кажучи, задерли носа, тому що в них військові технології далеко пішли вперед. Хоча з деяких питань ті ж США дуже поглядають на наші радіолокаційні станції та навігаційні системи й завод «Південмаш». Ось арабські країни та Індія дуже зацікавлені в закупівлі нашого озброєння. До речі, Об'єднані Арабські Емірати замовили в нас тактичні ракети – комплекс «Грім», також вони готові фінансувати розробки дронів і готові їх купувати в приватних компаній. Дуже цікаві арабським країнам наші бойові роботи «Фантом», і вже є друга версія.

Процес спрощення процедур експорту українського озброєння пов'язаний із лібералізацією і реформою військово-промислового комплексу. Експорт озброєння, попри ослаблення внутрішніх процедур регулювання, може залежати від зовнішніх факторів і розстановки сил.

Нарешті ми дійшли до того, що йде ліквідація державної монополії на право продажу озброєння. Іде процес лібералізації порядку. Зараз дуже багато компаній, у тому числі й приватних, які випускають конкурентне озброєння. Починаючи від дронів-розвідників або ударних дронів і закінчуючи радіолокаційними станціями, ракетним озброєнням, якщо ми говоримо про «Південмаш», танковим озброєнням, яке виготовляє завод Малишева. Тобто в нас величезний спектр аж до важкого озброєння. Тому це дуже позитивний сигнал.

Держава повинна регулювати, а не контролювати, кому продається озброєння, а також займатися питанням збереження державних таємниць, пов'язаних із галуззю.

Є СБУ, яка відповідає за дотримання державних секретів і контррозвідувальну діяльність. Також повинна бути комісія або комітет з

озброєння, який би стежив, щоб новітні розробки озброєння, які можуть вплинути на національну безпеку нашої країни, не потрапили до потенційного супротивника.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Адвокат ЮФ «Ілляшев та Партнери» Костянтин Кривенко:

На сьогодні відсутня кримінальна відповідальність за фіктивне підприємництво, а для того, щоб за фактом навмисного ухилення підприємства від сплати податків було заведено справу, правоохоронці повинні мати інформацію про ухилення на суму понад 3 млн грн.

Що стосується «маски-шоу стоп» і «маски-шоу стоп-2», то ці ініціативи під гаслом «зниження тиску на бізнес» фактично не прибравли тиску, а лише надали додаткові механізми для захисту при такому тиску.

Так, у юридичного радника з'явилось більше можливостей для захисту інтересів підприємства та його службових осіб як під час самої слідчої дії, так і за її результатами. Це стосується повернення речей і документів, незаконно вилучених під час обшуку, зняття арештів з майна, а також інших обтяжень у зв'язку з наявністю кримінального провадження.

Щодо змін до Кримінального кодексу України, спрямованих на викорінення сформованої практики використання вироків за ст. 205 КК України для тиску на добросовісних платників податків, то, згідно зі статистикою Офісу Генерального прокурора, кількість зареєстрованих кримінальних проваджень за ст. 212 КК України (навмисне ухилення від сплати податків і зборів) практично не змінилася. Крім того, судові рішення, що перебувають у відкритому доступі, свідчать, що правоохоронці практично поміняли застосування ст. 205 КК України (фіктивне підприємництво) на ст. 205-1 (підроблення документів, які подаються для реєстрації юридичної особи або ФОП).

Таким чином, усталений метод доведення навмисного ухилення крізь призму преюдиції залишився колишнім. Збільшилася лише сума збитку для кримінальної відповідальності за навмисне ухилення від сплати податків, яка тепер становить близько 3 млн грн.

Справді, влада намагається знизити тиск на підприємництво, у тому числі для створення сприятливого бізнес-клімату в Україні та для залучення іноземного капіталу.

Однак окремі недобросовісні представники правоохоронної системи все одно не відмовляться від звичної схеми тиску та заробітку. При веденні будь-якого бізнесу в Україні потрібно бути готовим протистояти неправомірним діям не лише з боку недобросовісних партнерів, а й з боку органів влади.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

9 червня Президент України вніс до парламенту проєкт закону України «Про народовладдя через всеукраїнський референдум», який має

законодавчо врегулювати передбачене Конституцією право українців на референдум.

Співголова Ради Коаліції РПР, членкиня правління ЦППР, членкиня робочої групи з підготовки проєктів законів у сфері народовладдя Юлія Кириченко:

Насамперед позитивно слід відзначити порядок підготовки законопроекту «Про народовладдя через всеукраїнський референдум». До парламентської робочої групи ввійшли не лише народні депутати України, а й представники експертного громадянського суспільства, профільних міністерств, члени ЦВК, науковці Інституту законодавства ВРУ. Законопроект пройшов громадське обговорення, міжнародні експертизи, зокрема Міжнародної фундації виборчих систем (IFES в Україні), а також Посольства Швейцарії в Україні, його направили до Венеційської комісії. Крім того, дуже важливо, щоб такий підхід не став винятком, а навпаки – загальним правилом при підготовці й інших законопроектів у сфері народовладдя.

Звернімо увагу також на те, що на референдумі не можна ухвалювати новий закон, а тільки скасовувати чинний закон або окремі його положення. Крім того, закон передбачає низку питань, із яких референдум проводитися не може. На всеукраїнський референдум може виноситися лише одне питання, яке пропонує виборцю чіткі відповіді: «так» або «ні».

Чи не найбільше питань спричинили положення законопроекту, які передбачають можливість електронного голосування. Під час експертних і публічних обговорень не один раз дискутували з приводу його технічного забезпечення та безпеки.

Експерт Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) Денис Ковриженко:

Процедура електронного голосування в законопроекті визначена вкрай рамково і може породжувати низку ризиків. Спробам впровадження електронного голосування має передувати змістовна публічна дискусія за участі всіх зацікавлених сторін, у межах якої мають оцінюватись не лише переваги такого способу голосування, але і його потенційні недоліки і загрози. Для мінімізації можливостей для зловживань та маніпуляцій закон має максимально чітко регламентувати відповідну процедуру, а сама вона має базуватись на міжнародних стандартах та найкращих практиках.

Голова правління Громадянської мережі ОПОРА Ольга Айвазовська:

Національний референдум – інструмент участі громадян у державному управлінні, передбачений Конституцією України. Відсутність відповідного закону знижує вагу Основного Закону, тому ця ініціатива є вкрай актуальною. Не можна також забувати, що будь-яким правом можна зловживати, тому законопроект створює належні процедури, щоб референдум не був використаний проти територіальної цілісності і незалежності України, унеможливив порушення прав людини, а процедури

були гармонізовані з виборчим законодавством. До другого читання є ще над чим працювати, але в цілому він є результатом консенсусу між експертним, політичним, академічним середовищем.

[\(Децентралізація\)](#)

Директор Інституту розвитку територій Юрій Ганущак:

У процесі реформування районів неодноразово звучали пропозиції про створення деяких районів у межах однієї громади – великого міста.

Ідея міст-районів обговорювалась ще з 2005 р. Моделювання районів з такими вкрапленнями може здійснюватись за радіальним чи круговим принципами. Кругове моделювання «бублик» фактично існує зараз навколо міст обласного значення і має той недолік, що практично соціальні послуги надаються в місті, а інфраструктура району незавантажена. На цю проблему вказують польські фахівці, як приклад поганого моделювання повітів. Рішення про запровадження в 1999 р. повітів і міст-повітів було політичним, як політична компенсація рішення про об'єднання воєводств. Останнє було необхідною умовою для вступу Польщі в ЄС. Зараз адмінтерустрій на субрегіональному рівні в Польщі критикується саме в частині поганої організації саме повітового рівня, у першу чергу через наявність міст-повітів. Фактично в Польщі діє така сама система, як нині в Україні.

Проблема невідповідності маршрутів бенефіціарів послуг території юрисдикції органів місцевого самоврядування існує і при радіальному моделюванні, де райони відходять від міста-району – «сектор». Ця модель, на жаль, змушена буде застосована при формуванні районів навколо Києва, оскільки Київ має спеціальний статус, як столиця України. Небезпека застосування такої моделі полягає в тому, що після того, як буде доведена її неефективність, важко буде переформатувати створені райони. Однак вона імпонує апологетам міст-районів, оскільки при цьому навколо великого міста можна розмістити декілька районів і отримати прихильність місцевої адміністративної еліти, яка збереже свої посади. При цьому є розрахунок на те, що в місті-районі не буде державних адміністрацій (префектур), водночас як при круговій моделі вони створюються однозначно.

Практичне моделювання радіальної моделі показало її недоліки на територіях, де центр області дуже зміщений від географічного центру. Найбільш яскраво це проявляється на прикладі Запоріжжя, де радіальну модель неможливо взагалі застосувати, а кругова виглядає гротескно.

Перспективи застосування районів як адмінтеродиниць для самоврядних цілей пов'язано з просторовим характером послуг та їх нерівномірністю територією. Це можуть бути школи III рівня, які прогноуються застосовувати повсюдно в рамках реформи освіти. Очевидно, що обласний рівень для цього зависокий, а в кожній громаді таку школу організувати неможливо. Тому це будуть школи напівінтернатного типу. Очевидно, що більшість таких шкіл будуть у досить великих містах. У

випадку громад-районів, останні будуть обслуговувати сусідні райони, що однозначно породжуватиме конфліктні ситуації.

Як варіант, розглядається питання перенесення повноважень з утримання доріг між громадами до районного рівня. Це теж зумовлює просторовий, а не точковий, як у випадку з громадою, характер організації таких функцій.

Агломерація, як форма міжмуніципального співробітництва, тільки тоді ефективна, коли виконання міжмуніципальних домовленостей гарантовано державою в особі органу загальної компетенції, юрисдикція якого простягається далі природної зони агломерації, тобто понад 30 км. Очевидно, що це не може бути префект міста-району. Тільки префект району, який покриває всю зону агломерації.

Таким чином, навіть для потреб самоврядування ідея громад-районів є хибною.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

У Франції українська делегація проводить консультації для забезпечення миру на Донбасі ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

12 червня проходить одноденний робочий візит українських урядовців до Парижа. Метою поїздки є проведення консультацій із членами команди президента Франції Е. Макрона для обговорення шляхів реалізації домовленостей лідерів країн «нормандського формату» щодо мирного врегулювання на Донбасі.

Візит є продовженням діалогу, який розпочався 2 червня у Берліні і має на меті детальне ознайомлення міжнародних партнерів з позицією української сторони і конкретними заходами, які вживає Україна для досягнення миру.

До складу української делегації, яку очолює віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков, також увійшли міністр оборони України Андрій Таран, міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко, керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак та інші офіційні особи.

Зокрема, у рамках візиту запланована зустріч з дипломатичним радником президента Франції Еммануелем Боном.

Віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Грудневий саміт лідерів країн «нормандської четвірки» в Парижі дозволив надати поштовх діалогу, у тому числі – у рамках «мінського процесу», який безпосередньо пов'язаний з Н4. Двічі вдалося провести взаємне звільнення утримуваних осіб. За цей період українська сторона зробила низку кроків, які доводять наше прагнення досягти миру. Істотно підвищено статус українського представництва у «Мінську». Головне – нарешті вдалося залучити до передбачених мінськими домовленостями консультацій представників окремих районів Донецької і Луганської областей України у складі української делегації. Ми хочемо зберегти динаміку і за допомогою наших партнерів добитися виконання безпекової складової, яка є передумовою для політичного врегулювання. Україна робить для цього все необхідне.

Відбулося чергове засідання Тристоронньої контактної групи у форматі відеоконференції (Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво).

Радники української делегації – представники ОРДЛО України – братимуть участь у роботі ТКГ на постійній основі

Відбулося чергове засідання Тристоронньої контактної групи (Україна, Росія, ОБСЄ), яке проходило у форматі відеоконференції за участю представників окремих районів Донецької та Луганської областей України у складі української делегації. У роботі ТКГ оголошено технічну перерву до 15 червня. На початку дискусії українська делегація в Тристоронній контактній групі вкотре наголосила на пріоритетності встановлення сталого та всеосяжного режиму припинення вогню.

У межах робочої групи з безпекових питань українська сторона знову акцентувала увагу на необхідності забезпечення повного й безперешкодного доступу СММ ОБСЄ до всієї тимчасово непідконтрольної території.

Українська делегація також підкреслила готовність надати необхідні безпекові гарантії СММ ОБСЄ для розслідування інциденту з пошкодженням камери спостереження Спеціальної моніторингової місії в районі населеного пункту Петрівське, який стався 2 червня 2020 р.

Укотре було підтверджено готовність України відкрити два нових КПВВ з гуманітарних міркувань.

Українська делегація запропонувала провести додаткове засідання безпекової групи для досягнення прогресу в питанні розведення сил і засобів.

У межах робочої групи з політичних питань українська сторона заявила про можливість проведення місцевих виборів на території окремих районів Донецької та Луганської областей України у встановлений законодавством термін після всеосяжної деескалації, виведення іноземних військових підрозділів та техніки, роззброєння незаконних збройних формувань і відновлення контролю з боку уряду України над державним кордоном у зоні конфлікту.

Уперше у складі української делегації в роботі політичної групи та безпосередньо ТКГ взяли активну участь представники окремих районів Донецької та Луганської областей України з метою проведення передбачених Мінськими домовленостями консультацій. Окремі райони Донеччини представляли журналісти Денис Казанський і Сергій Гармаш, окремі райони Луганщини – голова Міжнародної громадської організації «Луганське земляцтво», юрист Вадим Горан і лікар Костянтин Лібстер.

Представники ОРДЛО України, запрошені з українського боку, наголосили на необхідності узгодження параметрів політичного врегулювання з виразниками інтересів понад 1,5 млн осіб, які були змушені залишити свої оселі внаслідок конфлікту.

Українська сторона поінформувала учасників консультацій, що радники української делегації – представники ОРДЛО України братимуть участь у роботі груп ТКГ та у форматі ТКГ на постійній основі.

У межах гуманітарної групи обговорено питання відкриття КПВВ в адаптивному режимі. За пропозицією спеціального представника чинного Голови ОБСЄ Хайді Грау оголошено перерву з технічних причин до понеділка, 15 червня.

Міністр у справах ветеранів України Сергій Бессараб: Захист і соціалізація ветеранів мають стати стратегічним пріоритетом державної політики України (Міністерство у справах ветеранів України).

Сьогодні на часі запровадження комплексного підходу до оновлення системи соціального захисту ветеранів війни.

Нині надання пільг та послуг регулюється 156-ма нормативно-правовими актами і здійснюється 22 органами влади. Така кількість дублюючих один одного нормативних документів більше вносить плутанину, ніж працює на результат, а кількість відповідальних призводить до розмитості відповідальності.

Має запрацювати потужна вертикаль управління в системі соціального захисту, яка поступово змінить ставлення суспільства до ветеранів та створить умови, в яких порушення ветеранських прав стане неможливим.

Варто відзначити, що на сьогодні до 1,2 млн осіб в Україні, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального

захисту» мають статус ветерана. З них близько 400 тис. захищали країну в АТО/ООС.

Уряд затвердив розподіл коштів по областях на забезпечення житлом ветеранів з інвалідністю I-II групи та родин загиблих ([Урядовий портал](#)).

На засіданні уряду було ухвалено розпорядження про розподіл субвенції на виплату грошової компенсації на придбання житла для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції.

До 24-х областей та міста Київ будуть спрямовані кошти в загальному обсязі понад 305, 145,3 млн грн.

Це дасть змогу виплатити компенсацію за житло 262 особам з інвалідністю I-II групи та членам сімей загиблих, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Документ прийнято відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 719, якою унормовано питання забезпечення житлом осіб з інвалідністю I-II групи та родин загиблих (померлих) унаслідок поранень під час безпосередньої участі в АТО, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки й оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України

Обліковано 1 448 234 внутрішньо переміщені особи ([Урядовий портал](#)).

Станом на 24 червня 2020 р., за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, взято на облік 1 448 234 переселенці з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим.

Уряд продовжив на період карантину виплату матеріальної допомоги ВПО, які втратили роботу ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Кабмін схвалив постанову, яка передбачає продовження на період карантину надання щомісячної допомоги не працевлаштованим ВПО для покриття витрат на проживання в період карантину, а також упродовж місяця після його скасування.

Заступниця міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Голованчук:

Постановою уряд подовжив надання внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово не мають роботи, щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, в установленому раніше розмірі та упродовж одного місяця після скасування карантину.

Таке рішення було прийняте з метою посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, особливо тих, які не були працевлаштовані в період карантину. Нагадаємо, Кабінет Міністрів продовжив дію адаптивного карантину до 31 липня.

Відповідно до постанови КМУ, грошова допомога виплачується шляхом перерахування на поточний рахунок, відкритий в АТ «Ощадбанк» відповідно до Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України

Грошова допомога внутрішньо переміщеним особам призначається на сім'ю та виплачується одному з її членів за умови надання письмової згоди в довільній формі про виплату йому грошової допомоги від інших членів сім'ї (далі – уповноважений представник сім'ї) у таких розмірах:

- для осіб, які отримують пенсію, та інших осіб, які досягли пенсійного віку (крім осіб з інвалідністю), дітей, осіб, які досягли 18-річного віку та продовжують навчання за денною формою в закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної) або вищої освіти, до закінчення таких закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років – 1000 грн на одну особу (члена сім'ї);

- для осіб з інвалідністю I групи та дітей з інвалідністю – 130 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- для осіб з інвалідністю II групи – 115 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- для осіб з інвалідністю III групи – прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність;

- для працездатних осіб – 442 грн на одну особу (члена сім'ї).

Загальний розмір допомоги на сім'ю розраховується як сума розмірів допомоги на кожного члена сім'ї та не може перевищувати 3000 грн, для сім'ї, до складу якої входить одна особа з інвалідністю або дитина з інвалідністю – 3400 грн, для багатодітної сім'ї – 5000 грн. Загальний розмір допомоги на сім'ю, до складу яких входять двоє і більше осіб з інвалідністю (дітей з інвалідністю), максимальним розміром не обмежується.

Уряд схвалив зміни щодо надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Для посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, які не були працевлаштовані в період карантину, встановленого урядом у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, запроваджено механізм не застосовувати норми щодо припинення виплати для покриття

витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг у разі їхнього непрацевлаштування.

Постанова передбачає надання непрацевлаштованим внутрішньо переміщеним особам щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг в установленому раніше розмірі та упродовж одного місяця після скасування карантину.

Уряд виділив кошти на придбання житла для ВПО ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

25 червня Кабінет Міністрів прийняв Розпорядження «Про розподіл у 2020 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України».

Завдяки цьому розпорядженню стало можливим розподілення субвенції з державного бюджету на місцевому рівні, а це – 6 980 800 грн для придбання 24 квартир для внутрішньо переміщених осіб.

Кошти для придбання житла отримують місцеві бюджети: с. Якимівка, м. Бердянськ, м. Сіверськ, м. Добропілля, м. Лиман, м. Авдіївка, м. Бахмут, м. Волочиськ, м. Старобільськ, м. Городок, м. Дрогобич.

Відповідно до підпунктів 1–3 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 року № 769 субвенція спрямовується на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України, зокрема на:

- будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду комунальної власності, у тому числі об'єктів соціального призначення, для надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам;
- реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлового фонду комунальної власності для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам;
- придбання у комунальну власність житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам.

Однією з обов'язкових умов надання субвенції є співфінансування відповідних заходів з державного та місцевого бюджетів у співвідношенні 70/30.

Згідно з пунктом 6 постанови, виконавчі органи відповідних місцевих рад, а в разі їх відсутності – відповідні військово-цивільні адміністрації подають переліки об'єктів і заходів, видатки на які здійснюватимуться за рахунок субвенції, на погодження до Мінреінтеграції.

Діти з ТОТ Донецької та Луганської областей зможуть не складати ЗНО для вступу у виші ([Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво](#)).

Президент України Володимир Зеленський ініціює внесення змін до Закону «Про вищу освіту» для максимального спрощення вступу в заклади вищої освіти (ЗВО) випускникам шкіл з тимчасово окупованих територій Донецької, Луганської областей і Криму.

Зміни передбачатимуть, що діти з цих територій матимуть змогу вступати до ЗВО України без складання зовнішнього незалежного оцінювання та матимуть можливість вступити до всіх вишів України, а не за обмеженим окремим списком, як це відбувається зараз.

Крім того, усі охочі з тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей навчатимуться в українських ЗВО безкоштовно, через державне замовлення в межах квот.

Наразі така норма діє лише для випускників з Криму та Севастополя.

Це – частина нашої державної політики. Ми боремося за молодь на тих територіях, ми хочемо максимально заохотити таких випускників переїжджати в Україну, вступати в наші заклади освіти, навчатися в українській системі освіти.

Проекти з відновлення регіону

Міністерство енергетики України виділило додатково майже 340 млн грн для шахтарів державних шахт ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Це означає, що вперше за значний період у держави немає боргів перед шахтарями державних шахт в поточному режимі. Борги погашені перед практично 40 тисячами робітників, які виконують титанічну роботу кожного дня. Президент давав доручення вирішити проблему заборгованості із зарплат, і відповідне завдання нам вдалося виконати і попри коронакризу, і попри кризу в енергетиці. Надалі я попрошу в. о. міністра енергетики уважно слідкувати за ситуацією та в разі потреби дуже швидко приймати рішення.

За інформацією Міністерства енергетики, 26 червня Міністерство фінансів, за пропозицією Міненерго, здійснило наближення бюджетних асигнувань за програмою «Реструктуризація вугільної галузі» з листопада – грудня на червень. 339 млн грн спрямовано для погашення заборгованості із заробітної плати перед шахтарями за квітень і травень 2020 р. За шість місяців 2020 р. вугледобувними підприємствами на виплату заробітної плати та погашення заборгованості з неї спрямовано 3,5 млрд грн.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Голова Луганської обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай розповів під час традиційного прямого ефіру на власній сторінці у Facebook про те, що наступного року поблизу Северодонецька з'явиться містечко для переселенців ([Луганська обласна державна адміністрація Обласна військово-цивільна адміністрація](#)).

Я постійно отримую безліч питань на тему ВПО. Найближчим часом ми отримаємо проєкт двох будинків на 45 квартир у Кремінній. Там повинні жити і люди з інвалідністю, і медпрацівники, і військовослужбовці, і внутрішньо переміщені особи, і діячі культури, а також освітяни. Я не хочу, щоб люди їхали з Луганщини, хочу, щоб фахівці залишались тут! Тому ми повинні зробити умови праці та побут цих людей комфортними...

Існує доволі амбіційний проєкт спільно з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Так, існує план з будівництва невеличкого містечка поблизу Северодонецька, де буде зведено будиночки площею 70–80 квадратних метрів. Ці новобудови будуть розраховані виключно на переселенців з тимчасово окупованих територій. Реалізація цього проєкту розпочнеться наступного року.

На Дніпропетровщині 13 родин переселенців отримали житло у реконструйованому гуртожитку ([Дніпропетровська обласна державна адміністрація](#)).

У Чумаківській громаді урочисто вручили ордери від власного житла 13 родинам переселенців. Для них реконструювали колишній гуртожиток професійно-технічного училища. На першому поверсі облаштували окремі квартири, на другому – кімнати.

Голова Дніпропетровської облдержадміністрації Олександр Бондаренко:

Сьогодні ми віддали ключі 13 родинам. Близько 30 людей стали новоселами. Хочеться, щоб їм тут жилося комфортно та безпечно. На цьому зупинятися не збираємося. Маємо в області програму з реконструкції аналогічних будівель під житло для переселенців. Також у цьому році виділяємо кошти на понад 70 квартир родинам АТОвців у Кривому Розі.

Реконструкцію проводив Український фонд соціальних інвестицій. Фінансував проєкт Німецький банк розвитку KfW. Окремо з обласного бюджету виділили понад півмільйона гривень на меблі, благоустрій території, проведення електричних мереж.

Сільська голова Чумаків Валентина Стець:

Громаді вдалося виграти конкурс соціальних інвестицій від Українського фонду соціальних інвестицій. Ще отримали кошти від обласної та місцевої влади. У результаті забезпечили житлом переселенців. Відновили колишній гуртожиток професійно-технічного училища. Він понад 20 років не використовувався за призначенням.

Будинок з утепленим фасадом, новою покрівлею, вікнами, дверима, індивідуальною котельнею, системами водопостачання і водовідведення.

У кожній окремій квартирі облаштували санвузол та кухню. Для самотніх громадян – санвузли та кухонні блоки для загального користування.

Консультант із взаємодії з органами влади Українського фонду соціальних інвестицій Сергій Кадигроб:

Ми залуцаємо світовий досвід і гроші та вкладаємо їх в економіку України. Найперше – соціальну сферу. Загалом у Дніпропетровській області відремонтували для переселенців 81 квартиру та 29 кімнат у гуртожитках. (...).

ЄС виділив 809 тис. євро на розвиток переміщеного Донецького національного технічного університету ([Донецький національний технічний університет](#)).

У Донецькому національному технічному університеті, що тимчасово розташований у м. Покровськ, розпочато міжнародний проект «Енергоефективний цифровий університет для промоції технічних інновацій» (EDUTIP), що фінансується Європейським Союзом. Його мета – провести заходи з енергоефективної модернізації, цифровізації та впровадження технічних інновацій.

Керівник відділу «Місцевий та людський розвиток» Представництва ЄС в Україні Фредерік Куне:

Подолання наслідків конфлікту на сході та підтримка внутрішньо переміщених осіб залишається першочерговим завданням у роботі ЄС в Україні. Допомога переміщеним університетам на підконтрольних уряду територіях Донецької та Луганської областей сприятиме соціально-економічному підйому регіону.

Проект триватиме протягом 2019–2021 рр. Загальна сума проекту становить 899 283 євро, у тому числі співфінансування від університету – 90 000 євро. Партнером в реалізації проекту є Покровська міська рада.

Нові перспективи та можливості: в ДонНТУ відкрили міжкафедральну лабораторію мехатроніки ([Донецький національний технічний університет](#)).

Одинадцятого червня 2020 р. в Донецькому національному технічному університеті відбулася радісна та урочиста подія – відкриття міжкафедральної лабораторії мехатроніки. Захід пройшов у рамках реалізації міжнародного проекту «Енергоефективний цифровий університет для промоції технічних інновацій» (EDUTIP), що фінансується Європейським Союзом.

Одна з головних цілей проекту – модернізація лабораторної бази вишу. Так, у рамках співфінансування університетом були придбані сучасні технологічні комплекси загальною вартістю 736 тис. грн: MPS-станція від фірми «Фесто» – модульно-виробнича система, що складається зі станції

переміщення та станції сортування, та два багатофункціональні роботи-маніпулятори Dobot Magician, які можуть виконувати захват об'єкту, креслити, малювати, робити лазерне гравіювання, а також підтримують 3D-друк. Саме це устаткування буде використовуватися при підготовці технічних фахівців із мехатронних систем, які є затребуваними в Україні та за кордоном.

Студенти-переселенці МДУ отримали гуманітарну допомогу від благодійного фонду ([Маріупольський державний університет](#)).

У зв'язку із закриттям контрольного пункту в'їзду-виїзду і карантинними заходами через епідеміологічну ситуацію в Україні студенти-переселенці Маріупольського державного університету не можуть повернутися додому. Наразі молодь мешкає в гуртожитку університету та не має можливості отримати допомогу від рідних і близьких.

Благодійну допомогу виділили 18 студентам маріупольських навчальних закладів. У тому числі, продуктові та гігієнічні набори, розраховані на два місяці, отримали 10 студентів МДУ. Загалом організатори акції планують підтримати близько 150 учнів і студентів.

У школах Полтави діти внутрішньо переміщених осіб та ті, хто постраждав від воєнних дій, харчуватимуться безоплатно ([ЗМІСТ](#)).

Відтепер за харчування певних категорій дітей платити зовсім не треба. А для багатодітних батьків плату зменшили вдвічі. Таке рішення члени Полтавського міськвиконкому ухвалили 11 червня.

Безоплатно харчуватися можуть діти внутрішньо переміщених осіб та діти, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.

Це стосується тих, хто навчається у полтавських державних та комунальних закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти. Обов'язкова умова – наявність відповідних документів, що підтверджують статус.

Таке рішення у Полтаві ухвалили у зв'язку з тим, що 20 травня почав діяти Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей внутрішньо переміщених осіб».

Результати засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Луцька міська рада](#)).

23 червня 2020 р. відбулось засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні розглянуто 12 звернень громадян. Прийнято 12 позитивних рішень.

У Запоріжжі обговорили питання допомоги внутрішньо переміщеним особам ([Запорізька міська рада](#)).

У Запоріжжі розпочала роботу Консультаційна рада внутрішньо переміщених осіб, створена згідно з розпорядженням міського голови Володимира Буряка. Відбулось перше засідання Консультаційної ради, яке пройшло під головуванням керуючого справами виконкому міської ради Романа Омеляновича.

Під час обговорення зазначалося, що зараз у Запоріжжі офіційно зареєстровано понад 23 тисячі внутрішньо переміщених осіб.

Член Консультаційної ради Олена Макайя:

Значна частина переселенців за цей час уже працевлаштувалася, придбала житло. Однак є і категорія малозабезпечених людей, які потребують допомоги. Одне з наших завдань – створити можливості для надання їм такої допомоги.

На Донеччині житлом забезпечені 929 внутрішньо переміщених осіб ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

У Донецькій області житлом для постійного та тимчасового проживання, а також соціальним житлом забезпечені 929 внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Житлове питання залишається однією з найгостріших проблем для інтеграції ВПО в громади. У виконавчих органах місцевих рад зареєстровано 3936 внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які потребують забезпечення житлом. Серед них 1533 осіб перебувають на квартирному обліку для отримання житла для постійного проживання, 104 особи перебувають на соціальному квартирному обліку для отримання соціального житла, 2299 осіб перебувають на обліку для отримання житла для тимчасового проживання.

Забезпечено житлом 929 ВПО, з яких три особи забезпечені житлом для постійного проживання, 72 особи – соціальним житлом, 854 особи – житлом для тимчасового проживання (у тому числі у комунальну власність було придбано 224 квартири для надання в тимчасове користування ВПО, 183 квартири – у Маріуполі, 18 квартир – у Покровську, дві квартири – у Лимані, 10 квартир у Слов'янську та 11 квартир – у Великоновоселківському районі).

Наразі в рамках Регіональної програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Донецькій області на 2019–2020 рр., одним з напрямків якої є «Створення належних умов проживання», за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку тривають роботи з капітального ремонту чотирьох гуртожитків: два гуртожитки у м. Мирноград та два гуртожитки у м. Бахмут.

У Слов'янську продовжується модернізація гуртожитку для переселенців (6262.com.ua – Сайт міста Слов'янська).

Модернізація комунального гуртожитку відбувається по вулиці Кільцева, 2. У рамках цього проекту Європейський інвестиційний банк виділив 72 млн грн. Спочатку планували облаштувати тут 137 квартир, проте

через попит на постійне, а не тимчасове житло, було вирішено перепланувати об'єкт та зменшити кількість квартир, проте зробити їх 1–2–3-х кімнатними. Фактично гуртожиток переформатовують у звичайну багатоповерхівку.

Цим житлом планують забезпечити мешканців Слов'янська, які переїхали на постійне місце проживання з непідконтрольних територій, слов'янців, чиє житло (три будинки комунальної власності) постраждало під час бойових дій у 2014 р., а також лікарів.

Реалізувати проект планують до березня 2021 р., проте можливе подовження строків, оскільки відбувається корегування проекту.

Переселенці у Кременчуці отримують тимчасове житло ([Ресурс для переселенцев](#)).

З початку цього літа в Центрі надання адміністративних послуг у Кременчуці почала діяти нова послуга. А саме, № 15-10 «Взяття на облік внутрішньо переміщених осіб, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб».

Як зазначається, внутрішньо переміщеній особі та членам її сім'ї безоплатно надається житлове приміщення. Житло буде видаватися з фондів житла для тимчасового проживання. Для цього переселенці мають виконати одну умову – перебувати на відповідній території протягом року.

«Першочергове право на забезпечення житлом мають сім'ї з неповнолітніми дітьми, вагітні жінки, особи, які втратили працездатність, та особи пенсійного віку з числа внутрішніх переселенців», – ідеться в повідомленні.

За п'ять місяців ц. р. працевлаштовано понад 100 учасників АТО (ООС) та 11 переселенців за сприяння служби зайнятості Рівненщини ([Рівненський обласний центр зайнятості](#)).

З початку року послуги служби зайнятості отримували 72 особи, які переміщені з тимчасово окупованої території України або районів проведення АТО. Мали статус безробітного 38 осіб, із них 31 отримували допомогу з безробіття. За сприяння служби зайнятості 11 осіб з числа переселенців були працевлаштовані та четверо безробітних проходили професійне навчання.

Директор Рівненського обласного центру зайнятості Іван Ткачук:

Станом на 1 червня 2020 р. на обліку в обласній службі зайнятості перебували 404 безробітних з числа учасників АТО та 24 переселенці.

Освітні центри «Крим – Україна» та «Донбас – Україна» ([Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка](#)).

З 9 червня розпочали свою роботу освітні центри «Крим – Україна» та «Донбас – Україна», через які жителі тимчасово непідконтрольних територій

можуть вступити в українські виші за спрощеною системою. У 2020 р. вони працюватимуть до 23 жовтня.

23,9 % потерпілих на виробництві є внутрішньо переміщеними особами ([Коропська районна рада](#)).

Понад 48,7 тис., або 23,9 % потерпілих на виробництві та членів їхніх сімей, які отримують від Фонду соціального страхування України страхові виплати і медико-соціальні послуги, є внутрішньо переміщеними особами.

Загалом Фонд фінансує щомісячні страхові виплати для 204,1 тис. потерпілих унаслідок нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань, а також осіб, які мають право на виплати в разі смерті потерпілого.

Кількість потерпілих на виробництві та членів їхніх родин, які є внутрішньо переміщеними особами, за підсумками перших п'яти місяців 2020 р. порівняно з тим самим періодом минулого року збільшилась на 0,9 тис. осіб, або 2 %.

Сума виплачених страхових коштів для внутрішньо переміщених осіб за оперативними підсумками січня – травня 2020 р. становила 848,7 млн грн.

Розглянуто питання щодо соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Офіційний сайт Лебединської міської ради Сумської області](#)).

18 червня у стінах управління праці та соціального захисту населення виконкому Лебединської міської ради працювала комісія з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Під час роботи комісії були розглянуті подання для призначення (відновлення) усіх видів соціальної допомоги, пенсій, компенсацій, субсидій та пільг тринадцятьом внутрішньо переміщеним особам. Детально розглянувши кожну справу та згідно актів обстеження матеріально-побутових умов сімей, складених соціальним інспектором, комісією було прийнято рішення щодо призначення внутрішньо переміщеним особам соціальних виплат.

20 червня – Всесвітній день біженців ([Слов'янська міська рада](#)).
(...). У Слов'янську зареєстровано 41 290 переселенців. (...).

У Запоріжжі обговорили питання допомоги внутрішньо переміщеним особам ([Запорізька міська рада](#)).

У Запоріжжі офіційно зареєстровано понад 23 тис. внутрішньо переміщених осіб. (...).

Динаміка міграції в Україні: де живе найбільше зареєстрованих переселенців ([Слово і Діло](#)).

В Україні станом на 2 червня зареєстровано 1 млн 447 тис. 235 переселенців. Порівняно з аналогічним періодом минулого року, кількість переселенців зменшилася на 62 тис. 703 людини. А порівняно з квітнем кількість зареєстрованих переселенців зросла на 544 особи.

Найбільше внутрішньо переміщених осіб проживає в Донецькій і Луганській областях – 510,8 тис. і 280,5 тис. відповідно. У столиці живе 159,6 тис. переселенців, у Харківській області – 134,2 тис. На Заході України переселенців небагато: у Рівненській, Волинській та Закарпатській областях трохи більше 3 тис., у Тернопільській області – 2,1 тис.

Через карантин в Україні із середини травня до початку червня кількість зареєстрованих ВПО змінювалася незначно. У Київській області за цей період стало на 133 переселенці більше, знімалися переселенці з реєстрації у Львівській, Івано-Франківській, Чернігівській, Хмельницькій і Рівненській областях.

У квітні держава виплатила внутрішньо переміщеним особам 251,7 млн грн матеріальної допомоги для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. За аналогічний період 2019 р. ця сума становила 230,3 млн грн.

У Харкові 30 родин переселенців придбали доступне житло ([Переселенці](#)).

31 сім'я з числа внутрішньо переміщених осіб скористалася Міською цільовою соціально-економічною програмою будівництва (придбання) доступного житла.

Заступник Харківського міського голови Світлана Горбунова-Рубан:

У 2018 р. міську програму доповнили напрямком із пільгового кредитування внутрішньо переміщених осіб. Обсяг фінансування цього напрямку з міського бюджету на 2018–2025 рр. становить 49 млн грн. Станом на 1 червня, вже виділено близько 19 млн грн на придбання житла для 31 сім'ї. Цього року, за попередніми підрахунками, зможуть придбати доступне житло 10 сімей. Крім того, у квітні була прийнята програма, яка передбачає будівництво житла на доступних умовах для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, які мають право на державну підтримку. І ця робота триває.

Заступник директора Департаменту економіки та комунального майна Д. Гармаш нагадав, що вимушені переселенці, які живуть у Харкові, можуть отримати безвідсотковий кредит терміном на 15 років з урахуванням першого внеску в розмірі 5 %.

Зазначимо, що на обліку в Реєстрі кандидатів на отримання довгострокового пільгового кредиту перебувають 302 сім'ї внутрішньо переміщених осіб. Вирішення житлової проблеми людей зі статусом ВПЛ – одна з цілей створеної в Харкові координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб.

Переселенці збудують в Ужгороді «будинок мрії» на 56 сімей (Zaholovok.com.ua).

В Ужгородському прес-клубі відбувся круглий стіл – zoom конференція на тему «Унікальність житлового проекту ГО “Закарпаття – Донбас” та подальші перспективи його реалізації». Ішлося про амбітний проєкт організації – зведення багатоквартирного будинку для сімей переселенців в Ужгороді та вже здійснені кроки у цьому напрямі.

Голова ГО «Закарпаття – Донбас» Костянтин Блажевич:

За п’ять років існування ГО «Закарпаття – Донбас» ми постійно працювали, шукаючи можливостей для вирішення важливої для нас проблеми. На початку нам довелося навіть доводити, що тема постійного житла дуже важлива для переселенців у нових громадах», – каже Костянтин Блажевич, голова ГО «Закарпаття – Донбас»...

Учасниками кооперативу багатоквартирного у будинку, який буде розрахований на 56 сімей, зможуть стати не тільки ВПО, але й незахищені верстви населення.

План дій в організації є, але необхідно залучити кошти на будівництво, а насамперед для розробки проектно-кошторисної документації. За попередніми оцінками, її вартість становила 1,5 млн грн через включення до проєкту ноу-хау енергоефективності. У зв’язку з тим, що ми не змогли швидко знайти необхідних ресурсів, а час спливає, ми переглянули та оптимізували кошторис, зменшивши його вдвічі. У вирішенні питання залучення коштів для створення проектно-кошторисної документації, ми, як частина місцевої громади, вчергове сподіваємось на участь та підтримку Ужгородської міської ради. Ми просимо про підтримку в реалізації нашого проєкту «Будинку мрії», адже цей проєкт є необхідним та, безумовно, життєздатним.

Голова Управління містобудування та архітектури Ужгородської міської ради Олег Боршовський:

Міська рада підтримує ідеї переселенців, які стали частиною громади Ужгорода. Ми зробили перші кроки: надали приміщення колишньої котельні, земельну ділянку з розробленням детального плану, щоб присвоїти кадастровий номер. Архітектура вела перші перемовини з проектними групами по Ужгороду для створення ГО «Закарпаття – Донбас» проектно-кошторисної документації в борг чи подарунок. Поки не знайшли певних компромісів, місто продовжить такі розмови з проектними групами.

Під час круглого столу обговорювали ініціативи, які існують в Україні щодо створення модульних містечок як пропозиції житла. Але такий варіант – це тимчасове вирішення проблеми із житлом для ВПО.

(...). Буде також упорядкована територія котельні, яка не використовується, непридатна для використання будівля старої котельні, яка руйнувалась, перетвориться у корисний ресурс для міста.

Заступниця голови ГО «Закарпаття – Донбас» Тетяна Хорошилова:

Наша організація ставила за мету вирішити цю проблему не тимчасово, а щоб сім'ї мали постійне житло, це вкладання грошей з боку сімей. Найбільшою проблемою, яка турбувала переселенців у 2015 р., була проблема відсутності доступного житла або можливості вирішення цієї проблеми в найближчій перспективі. Як показали наступні дослідження, проблема так і залишилась найбільш актуальною для абсолютної більшості ВПО. В опитуванні взяли участь близько 200 ВПО, з яких 100 % вважали проблему житла найактуальнішою і, в залежності від наявності супутніх обтяжуючих факторів, навіть вирішальною для виживання своєї сім'ї.... Ми включили в дослідження питання щодо того, чи планують переселенці взагалі повернутись. У 2015 р. про свій намір залишитись постійно на новому місці заявляли 73 % опитаних. Ця цифра збільшувалась: у 2017 р. це вже було 84 %, а за результатами опитування 2019 р. ця цифра вже становить 92,5 %.

З метою більш глибокого аналізу думки переселенців про проблеми постійного житла та перспективи їх рішення у період з 7 до 28 грудня 2019 р. ГО «Закарпаття – Донбас» були проведені чотири фокус-групи у місті Ужгород в рамках адвокаційної кампанії «Моя нова громада». Усі учасники фокус-груп вважають проблему постійного житла для ВПО найактуальнішою серед своїх проблем.

До розмови приєдналися також С. Марущенко, Проект Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень», Т. Дурнева, виконавча директорка Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВА», А. Вишняк, БФ «Центр громадських ініціатив» та В. Митровці, ГО «Ужгородське міська організація Співки жінок України». Вони підтримали ініціативу ГО «Закарпаття – Донбас» та обговорили законодавчі передумови реалізації проекту, подали конструктивні пропозиції.

Наприкінці заходу представники ГО «Закарпаття – Донбас» презентували учасникам пряникові будиночки мрії, як символ того, що може невдовзі стати реальністю.

За дорученням Президента України внутрішньо переміщені громадяни із Золотого отримали нове житло ([Президент України Володимир Зеленський Офіційне інтернет-представництво](#)).

Родини внутрішньо переміщених осіб із Золотого Луганської області, які у 2018 р. були змушені залишити свої домівки через тиск незаконних збройних формувань, на виконання доручення Президента Володимира Зеленського отримали нове житло.

Вручення ордерів та ключів від квартир відбулося в Северодонецьку. Відремонтоване житло одержали 10 родин. Ще у п'яти помешканнях тривають ремонтні роботи.

20 листопада 2019 р., під час робочої поїздки на Луганщину, Президент України зустрівся з цими сім'ями. Люди звернулися до глави держави з проханням допомогти в отриманні житла. Власні оселі вони були змушені

покинути впродовж півгодини. В. Зеленський доручив голові Луганської ОДА С. Гайдаю посприяти в пошуку та облаштуванні житла. Незабаром було знайдено квартири та проведено капітальний ремонт у них.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми обіцяли – і зробили. Маємо захищати наших громадян. Радий, що родини, котрі пережили шок війни, тепер можуть облаштуватися й знову відчувати домашній затишок.

Глава держави побажав сім'ям миру та злагоди в нових домівках.

До останнього не вірили: переселенці, яких бойовики вигнали з власних домівок, безкоштовно отримали квартири ([TCH.ua](https://tch.ua))

24 червня переселенці з прифронтового Золотого Луганської області безкоштовно отримали нове житло на підконтрольній українській території. 10 сімей, яких бойовики вигнали з власних домівок, майже два роки поневірялися по родичах, знайомих, а подекуди просто по чужих квартирах.

(...). 24 червня 10 сімей таки отримали ключі від обіцяних квартир. Це не нове, але відремонтоване житло у тому ж таки Золотому, але на вільній території.

Новини із соціальних мереж

Проект «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» ([Facebook ГО "Переселенці Криму та Донбасу"](https://facebook.com/GO_Pereselenci_Krymu_ta_Donbasu)).

На сьогодні найбільш довгоочікувана програма житлового кредитування переселенців за грантові кошти від Німецького держбанку KfW. Україна і Німеччина 3 червня підписали Угоду щодо співробітництва в рамках реалізації цього проекту.

Його впровадження передбачає ратифікацію цієї міжурядової Угоди Верховною Радою України; підготовку до укладення договору фінансування між KfW та Міністерством з питань реінтеграції ТІТ України.

Попередньо передбачається, що переселенці зможуть отримати кредит у сумі до 20 тис. євро до 10 років під пільгові умови (3–5 %) із розрахунком 21 кв. м загальної площі на одну людину +10,5 кв. м на сім'ю.

На реалізацію проекту передбачено направити 25,5 млн євро. прогнозувалося, що програма може почати працювати до кінця року, але умови карантину в обох країнах можуть внести корективи.

У рамках проєкту «Велике будівництво» розпочалась реконструкція споруд КУ «Стадіон «Нива» у Станиці Луганській ([Луганська обласна державна адміністрація](https://lra.gov.ua)).

Під час реконструкції буде облаштоване нове баскетбольне поле, збудоване міні-футбольне поле зі штучним покриттям. Також буде заміщено бігові доріжки навколо футбольного поля новим сучасним гумовим

покриттям. Зараз будівельники демонтують старе покриття бігових доріжок та ведуть розмітку під будівництво міні-футбольного поля.

24 червня, під час урочистостей до Дня Конституції України в Сєвєродонецьку відбулося вручення ордерів та ключів від квартир переселенцям ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Відремонтоване житло отримали 10 родин із с. Золоте, які у 2018 р. були вимушені залишити свої домівки через тиск бойовиків. На те, щоб зібрати особисті речі, людям тоді дали лише півгодини.

20 листопада 2019 р. під час робочої поїздки до Луганщини Президент України В. Зеленський зустрівся з деякими з цих сімей. Люди звернулися до глави держави та очільника Луганщини за допомогою в отриманні житла. Саме тоді В. Зеленський доручив С. Гайдаю вирішити це питання. Пізніше були знайдені приміщення та проведено капітальні ремонти квартир.

Наразі повністю підготовлені 10 квартир, які до цього перебували в непридатному для проживання стані та були відремонтовані за кошти обласного бюджету. Ремонт ще двох квартир невдовзі завершиться.

Експертний погляд

[\(Слово і Діло\)](#)

За підсумками візиту української делегації до Берліна стало відомо, що зустріч у Нормандському форматі може відбутися вже цього року.

Політолог, військовий експерт Олег Жданов:

При нинішніх розкладах на переговорних майданчиках розраховувати на просування не варто. Я не думаю, що пан Єрмак може гарантувати, що Нормандський саміт точно відбудеться. Дональд Трамп не може зібрати G7. Але які б питання не порушувалися на саміті, вони не вирішать ситуації. За таких умов ми не зможемо досягти компромісу з жодного питання. Єдине питання, яке якось рухається – це обмін незаконно утримуваних громадян. Але й там не можуть погодити остаточну формулу. Щоразу ми бачимо «всіх на всіх», і це повторюється.

Нормандський формат сьогодні імітує діяльність, але не приносить реальних результатів у переговорах щодо агресії РФ. Країни «нормандської четвірки» можуть зрушити з мертвої точки тільки в питанні обміну полоненими.

Це відбувається тому, що Росія в цьому форматі виступає миротворцем, а не стороною конфлікту, який відбувається в Україні. Для того, щоб змінити це розуміння, потрібно зробити офіційне звернення до ООН про те, що в нас збройний конфлікт із РФ. Можна, до речі, і за

допомогою звернення Верховної Ради, щоб було більш вагоміше. Потрібно визнати факт війни офіційно.

Україна цього не робить через зовнішнє управління. Як би на не хотілося, але перманентний стан війни Росії й України дуже вигідний великим геополітичним гравцям. До того ж і в нас у країні немає Шарлей де Голлів.

[\(Слово і Діло\)](#)

Журналісти Сергій Гармаш і Денис Казанський братимуть участь у засіданнях Тристоронньої контактної групи з урегулювання конфлікту на Донбасі як представники ОРДЛО.

Політолог, заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Василь Яблонський:

Рішення влади було схвалено під тиском опозиції. Це, вочевидь, не погіршить ситуацію з переговорами. Можливо, реакція адміністрації на спробу ввести до цієї групи людей, які представляють незаконні формування, незаконні органи влади. Тому це результат діяльності опозиції.

Таке рішення позитивно вплине на переговори. Такий крок може розблокувати наявні суперечності у переговорному процесі, якщо ОРДЛО представлятимуть люди, які не мають відношення до квазіреспублік.

[\(Слово і Діло\)](#)

Голосування за зміни до Конституції Російської Федерації пройде першого липня. Зокрема, Росія організуватиме дільниці для голосування й на території окупованих територій України.

Директор Центру досліджень проблем громадянського суспільства Віталій Кулик:

Щодо того ідеального, що ми могли б собі поставити за мету. По-перше, заявити про те, що участь у будь-яких опитуваннях чи референдумах щодо Конституції Росії на території України суперечить українському законодавству. Проти організаторів – членів та керівників комісії – повинно бути зафіксовано кримінальне порушення з перспективою осудження і винесення вироку. По-друге, наполягати на санкціях проти організаторів. Це інформування Євросоюзу з приводу цих осіб щодо подальшого запровадження санкцій.

З боку України повинні бути зусилля щодо переслідування організаторів виборчого процесу Росії на території України з використанням механізмів міжнародного права.

Але, як буде неідеально: заплющити очі на виконавців середньої ланки й тільки щодо керівників комісій та посадових осіб вимагати покарання.

[\(Слово і Діло\)](#)

Офіс Президента України підготував новий законопроект про особливий статус Донбасу, який включає «формулу Штайнмаєра».

Експерт Міжнародного інституту демократій Євген Дикий:

Чи буде супротив у суспільстві, залежить від того, як пан Єрмак сприймає так звану «формулу Штайнмаєра» і, я гадаю, що його розуміння близьке до того, як цю формулу розуміють у Кремлі, в її російському варіанті.

Однак реакція суспільства буде більш передбачуваною, коли документ буде опублікований. Якщо законопроект буде внесений під час цієї сесії Верховної ради, то треба очікувати реакцію суспільства. У такому разі це категорично не буде прийнято українським суспільством, і розгляд цього законопроекту може виступити тим тригером, який загострить політичну ситуацію.

([Український кризовий медіа центр](#))

Керуючий партнер міжнародною правозахисною групою Global Rights Compliance Уейн Джордаш:

Сьогодні Україна не має доступу до Криму і Донбасу для того, щоб досліджувати ситуацію, тому в цьому допомагають міжнародні організації за можливості. Україна має підтримку на міжнародному рівні, але вона зменшується порівняно з чіткою позицією міжнародної спільноти у 2014 р., яка була представлена, зокрема, в Генеральній Асамблеї ООН та у вигляді санкцій проти Росії. Якщо Україна хоче отримати підтримку – треба отримати класифікацію конфлікту та всіх подій, які відбуваються в Криму та на Донбасі. Головна битва України – битва за правду.

Правозахисниця, радниця з питань адвокації Global Rights Compliance Марія Томак:

Ми відчуваємо брак оцінок міжнародних експертів та кваліфікації подій, які відбуваються в Україні, кваліфікації війни. Висловлюються різні точки зору щодо залученості Російської Федерації до війни в Україні.

Заступник начальника Управління нагляду та інформаційно-аналітичної роботи у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, Офіс Генерального прокурора України Микола Говоруха:

Питання кваліфікації важливе, тому що це впливає на те, які норми міжнародного права ми застосовуємо. Питання контролю над незаконними збройними формуваннями є принциповим, бо якщо держава має контроль над ними – це питання міжнародного права і міжнародних договорів.

([Дзеркало тижня](#))

На засіданні політичної підгрупи українська сторона порушила питання про те, що саме вважати територією ОРДЛО.

Журналіст, учасник засідання ТКГ від Донецька Денис Казанський:

Формат, в якому проходять засідання Тристоронньої контактної групи, потрібен зараз тільки тому, що немає іншої альтернативи, хоча сам по собі він неефективний. Зокрема, через мінські угоди, які Росія активно порушує.

Мінські угоди прописані так, що кожна сторона їх трактує зовсім по-своєму, і, відповідно, хоче виконувати на власний розсуд.

Крім того, є деякі положення, які Росія відмовляється виконувати, наприклад, про частину території України, яка була захоплена з порушенням Мінських угод. Це 1700 кв. км, які були захоплені після підписання «Мінська», зокрема місто Дебальцеве.

І тут українська позиція – однозначна. Тобто, якщо ми виконуємо мінські угоди, Росія повинна звільнити цю територію і передати під контроль України. Але російська сторона відмовляється це робити.

[\(Слово і Діло\)](#)

Офіс Президента України вніс правки до вже чинного документа щодо особливого статусу Донбасу.

Політолог Олег Лісний:

Перед ухваленням таких рішень необхідні широкі консультації в суспільстві. У цьому питанні є нюанс, що так звані «червоні лінії» ніхто не скасовував і так звана «формула Штайнмаєра» завжди була вибуховою. Це є одним із моментів, який саме збуджує суспільство в негативному плані.

Це механізм у суспільстві асоціюється із «зрадою». Це ризикований крок ухвалювати такі зміни на рівні нормативного акту, тому що суспільство зараз дуже накручене. І це може мати наслідки. Якщо такий статус і планується, то винесення до Верховної Ради фактично не повинно бути. Цьому повинні передувати широкі обговорення. Такі чутливі теми треба обговорювати в суспільстві.

Рішення щодо Донбасу повинні бути виважені тому, що реакція може бути різкою та негативною. І це треба враховувати.

Прогнози

(Слово і Діло)

Уряд України оновив механізми, згідно з якими в регіонах зі значним поширенням коронавірусу COVID-19 можуть посилювати карантин.

Політолог Олексій Якубін:

Ставлення українців до продовження карантину буде іншим, тому що ситуація погіршується внаслідок появи соціально-економічних факторів.

Проблема в тому, що ключовою фігурою в запровадженні карантину був не уряд, а Президент і, у принципі, весною люди більше підтримували карантин і рекомендації. Якщо говорити про його продовження, то ключове питання, чи будуть запроваджені більш жорсткі обмеження. Мені здається, що сьогодні ситуація інша. Люди сьогодні менше підтримують карантин, оскільки ставлення до епідемії змінилося.

Насамперед виникли соціально-економічні фактори і, наприклад, близько третини закладів, що закрилися на карантин, постраждали, збільшилася кількість безробітних. Тобто соціально-економічна ситуація не сприяє, щоб запроваджувати карантин без компенсаторів.

(Український кризовий медіа центр)

Координатор з розвитку мережі Greenways в Україні Сергій Підмогильний:

Із очікуваних прогнозів дуже очевидно те, що буде розвиватися внутрішній туризм. На жаль, це вимушена міра, а не планова. Тому що це не є дії органів влади, державної, місцевої чи бізнесу, а просто ситуація нас спонукала до того, що кордони закриті. І якщо ми говоримо через призму громад, то для громад я оцінюю це як дуже добрий шанс. Зважаючи на те, що відвідувачів у громадах стане більше, у найближчі 2–3 роки буде дуже важливо привести до належного стану інфраструктуру, надання послуг, пункти прокату, готелі, транспортні перевезення.

Туристи у своїй економічній спроможності відступлять на 2–3 роки назад, будуть шукати дешевшого продукту. Найближчий період туристи будуть пересуватися автомобільним транспортом, пізніше залізницею, пізніше автобусами і ще пізніше – літаками.

Досить швидко буде відновлюватися туризм у зоні морського узбережжя. Тому що це простір, природа, і тема здоров'я буде дуже актуальною.

(Слово і Діло)

Карантинні обмеження в Україні продовжені до 31 липня через погіршення ситуації з коронавірусом у країні.

Директор економічних програм Центру Разумкова Василь Юрчишин:

Уряд повинен зберегти нинішній рівень мобільності населення, щоб уникнути складних економічних наслідків.

Вплив на економіку залежить від того, які будуть збережені обмежувальні заходи. Якщо йдеться про відновлення обмежень, які були в березні, то це буде великою помилкою, тому що дуже важливо зберегти теперішню мобільність людей. Це важливо для бізнесу. І якраз порушення транспортного сполучення, порушення перевезення людей – це впливає на промисловість, на аграрну галузь. Починається період врожаю і продовження обмежень може істотно вдарити по цьому.

Це чутливий період для таких галузей, як аграрна та туристична, через сезонність. Крім того, влітку відбуваються переміщення людей, і якщо це зараз обмежити, буде помилка, яка матиме економічні й психологічні наслідки. Не можна, щоб ситуація повторилася. Зараз, навпаки, потрібно вживати заходів, щоб не допустити наслідків, які спостерігалися навесні.

[\(Слово і Діло\)](#)

25 жовтня в Україні пройдуть місцеві вибори.

Політолог Олег Голубенко:

Місцеві вибори все-таки відрізняються від загальноукраїнських. На місцевих виборах зазвичай голосують за місцеві еліти, за місцевих людей, хоча і є намагання якось використовувати на місцевих виборах загальнонаціональні лозунги, але загалом ми повинні розуміти, що обрання представників місцевого самоврядування більше пов'язано з вирішенням локальних питань. Партії повинні орієнтуватися на місцевих лідерів думок та активістів, тому що в період місцевих виборів популярність політичної партії менше спрацьовує, аніж спроможність вирішувати локальні проблеми.

Тут може зіграти такий фактор, як можливість проведення передчасних парламентських виборів, або коли місцеві вибори будуть розглядатися, як свого роду тренування до парламентських виборів, тоді, звісно, це може вплинути на рейтинги, скажімо, партії «Голос» та на покращення їхнього результату на місцевих виборах. Для цього все одно потрібно мобілізувати місцевих активістів.

Інфографіка

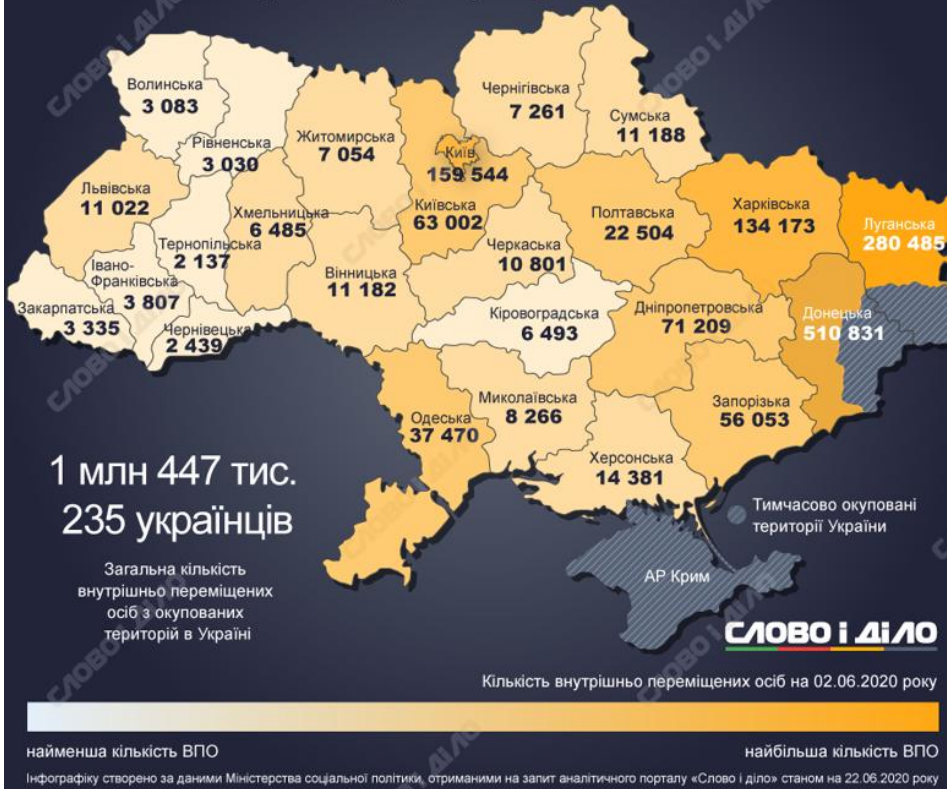
(Слово і Діло)

(Слово і Діло)

МІГРАЦІЯ З ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Розподіл кількості внутрішньо переміщених осіб
з окупованого Донбасу та Криму по областях

(Слово і Діло)

ЯК ЗМІНЮВАЛОСЯ МІСЦЕ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ 2014-2020 РР.

СЛОВО І ДІЛО

(Слово і Діло)